

Styrelse/Nämnd: Kommunstyrelsen

Dag, tid: 2025-09-16, kl. 09:30

Plats: Kommunfullmäktigesalen

Övrigt:

Ärenden:**Dnr:****Sida:****Ärenden**

- 1 Mötets öppnande
- 2 Upprop
- 3 Val av justerare
- 4 Fastställande av föredragningslista
- 5 Kommundirektören informerar
- 6 Information om Hbtqi-diplomering
- 7 Finansiell profil Värnamo kommun

KS.2025.649

3 - 33

Beslutsärenden

- 8 återrapportering Stor-SM cykel 2025
- 9 Miljöplan Värnamo kommun

KS.2025.221

34 - 37

KS.2025.678

38 - 63

Beredningsärenden

- 10 Ansökan om medel ur kommunstyrelsens pott för medel för civil beredskap och trygghet
- 11 Sammanträdesschema 2026
- 12 Alternativa lösningar för dagvatten
- 13 Slutredovisning av projekt GC-led Värnamo-Bredaryd, projektnummer 1153_211009
- 14 Utredning kring hur vi kan skapa en effektiv matdistribution
- 15 Remiss- Regional utvecklingstrategi RUS

KS.2025.636

64 - 80

KS.2025.607

81 - 82

KS.2025.309

83 - 89

KS.2025.672

90 - 97

KS.2024.649

98 - 101

KS.2025.677

102 - 106

2025-09-16

2
2(2)

16	Remiss av Trafikförsörjningsprogram 2025-2040
Region Jönköpings län | KS.2025.575 | 107 - 112 |
|----|--|-------------|-----------|

Anmälan delegation

17	Anmälda delegationsbeslut till kommunstyrelsen 16
september 2025 | KS.2025.655 | 113 - 123 |
|----|---|-------------|-----------|

Informationsärenden

18	Granskningsrapport - Granskning av maskinpark
(Jesper och martin informera om avyttring av
maskiner)	KS.2025.560	124 - 146
19	Meddelanden till kommunstyrelsen 16 september
2025	KS.2025.654	147 - 198
20	Ägarförhållande gatubelysning	KS.2018.417	199 - 203
21	Övrigt		

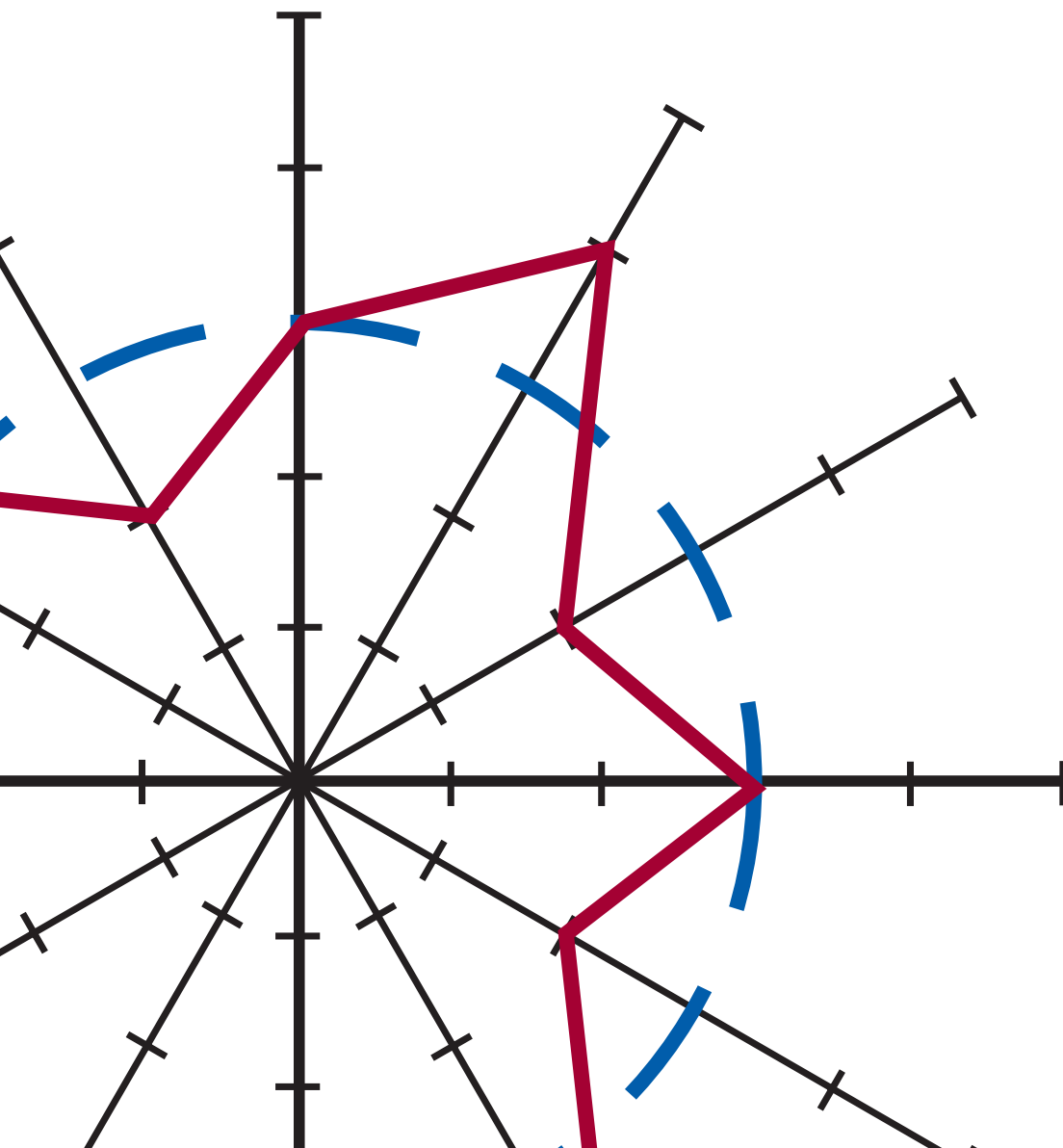
Tobias Pettersson
Ordförande

Elin Alteborg
Sekreterare

FINANSIELL PROFIL

VÄRNAMO KOMMUN 2022–2024

En finansiell jämförelse av kommunerna
i Jönköpings län

KommunForskning
i Västsverige

Inledning – syfte med rapporten	3
Finansiell analys av kommunerna i Jönköpings län	4
Så tolkar du den finansiella profilen!	13
Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen	14
Finansiell profil över kommunen 2022–2024	15
Finansiella profiler 2022–2024	21
Finansiella nyckeltal 2024	25
Koncernanalys	27

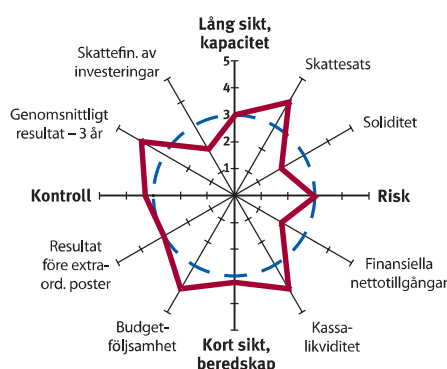
Denna rapport är ett komplement till den traditionella finansiella eller ekonomiska analys som återfinns i varje kommuns årsredovisning. Till skillnad från den traditionella analysen i årsredovisningen, som huvudsakligen beskriver utvecklingen över tid, fokuserar denna rapport i första hand på att analysera var din kommun befinner sig finansiellt och hur den har utvecklats i förhållande till övriga 12 kommuner i Jönköpings län de senaste tre åren.

Jämförelsen bygger på en speciellt framtagen finansiell profil. Den är konstruerad som ett polärddiagram. Diagrammet innehåller, som beskrivs närmare i rapporten, dels fyra finansiella perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. De fyra perspektiven är långsiktig betalningsberedskap eller kapacitet, kortsiktig betalningsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

De finansiella nyckeltalen är sådana nyckeltal som är vanligt förekommande inom kommunsektorn. En närmare beskrivning av den finansiella profilen görs på sidorna 13–14.

Inledningsvis i rapporten redovisas en traditionell finansiell analys av hur kommunerna i Jönköping har utvecklats finansiellt under perioden 2022–2024. Analysen kretsar kring de finansiella nyckeltal som används i den finansiella profilen längre fram i rapporten.

Därefter följer en beskrivning och förklaring av den finansiella profilen och av de nyckeltal och perspektiv som ingår i den. I anslutning till detta görs en genomgång av just din kommuns finansiella ställning och utveckling under 2022–2024. Analysen fokuserar på att jämföra kommunens utveckling gentemot den genomsnittliga utvecklingen för Jönköpings läns kommuner under samma period. Detta görs både via traditionella finansiella nyckeltal och med hjälp av den finansiella profil som tidigare har beskrivits. Målsätt-

ningen är att belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunen.

Sedan följer en redovisning av samtliga Jönköpings läns kommuners finansiella profiler för 2024. Därefter redovisas ett antal finansiella nyckeltal för 2024 sorterad per kommun i bokstavsordning.

Allra sist i rapporten följer en koncernanalys med utgångspunkt från en koncernprofil.

Hans Petersson
Kommunforskning i Västsverige

Finansiell analys av kommunerna i Jönköpings län ⁶

Det genomsnittliga resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader i Jönköpings län försvagades med 5,4 procentenheter mellan 2022 och 2024 från 5,5% till 0,1%. Investeringarna i anläggningstillgångar var relativt höga under perioden. Kommunerna kunde i genomsnitt under perioden finansiera 94% av investeringarna med skatteintäkter. I slutet av perioden, under 2024, uppgick dock skattefinansieringsgraden av investeringarna till relativt låga 67%. Detta bidrog till viss del att soliditeten sjönk med 4 procentenheter under perioden och även likviditeten försvagades. Dessa två nyckeltal påverkades också negativt av att ett antal kommuner i länet under perioden började redovisa finansiell leasing enligt RKR:s rekommendation nr 5.

Syfte med denna analys är att kortfattat beskriva den genomsnittliga finansiella utvecklingen och ställningen under perioden 2022 till 2024 bland de tretton kommunerna som ingår i Jönköpings län. Analysen ska ses som ett komplement till den finansiella profil som presenteras längre fram i denna rapport.

Kommunerna i Jönköpings län

I Jönköpings län ingår tretton kommuner. Dessa är Aneby, Eksjö, Gislaved, Gnosjö, Habo, Jönköping, Mullsjö, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda och Värnamo.

Reviderade redovisningsprinciper för bland annat leasing

Under de senaste åren har flera kommuner i länet implementerat rekommendation R5 som berör leasingredovisning. Som ett resultat av införandet av R5 har hyres- och leasingavtal i ett antal fall omklassificerats till att vara finansiell leasing. Detta har haft inverkan på några av kommunens finansiella nyckeltal, exempelvis soliditet och finansiella nettotillgångar. I denna analys har inga justeringar gjorts för jämförelseåren, vilket normalt genomförs i kommunens årsredovisning. Orsaken till att inga retroaktiva ändringar genomförs i analysen är att det skulle kräva ett mycket omfattande arbete. Det som dock är positivt med att allt fler kommuner tillämpar R5 är att jämförbarheten mellan kommunerna ökar. Det kommer öka kvaliteten på denna rapporters analyser.

Resultat före extraordinära poster försvagades

Kommuner ska bedriva sin ekonomi och verksamhet enligt god ekonomisk hushållning. En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv är att balansen mellan kommunens löpande intäkter och kostnader är god. Ett viktigt mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Benämns också som resultat efter finansiella poster. För att resultat före extraordinära poster ska bli jämförbar mellan kommunerna har resultatet relaterats till verksamhetens kostnader.

Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader bör ligga mellan 3% och 4% över en längre tidsperiod. Med en sådan resultatnivå klarar en genomsnittlig kommun av att likvidfinansiera större delen av sina investeringar med skatteintäkter, vilket i sin tur leder till att kommunen kan behålla sin finansiella handlingsberedskap på kort och lång sikt i form av likviditet och soliditet. För

expansiva kommuner med stor investeringsvolym bör resultatet i de flesta fall ligga på mellan 4% och 6% om kommunens finansiella handlingsutrymme ska behållas. För kommuner med befolkningsminskning kan det däremot räcka med 2–3% i resultat.

Det genomsnittliga resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader i länet uppgick till 5,5% under 2022. Det försvagades under 2023 till 1,8%, för att 2024 försvagas ytterligare till 0,1%. Det innebar en försvagning under perioden med 5,4 procentenheter under perioden. Mellan 2023 och 2024 försvagades resultatet med 1,7 procentenheter.

De viktigaste förklaringarna till den försvagade resultatnivån under perioden, i länet och riket, var kraftigt höjda pensionskostnader och prisökningar som i kombination med höga räntor gav tuffare ekonomiska förutsättningar. Ytterligare en förklaring till försvagningen var att pandemin för Covid-19 inte påverkade verksamheten under 2023 och 2024 i samma utsträckning som den gjorde under 2022. Verksamheten normaliserades, vilket innebar ökade kostnader och minskade statsbidrag under perioden.

Högst resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens kostnader under år 2024 redovisade Värnamo med 3,7%. Därefter följde Vaggeryd med 3,6% och på tredje plats kom Habo med 2,1%.

Resultat före extraordinära poster*

Procent	2022	2023	2024	Snitt 22–24	Förändr 22–24
Värnamo	5,1	1,5	3,7	3,4	-1,4
Vaggeryd	9,5	3,3	3,6	5,5	-5,9
Habo	9,6	8,5	2,1	6,7	-7,5
Jönköping	6,5	2,4	2,0	3,6	-4,5
Vetlanda	6,3	2,5	0,9	3,2	-5,4
Tranås	2,5	3,7	0,7	2,3	-1,8
Eksjö	4,8	1,4	0,0	2,1	-4,8
Nässjö	4,8	1,7	-0,5	2,0	-5,3
Sävsjö	4,5	3,2	-1,3	2,1	-5,8
Aneby	7,8	-1,1	-1,7	1,7	-9,5
Mullsjö	5,5	1,9	-2,3	1,7	-7,8
Gnosjö	0,4	-5,4	-2,7	-2,6	-3,1
Gislaved	3,8	-0,6	-3,4	-0,1	-7,2
Medel	5,5	1,8	0,1	2,4	-5,4

* Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader.

Lägst resultat före extraordinära poster redovisade Gislaved med -3,4%. Näst lägst resultat hade Gnosjö med -2,7%. Dessa två kommuner följdes av Mullsjö med -2,3%.

Den genomsnittliga resultatnivån i länet under de tre senaste åren låg på 2,4% per år, vilket är lite för lågt värde för att betraktas som god ekonomisk hushållning ur ett generellt perspektiv, nämligen att skatteintäkterna över en längre tidsperiod klarar av att finansiera merparten av kommunernas investeringar. Konsekvensen av ett resultat på 2,4% blir att kommunernas skuldsättning ökar och framtida finansiellt handlingsutrymme försvagas. Nivån på 2,4% är dock ett medelvärde för länet. När det gäller den genomsnittliga resultatnivån och även övriga nyckeltal i rapporten är variationen stor i länet. Det skall man vara medveten om, när genomsnittet studeras i rapporten.

Högst genomsnittligt resultat under de tre senaste åren redovisade Habo med mycket goda 6,8% i genomsnitt per år. Även Vaggeryd, Jönköping, Värnamo och Vetlanda redovisade goda resultatnivåer under perioden. Deras resultat var 3,0% eller starkare i genomsnitt per år. Lägst genomsnittligt resultat under de tre senaste åren redovisade Gnosjö med -2,6%, följt av Gislaved med -0,1%.

Samtliga kommuner i Jönköpings län försvagade sitt resultat före extraordinära poster mellan 2022 och 2024. Störst försvagning redovisade Aneby, Mullsjö och Habo.

Hög investeringsvolym under perioden

Investeringsvolymen är viktig att lyfta fram i analysen. Detta, eftersom investeringarnas storlek till viss del förklarar utvecklingen för flera balansräkningsorienterade nyckeltal, som exempelvis kassalikviditet, soliditet och finansiella nettotillgångar.

Med ”investering” avses årets anskaffning av kommunens immateriella och materiella anläggningstillgångar. De finansiella anläggningstillgångarna inkluderas ej i begreppet ”investering” i denna rapport.

För att investeringsvolymen ska bli jämförbar mellan kommunerna har investeringarna relaterats till verksamhetens nettokostnader. En genomsnittlig svensk kommun ligger för närvarande under en längre period, runt 12–14%, när det gäller detta nyckeltal. Variationerna mellan enskilda år är dock oftast stora. Det gäller speciellt i mindre kommuner, där större investeringsobjekt kraftigt påverkar de enskilda åren. Nyckeltalet kan också påverkas om en kommun har mycket av sin investeringstyngda verksamhet i bolagsform.

Investeringsvolymen i Jönköpings län var relativt hög under den granskade perioden. Genomsnittsvärdet i länet för investeringarna relaterat till verksamhetens nettokostnader uppgick till 12% för 2022. Under 2023 ökade nyckeltalet till 14%, för att 2024 minska till 10%. Det gav ett genomsnittligt värde för länet på 12% per år under perioden. En genomsnittlig investeringsvolym på 12% per år mellan 2022 och 2024 för kommunerna i Jönköpings län överensstämmer väl med andra kommungrupper där finansiella profiler också har tagits fram. Det flesta grupper eller län ligger runt 10–12% per år, förutom förortskommuner och storstäder som i allmänhet ligger på en högre investeringsvolym.

Investeringsnivån kommer troligtvis att vara konstant hög under de kommande åren i kommunsektorn. Det beror bland annat på att många verksamhetsfastigheter byggdes under 1960- och 1970-talen och att dessa nu behöver renoveras eller ersättas. Andra förklaringar är att Sveriges befolkning förändras, vilket kräver nyinvesteringar i bland annat äldreboende. Kommunerna har också ett behov att reinvestera sin infrastruktur och VA-verksamhet. En ökad investeringsvolym innebär ökade driftkostnader som kommer att ta allt större utrymme i kommunernas finansiella handlingsutrymme.

Investeringsvolym 2022–2024 *

Procent	2022	2023	2024	Snitt 22–24
Habo	30	38	13	27
Värnamo	16	24	17	19
Jönköping	16	16	18	17
Gnosjö	25	14	5	15
Vaggeryd	13	14	13	13
Sävsjö	11	13	15	13
Gislaved	10	11	12	11
Mullsjö	5	13	9	9
Vetlanda	8	11	7	9
Tranås	7	8	8	8
Nässjö	6	7	4	6
Aneby	4	5	3	4
Eksjö	3	4	3	3
Medel	12	14	10	12

* Investeringar i relation till verksamhetens nettokostnader.

Investeringsvolymerna varierade under perioden kraftigt mellan de enskilda kommunerna. Den kommun som investerade mest i förhållande till sina nettokostnader under 2022–2024 var med Habo med mycket höga 27% per år. Därefter följde Värnamo med 19% per år och Jönköping med 17% per år. De kommuner som investerade minst var Aneby och Eksjö, som investerade för 3–4% per år. Eksjö och viss mån också Aneby har en hel del investeringstyngd verksamhet i bolagsform, vilket förklarar det låga värdet.

Vikande skattefinansieringsgrad av investeringarna

En viktig del av den finansiella analysen är att studera och analysera finansieringsgraden av investeringarna. När den löpande driften har finansierats, bör en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar med. Detta för att kommunens finansiella handlingsutrymme ska kunna hållas intakt. Det mäts genom att årets investeringar relateras till de skatteintäkter och generella statsbidrag som återstår när kommunens löpande driftverksamhet har finansierats. Redovisas ett värde på 100 procent eller mer, innebär det att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomfördes under året. Det stärker kommunens finansiella handlingsutrymme. Ett värde högre än 100 procent innebär att skatteintäkter kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller att stärka likviditeten. Ett värde lägre än 100 procent innebär att kommunen är tvungen att finansiera en del av investeringarna med att ta i anspråk likvida medel och/eller via ökning av skulder.

Skattefinansieringsgraden av investeringarna behöver inte alltid ligga runt 100%, utan en lämplig nivå beror lite på vilket finansiellt handlingsutrymme kommunen har. Det finns ett antal kommuner med god finansiell kapacitet och de kan periodvis öka sin skuldsättning. För de flesta kommuner krävs dock en god skattefinansieringsgrad av investeringarna, närmare 100%. Detta för att undvika en ökning av skulderna som kan begränsa framtida skattebetalares möjligheter till konsumtion.

För länets kommuner uppgick den genomsnittliga skattefinansieringsgraden av årets investeringar under de tre åren mellan 2022 och 2024 till 148%, 65% samt 67%. Detta gav en genomsnittlig länsskattefinansieringsgrad på 94% per år. Detta innebar att kommunerna i genomsnitt inte fullt ut under perioden lyckades finansiera samtliga investeringar med medel från skatteintäkterna. Detta påverkade bland annat soliditeten negativt. Förklaringen till den ganska stora försvagningen av skattefinansieringsgraden av investeringarna mellan 2022 och 2024 berodde främst kraftigt försvagat resultat.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna *

Procent	2022	2023	2024	Snitt 22-24
Eksjö	348	164	149	220
Aneby	402	81	123	202
Mullsjö	214	60	34	103
Vaggeryd	144	68	78	97
Nässjö	147	72	70	96
Vetlanda	145	67	73	95
Tranås	86	99	51	79
Jönköping	97	59	51	69
Habo	59	44	79	61
Värnamo	77	33	67	59
Gislaved	108	44	13	55
Sävsjö	77	54	15	49
Gnosjö	22	0	74	32
Medel	148	65	67	94

* Resultat före extraordinära poster plus avskrivningar i relation till investeringar.

Skattefinansieringsgraden varierar, liksom övriga nyckeltal, mellan olika kommuner i länet. Nyckeltalet är både beroende av vilket resultat och vilken investeringsvolym kommunen redovisar. De olika kommunerna befinner sig också i olika investeringsfaser, vilket gör att skattefinansieringsgraden bör studeras över en längre tidsperiod för att några slutsatser skall kunna dras. För enskilda år kan nyckeltalet variera kraftigt, speciellt gäller det i mindre kommuner, eftersom investeringar i större fastigheter och anläggningar där slår hårdare mot nyckeltalet

Under perioden 2022 till 2024 var det Eksjö, Aneby och Mullsjö som kunde skattefinansiera samtliga investeringar. Det bör poängteras att samtliga dessa kommuner redovisade en lägre investeringsvolym än genomsnittet i länet under perioden, vilket gör det lättare att uppnå en högre skattefinansieringsgrad av investeringarna.

Lägst skattefinansieringsgrad av investeringarna under samma period redovisade Habo, Värnamo, Gislaved, Sävsjö och Gnosjö. Samtliga dessa femkommuner hade dock en högre eller klart högre investeringsvolym än snittet i länet.

Försvagad soliditet

Det mest framträdande och frekvent använda nyckeltalet för att beskriva kommuners långsiktiga finansiella handlingsutrymme eller kapacitet är soliditet. Den visar hur mycket av kommunens tillgångar som finansieras med egna medel i form av eget kapital. Ju högre andel av tillgångarna som finansieras med eget kapital, desto högre är soliditeten. En soliditet på 100 procent betyder att all finansiering har skett med egna medel, medan en soliditet på 0 procent visar att alla tillgångar är finansierade med skulder av olika slag. Soliditeten kan aldrig överstiga 100 procent. Dock kan värdet sjunka till under 0 procent, vilket sker när skulderna överstiger tillgångarna. En låg soliditet signalerar en högre risknivå för kommunens ekonomi, medan en hög soliditet visar på en stabil ekonomisk grund med låg finansiell risk.

I denna rapport används ”soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt” för att få med de pensionsförpliktelser med vidhängande löneskatt som återfinns utanför balansräkningen. Det ger en bättre bild av kommunens totala långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Jönköpings läns genomsnittliga soliditet (inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) försvagades mellan 2022 och 2024 med 4 procentenheter från 28% till 24%. Mellan 2023 och 2024 var det en försvagning 3 procentenheter från 27% till 24%. En viktig förklaring till försvagningen under 2024 var, förutom en lägre skattefinansieringsgrad av investeringarna, att soliditeten påverkades negativt av att pensionsförpliktelserna utanför balansräkningen ökade under perioden. Det berodde också på att ett antal kommuner i länet under perioden började redovisa finansiell leasing av hyrda anläggningar eller fastigheter. Det påverkar nyckeltal som soliditet i negativ riktning.

Högst soliditet 2024 hade Tranås med 38%. Därefter kom Vaggeryd med 37%. Sedan kom Sävsjö med 36% och därefter Värnamo och Habo med 33%.

Lägst soliditet hade Mullsjö med -4%, följt av Gnosjö med 12% samt Aneby, Nässjö och Eksjö med 14%.

Alla kommunerna i länet, förutom Tranås, Vaggeryd, Vetlanda och Nässjö försvagade sin soliditet under den granskade perioden.

Soliditet

Procent	2022	2023	2024	Förändr 22-24
Tranås	36	39	38	2
Vaggeryd	37	37	37	0
Sävsjö	38	39	36	-2
Habo	35	33	33	-2
Värnamo	40	37	33	-7
Jönköping	34	33	32	-2
Vetlanda	29	31	30	1
Gislaved	41	39	29	-12
Aneby	18	16	14	-4
Eksjö	15	15	14	-1
Nässjö	14	15	14	0
Gnosjö	24	16	12	-12
Mullsjö	-3	-1	-4	-1
Medel	28	27	24	-4

Soliditet är svår att jämföra mellan kommuner, då bland annat en eventuell upplåning som vidareutlånas till kommunala bolag påverkar soliditeten i negativ riktning. Vidare påverkas också soliditetsmättet av vilka olika organisationslösningar kommunerna valt bland annat för sina kommunala bolag. Ett sätt att komplettera jämförelsen är att även studera soliditeten för kommunkoncernen.

Det skall också lyftas fram att vissa kommuner i Jönköpings län har börjat bokföra finansiell leasing under perioden, vilket påverkar balansräkningens tillgång och skuldsidan, vilket sin tur påverkar nyckeltal som soliditet och finansiella nettotillgångar.

Försvagad kassalikviditet

Kassalikviditet är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Med kassalikviditet avses omsättningstillgångar exklusive lager, förråd och exploateringstillgångar i relation till kortfristiga skulder. Lånelöften ska inte räknas in i måttet. Görs det, bör det vara i separat mått, där det tydligt framgår att lånelöften har inkluderats.

Den genomsnittliga kassalikviditeten mellan 2022 och 2024 i länet försvagades med 32 procentenheter från 116% till 84%. Nivån innebar att de kortfristiga skulderna översteg de likvida medlen och de kortfristiga fordringarna. Denna nivå är dock god ur risksynpunkt eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör cirka 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Det innebär att en nivå på över 60% tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen för kommuner med ett normalt likviditetsflöde.

Kassalikviditeten varierade mellan 143% och 59%. Högst kassalikviditet 2024 hade Tranås med 143%, därefter följde Eksjö med 118% och Aneby med 102%. Lägst likviditet redovisade Jönköping, Gnosjö, Nässjö och Sävsjö. Samtliga låg dock över eller nära 60%. Kommuner med låg likviditet kan dock medvetet valt att ligga på en låg nivå och komplettera med upplåning över någon form av kortfristig kredit.

Analysen av kassalikviditet blir extra intressant om det ställs i relation till soliditeten. En kommun som både har förbättrat sin likviditet och sin soliditet har stärkt både sin kortsiktiga och långsiktiga betalningsförmåga och således har

Kassalikviditet

Procent	2022	2023	2024	Förändr 22–24
Tranås	174	174	143	-31
Eksjö	129	122	118	-11
Aneby	164	135	102	-62
Mullsjö	171	113	97	-74
Habo	94	94	88	-6
Värnamo	94	85	84	-10
Vetlanda	91	70	76	-15
Vaggeryd	114	68	75	-39
Gislaved	103	70	70	-33
Gnosjö	78	71	63	-15
Nässjö	84	74	62	-22
Sävsjö	148	118	60	-88
Jönköping	69	64	59	-10
Medel	116	97	84	-32

kommunens totala finansiella handlingsutrymme stärkts. 9 Har kommunen exempelvis använt en del av sin likviditet för att betala av skulder, så har soliditeten förbättrats och det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet har stärkts. Samtidigt har dock det kortsiktiga finansiella handlingsutrymmet försvagats, så det totala handlingsutrymmet är oförändrat. Sådana här scenarier gör att det är viktigt att analysera soliditet och likviditet tillsammans.

Försvagade finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknar omsätta på 10–20 års sikt, nämligen långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens kostnader för att det ska bli jämförbart mellan kommunerna emellan. Måttet är viktigt, eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan det kortsiktiga kassalikviditetsmättet och det långsiktiga soliditetsmättet. Är måttet positivt innebär det att kommunens finansiella tillgångar överstiger kommunens skulder. Är det i stället negativt innebär det att skulderna överstiger de finansiella tillgångarna.

Till skillnad från många andra balansräkningsinriktade mått elimineras vidareutlåning inom koncernen i nyckeltalet, eftersom såväl fordrings- som skuldsidan inkluderas i måttet. Genom att analysera finansiella nettotillgångar tillsammans med soliditet och kassalikviditet får man en bra bild av kommunens finansiella handlingsutrymme.

Mellan 2022 och 2024 försvagades länets genomsnittliga finansiella nettotillgångar relaterade till verksamhetens kostnader med 11 procentenheter, från -22% till -33%. En viktig förklaring till den ganska kraftiga försvagningen av de finansiella nettotillgångarna var förutom, en vikande skattefinansieringsgraden av investeringarna, även att flera kommuner under perioden började redovisa finansiella leasing. Detta påverkar nyckeltal som finansiella nettotillgångar i negativ riktning.

Finansiella nettotillgångar

Procent	2022	2023	2024	Förändr 22–24
Tranås	10	10	7	-3
Sävsjö	6	0	-12	-18
Vetlanda	-16	-17	-19	-3
Aneby	-15	-16	-20	-5
Eksjö	-25	-25	-23	2
Nässjö	-24	-24	-24	0
Vaggeryd	-23	-30	-27	-4
Gislaved	-13	-18	-34	-21
Jönköping	-30	-32	-36	-6
Mullsjö	-40	-45	-49	-9
Habo	-44	-60	-58	-14
Värnamo	-26	-37	-58	-32
Gnosjö	-46	-68	-78	-32
Medel	-22	-28	-33	-11

Högst värde avseende finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens kostnader under 2024 uppvisade Tranås med 10%. Ett positivt värde innebär att de finansiella tillgångarna översteg de kort- och långfristiga skulderna. En kommun med goda finansiella nettotillgångar karaktäriseras ofta

också av en god soliditet, men det finns också kommuner som har goda finansiella nettotillgångar även om soliditeten är mer genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i långfristiga fordringar och omsättningstillgångar. Kommuner som sålt delar av sina anläggningstillgångar inom koncernen utmärks oftast av goda finansiella nettotillgångar.

Lägst värde redovisade Gnosjö med -78%, följt av Habo och Värnamo med -58% och Mullsjö med -49%. Med dessa kommuner är det oftast tvärtom. Dessa kommuner utmärks av att de har en stor del av sina tillgångar som anläggnings-tillgångar. Ibland finns det en korrelation mellan låg soliditet och finansiella nettotillgångar, men det finns många kom-muner som har god soliditet även om kommunen uppvisar låga finansiella nettotillgångar. Det gäller för Habo och Värnamo.

Samtliga kommuner, förutom Eksjö och Nässjö, försvagade de finansiella nettotillgångarna under perioden. En viktig förklaring till försvagningen i de flesta av dessa kommuner var att de hade stora investeringar som inte kunde finansie-ras fullt ut med skatteintäkter. I flera fall det också handlade det om förändrade redovisningsprinciper avseende finansiell leasing som påverkade nyckeltalet negativt.

Oförändrad genomsnittlig skattesats

Kommunalskatten och regionskatten fastställs av fullmäk-tige. Det sker i varje årsbudget. Denna skattesats kan ses som ett nyckeltal. Det speglar kommunens långsiktiga hand-lingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i ett län, eftersom en jämförelsevis låg skattesats kan ses som en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att detta betraktelsesätt är tämligen pragmatiskt och därför kan ha begränsad betydelse i praktiken. Storleken på skatteuttaget är ju till stor del en fråga om ambitionsnivå som styrs av politiska över-väganden.

Den genomsnittliga skattesatsen i länet låg mellan 2022 och 2024 på 22,02 kr. Tranås sänkte sin skattesats under 2023 med 10 öre. Detta påverkade dock inte snittet.

Primärkommunal skattesats

Procent	2022	2023	2024	Förändr 22-24
Vaggeryd	21,49	21,49	21,49	0,00
Värnamo	21,52	21,52	21,52	0,00
Jönköping	21,64	21,64	21,64	0,00
Sävsjö	21,92	21,92	21,92	0,00
Gislaved	21,99	21,99	21,99	0,00
Tranås	22,11	22,01	22,01	0,10
Vetlanda	22,01	22,01	22,01	0,00
Aneby	22,09	22,09	22,09	0,00
Habo	22,17	22,17	22,17	0,00
Gnosjö	22,24	22,24	22,24	0,00
Eksjö	22,26	22,26	22,26	0,00
Mullsjö	22,34	22,34	22,34	0,00
Nässjö	22,54	22,54	22,54	0,00
Medel	22,02	22,02	22,02	0,00

Skatten varierade under 2024 mellan 21,49 kr och 22,54 kr i 10 de olika kommunerna. Lägst primärkommunal skatt hade med Vaggeryd 21,49 kr följt av Värnamo med 21,52 kr. Högst skatt hade Nässjö med 22,54 kr och näst högst skatt hade Mullsjö med 22,34 kr.

Försämrad avvikelse mot budget

Budgetfölsamheten är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Forskning visar att ju lägre budgetavvikelse kom-munen redovisar, desto större möjlighet har organisationen att kontrollera sin ekonomi.

När det gäller budgetfölsamhet, mäts den i driftsredovi-sningen mot nämndernas resultat exklusive centralt redovi-sade verksamhetsrelaterade finansiella poster. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens kostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna i länet. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. En avvikelse på plus eller minus 1% utgör normalt inga större problem, utan det är stora negativa budgetavvikelser på nämndnivå som bör undvikas.

Den genomsnittliga budgetavvikelsen i länet blev något svagare under perioden. Relateras budgetavvikelsen till verksamhetens bruttokostnader uppgick avvikelsen till 0,1% under 2022, för att förändras till -1,4% under 2023. Under 2024 noterades en negativ budgetavvikelse på -0,5%. Varia-tionen var mycket stor bland länets kommuner, från 1,2% till -4,1%. Under 2024 redovisade fem av tretton kommuner en positiv budgetavvikelse, vilket skall jämföras med sju kom-muner under 2022.

Budgetfölsamhet *

Procent	2022	2023	2024
Habo	1,9	1,2	1,7
Eksjö	0,5	-0,9	1,5
Gnosjö	-1	-4,2	1,3
Jönköping	2,1	-0,5	1,2
Värnamo	-0,6	-2,3	1,1
Vetlanda	1,1	0,5	0,4
Nässjö	1,1	-0,5	0,3
Tranås	-0,2	0,1	0
Vaggeryd	0,1	0,1	-1,1
Sävsjö	-0,3	0,2	-1,4
Gislaved	-1	-2,9	-3,7
Mullsjö	-0,6	-3,5	-3,9
Aneby	-1,6	-5,4	-4,1
Medel	0,1	-1,4	-0,5

Flera utmaningar väntar framöver

Kommunernas ekonomi står inför betydande utmaningar de kommande åren. Demografiska förändringar med en ökande andel äldre och i viss mån unga, innebär högre kostnader för välfärdstjänster samtidigt som skatteintäk-terna inte beräknas öka i samma takt. Kommunerna har också stora investeringsbehov inom infrastruktur, skolor och äldreomsorg, vilket kräver långsiktig och hållbar finan-siering. Statsbidragen spelar en viktig roll, men osäkerhet kring deras utveckling skapar ekonomisk instabilitet. Effek-

tiv resursanvändning, prioriteringar inom verksamheten och eventuella skattehöjningar blir avgörande för att upprätthålla en stabil och hållbar ekonomi i kommunsektorn.

Kommunerna i länet har väldigt olika finansiella förutsättningar att möta framtida utmaningar. De kommuner som har starkast finansiella handlingsutrymme har goda förutsättningar att anpassa sig till framtiden utan skattehöjningar och alltför omfattande neddragningar i verksamheten. Värre är det för de kommuner som har lägst finansiellt handlingsutrymme. Här krävs verkligen en aktiv ekonomistyrning om skattehöjningar skall kunna undvikas. Därför bör dessa kommuner redan nu fortsätta att utveckla ”långsiktiga” riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Det viktiga är dock att man inte tummar på dessa mål och riktlinjer, utan även följer dem när inte skatteintäkterna utvecklas i takt med verksamhetens kostnader. Klarar man inte det, kommer det oundvikligen innebära skattehöjningar.

När det gäller resultatnivå och finansiellt handlingsutrymme finns alltså skillnader mellan enskilda kommuner. Det finns i Jönköping få kommuner som har samma finansiella förutsättningar. De tretton kommunerna har dock utifrån 2024 års räkenskaper inordnats i tabell 1 som innehåller nio grupper, utan att någon inbördes ranking sker vare sig inom grupperna. Matrisen är subjektiv och bygger på vad författaren anser vara stark och svag finansiellt resultat och ställning. Matrisen skall därför läsas och tolkas utifrån det. Den bygger dels på kommunens finansiella resultat under de tre senaste åren och kommunens finansiella ställning i form av soliditet.

Av tabell 1 kan utläsas, att det under 2024 var enbart Vaggeryd som hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som var högre än 3% i kombination med en soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser som under 2024 var högre än 35%. Det går inte generellt att uttala sig om god ekonomisk hushållning, men Vaggeryd ligger mycket bra till för att uppfylla detta lagstadgade krav. 11

Gnosjö och Gislaved uppvisar lite svagare ekonomi. Kommunerna redovisade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som låg under 1% och en soliditet som låg mellan 0% och 35% under 2024. Gislaved har dock mycket starkare soliditet än Gnosjö. Kommunerna måste stabilisera sin långsiktiga resultatnivå på runt 3% för att stärka sitt resultat och sin soliditet inför framtiden. Samma resonemang gäller definitivt också även för Mullsjö, även om kommunen hamnar igen egen ruta.

Avslutningsvis kan poängteras att det också finns en hel del tabeller längre fram i rapporten. En av tabellerna inordnar kommunerna i nio olika rutor utifrån hur god soliditet och kassalikviditet kommunen hade under 2024. Här hamnar Tranås i rutan med god soliditet och god kassalikviditet, vilket ger ett gott finansiellt handlingsutrymme inför framtiden.

I denna tabell har kommunerna i Jönköping placerats in utifrån två dimensioner, resultat i form av det genomsnittliga resultatet under 2022–2024 och finansiell ställning i form av soliditet under 2024. Varje dimension har sedan delats upp i tre olika underkategorier; ”starkt”, ”varken stark eller svagt” samt ”svagt”. Det innebär att det finns nio olika scenarier/rutor som en kommun kan placeras in i. Ju starkare ekonomi, desto längre upp till vänster hamnar kommunen. Kommunerna i respektive ruta har dock inte ordnats i finansiell ordning, utan ligger i bokstavsordning.

	Starkt finansiell ställning (En soliditet som är starkare än 35% under 2024 *)	Varken stark eller svagt finansiell ställning (En soliditet som ligger mellan 10–35% under 2024 *)	Svagt finansiell ställning (En soliditet som är svagare än 10% under 2024 *)
Starkt resultat (Resultatet var högre än 3 % av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2022–2024)	Vaggeryd	Habo Jönköping Vetlanda Värnamo	
Varken starkt eller svagt resultat (Resultatet låg mellan 1%–2,99 % av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2022–2024)	Sävsjö Tranås	Aneby Eksjö Nässjö	Mullsjö
Svagt resultat (Resultatet var svagare än 1% av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2022–2024)		Gislaved Gnosjö	

Tabell 2: Kassalikviditet och soliditet under 2024

13

I denna tabell har kommunerna i Jönköpings län placerats in utifrån två dimensioner, kassalikviditet och soliditet. Varje dimension har sedan delats upp i tre olika under delar; ”hög”, ”varken hög eller svag” samt ”svag”. Det innebär att det finns nio olika scenarier/rutor som en kommun kan placeras in i. Ju starkare ekonomi, desto längre till vänster hamnar kommunen.

	Hög soliditet (En soliditet som är högre än 35% under 2024 *)	Varken hög eller svag soliditet (En soliditet som ligger mellan 10–35% under 2024 *)	Svag soliditet (En soliditet som är lägre än 10% under 2024 *)
Hög kassalikviditet (Högre än 100%)	Tranås	Aneby Eksjö	
Varken hög eller låg kassalikviditet (Mellan 99% till 50%)	Sävsjö Vaggeryd	Gislaved Gnosjö Habo Jönköping Nässjö Vetlanda Värnamo	Mullsjö
Låg kassalikviditet (Lägre än 50%)			

* Soliditeten innefattar samtliga pensionsförpliktelser.

Tabell 3: Genomsnittliga finansiella nyckeltal hos kommunerna i Jönköpings län 2022–2024

I denna tabell har redovisats hur ett antal genomsnittliga finansiella nyckeltal har utvecklats för kommunerna i Jönköpings län mellan 2022–2024. Förklaringar och definitioner av nyckeltalen återfinns i ett eget avsnitt i rapporten.

Nyckeltalen redovisas i procent om inget annat anges	2022	2023	2024
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	89,7	93,1	94,3
Avskrivningar/skatteintäkter	4,7	5,1	5,4
Finansnetto/skatteintäkter	-0,5	-0,1	0,2
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	93,9	98,1	99,9
Skattefinansieringsgrad av investeringar	148	65	67
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader	12	14	10
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader	5,5	1,8	0,1
Årets resultat/verksamhetens kostnader	5,5	1,8	0,1
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren/verksamhetens kostnader	4,9	4,2	2,4
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	28	27	24
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader	-22	-28	-33
Kassalikviditet	116	97	84
Primärkommunal skattesats (kr)	22,02	22,02	22,02
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader	67	67	68
Budgetavvikelse för nämndernas resultat/verksamhetens kostnader	0,1	-1,4	-0,5

Tabell 4: Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Jönköpings län under 2024

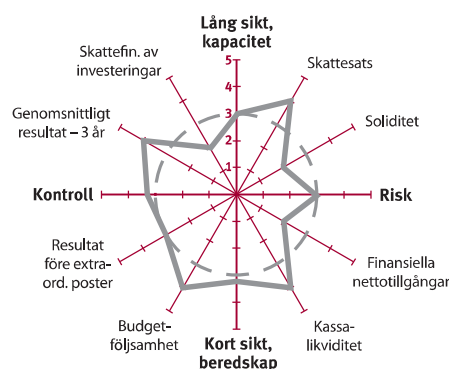
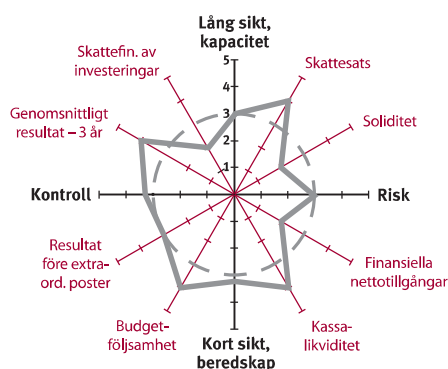
14

Denna tabell försöker beskriva styrkor och svagheter hos de olika kommunerna utifrån perspektiven skattesats, resultatnivå samt kort och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Modellen är subjektiv, men bygger på de kriterier kring god ekonomisk hushållning som har redovisats i analysen ovan. Tabellen skall ses som en beskrivning av finansiella förutsättningar i grova drag. Graderingen är gjord utifrån 2024 års räkenskaper.

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹⁾	Varken starkt eller svagt ¹⁾	Svagt värde ¹⁾
Skattesats 2024 För samtliga fyra nyckeltal i denna tabell gäller att "ju högre upp i tabellen kommunen befinner sig desto starkare värde har kommunen på nyckeltalet". Exempelvis: Vaggeryd har den lägsta skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med starkt värde längst till vänster. Den placeras därför högst upp. Detta innebär att rangordningen när det gäller samtliga nyckeltal går från vänster till höger kolumnvis.	21,70 kr eller lägre Vaggeryd Värnamo Jönköping	21,71 till 21,99 kr Sävsjö Gislaved	22,00 kr eller högre Tranås Vetlanda Aneby Habo Gnosjö Eksjö Mullsjö Nässjö
Resultatnivå 2024 (Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader)	3,0% eller starkare Värnamo Vaggeryd	2,9% till 1,0% Habo Jönköping	0,99% eller svagare Vetlanda Tranås Eksjö Nässjö Sävsjö Aneby Mullsjö Gnosjö Gislaved
Långsiktig resultatnivå 2022–2024 (Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under 3 år/verksamhetens bruttokostnader)	3,0% eller starkare Habo Vaggeryd Jönköping Värnamo Vetlanda	2,9% till 1,0% Tranås Eksjö Sävsjö Nässjö Aneby Mullsjö	0,99% eller svagare Gislaved Gnosjö
Kortsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2024 (Kassalikviditet)	100% eller högre Tranås Eksjö Aneby	99,9% till 50,0% Mullsjö Habo Värnamo Vetlanda Vaggeryd Gislaved Gnosjö Nässjö Sävsjö Jönköping	49,99% eller lägre
Långsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2024 (Soliditet inklusive pensionsförpliktelser)	35,0% eller högre Tranås Vaggeryd Sävsjö	34,99% till 10,0% Habo Värnamo Jönköping Vetlanda Gislaved Aneby Eksjö Nässjö Gnosjö	9,99% eller svagare Mullsjö

¹⁾ De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommuner över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Den finansiella profil i form av ett så kallat spindeldiagram som används i denna rapport för att beskriva kommunens finansiella ställning, innehåller åtta olika nyckeltal och fyra viktiga finansiella perspektiv. Nedan görs en beskrivning av de olika delarna i profilen. De beskrivna delarna är markerade med rött. Profilen i exemplet är fingerad.

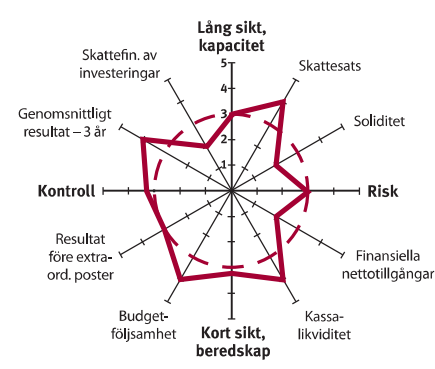
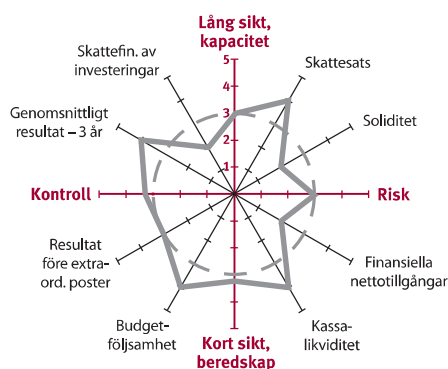

Åtta nyckeltal

Diagrammet innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. Nyckeltalen speglar olika dimensioner av den analyserade kommunens finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att de skall kunna jämföras mellan olika kommuner. Nyckeltalen beskrivs på sidan 14.

Skalan

Diagrammet har skalan 1–5. Poängskalan är relativ. Det finns tretton kommuner i Jönköpings län och poängen har fördelats enligt följande: Den kommun som har den starkaste observationen får en femma, de tre kommuner som följer får en fyra. De kommuner som ligger i mitten får en trea. Därefter följer tre kommuner som får en tvåa och den svagaste kommunen får följaktligen en etta.

Fyra axlar/perspektiv

Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv/axel är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. Exempelvis är Risk summan av nyckeltalen primärkommunal skatt, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Poäng och genomsnitt

Den heldragna linjen visar de olika poäng som den analyserade kommunen har fått för varje enskilt nyckeltal resp. för de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade ringen i mitten visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt. Den heldragna linjen redovisar den finansiella profilen för den analyserade kommunen.

Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen

16

De fyra perspektiven

Den finansiella profilen som redovisas i denna rapport innehåller fyra perspektiv som är viktiga ur ett övergripande finansiellt perspektiv. Dessa fyra är: Kontrollen över finansiella utvecklingen, långsiktig handlingsberedskap, riskförhållande och kortsiktig handlingsberedskap. Varje aspekt mäts via de fyra närmaste liggande nyckeltal i profilen. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Risikförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över den finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår nyckeltalen budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Finansiella nyckeltal

Här följer beskrivningar av de i texten och profilerna förekommande finansiella nyckeltalen.

Borgensåtagande – redovisar de borgensåtaganden som kommunen redovisar inom linjen. Borgensåtagandena divideras med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Borgensåtagandena ingår inte i den finansiella profilen.

Budgetföljsamhet – nämndernas budgetavvikelse exklusive kommuncentrala finansiella poster som divideras med verksamhetens bruttokostnader. För att erhålla högsta betyg i profilen, skall budgetavvikelsen vara så liten som möjligt. Positiv budgetavvikelse medför dock minst en 3:a.

Finansiella nettotillgångar – omfattar alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt (omsättningstillgångar + långfristiga fordringar + långfristiga placeringar – kortfristiga och långfristiga skulder). Måttet divideras med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Måttet speglar en tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmått och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Kassalikviditet – ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att likvida medel och kortfristiga fordringar divideras med kortfristiga skulder. Nyckeltalet innefattar inte lager och förråd.

Nettokostnadsandelen – visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. 100% innebär att skatteintäkter och generella statsbidrag precis täcker den löpande driften.

Investeringsvolym – Årets investeringar har ställts i förhållande till verksamhetens nettokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna emellan.

Resultat före extraordinära poster – summan av kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster (poster av engångskaraktär som uppgår till väsentligt belopp och inte har med den ordinarie verksamheten att göra). Resultatet har dividerats med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren – beskriver kommunens genomsnittliga resultat under de tre senaste åren. Resultatet har dividerats med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser mellan de analyserade kommunerna ska kunna göras.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna – beskriver hur stor andel av årets investeringar som kommunen kan finansiera med egna medel i form av återstående skatteintäkter. Egna medel räknas fram genom att resultatet före extraordinära poster tillförs årets avskrivningar. Kallas ibland självfinansieringsgrad.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Denna analys beskriver Värnamo kommuns finansiella ställning och utveckling från 2022 till 2024 jämfört med andra kommuner i Jönköpings län. En unikt utformad finansiell profil används för att illustrera styrkor och svagheter hos den granskade kommunen i jämförelse med dess grannkommuner i länet.

Vad är den finansiella profilen?

Utgångspunkten för analysen, som presenteras på de följande sidorna, är finansiella profiler i form av spindel/polärddiagram. Genom att ta fram finansiella profiler för Värnamo för 2022–2024 kan man på ett översiktligt sätt redovisa vilken finansiell utveckling och ställning kommunen hade i förhållande till övriga kommuner i gruppen under de tre granskade åren. Med ”kommunen” avses den skattefinansierade verksamheten.

Den finansiella profilen innehåller åtta finansiella nyckeltal och fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns finansiella ställning och utveckling analyseras. De åtta nyckeltalen är skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, det genomsnittliga resultatet under de tre senaste åren och skattefinansieringsgrad av investeringarna. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Den finansiella profilen är relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en 5:a i profilen har man visserligen det starkaste värdet för nyckeltalet i den granskade gruppen, men värdet kan behöva förbättras för att nå till exempel god ekonomisk hushållning. Generellt gäller dock att om kommunen får en 4:a eller en 5:a för ett nyckeltal, är styrkan på nyckeltalet oftast tillfredsställande.

Vill du veta mer om den finansiella profilen, finns ett särskilt avsnitt i denna rapport som förklarar profilens konstruktion och uppbyggnad. Här återfinns också en beskrivning av de åtta nyckeltalen och de fyra perspektiven.

Inledningsvis i denna analys analyseras hur de åtta nyckeltal som ingår i den finansiella profilen har utvecklats över tid både för Värnamo och snittet i länet. Därefter följer en kortfattad analys av hur de fyra perspektiven i profilen har förändrats för kommunen mellan 2022 och 2024. Till sist ges en avslutande kommentar till Värnamos finansiella ställning och utveckling under de tre senaste åren.

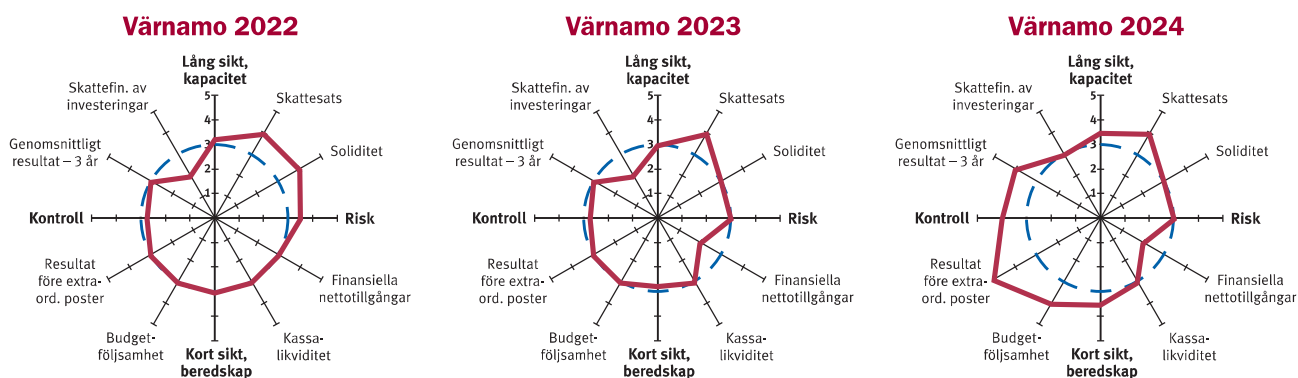
Reviderade redovisningsprinciper för bland annat leasing

Under den senaste tiden har flera kommuner i länet börjat följa rekommendation R5 som rör leasing. Detta har lett till att ett antal hyres- och leasingavtal nu klassificeras som finansiell leasing. Denna omklassificering har påverkat vissa av kommunernas finansiella nyckeltal, till exempel soliditet och finansiella nettotillgångar. I denna analys har inga justeringar gjorts för tidigare år, vilket vanligtvis görs i kommunens årsredovisning. Anledningen till att sådana justeringar inte genomförts är att det skulle innebära ett mycket stort arbete. En fördel med att fler kommuner anammar R5 är dock att det förbättrar möjligheterna att jämföra kommunernas ekonomiska data. Värnamo är en sådan kommun som från 2024 redovisar finansiell leasing. Detta har påverkat vissa finansiella nyckeltal.

Finansiella nyckeltal under 2022–2024

Resultat före extraordinära poster

Kommuner ska sedan år 1992 bedriva sin verksamhet enligt god ekonomisk hushållning. En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv är att balansen mellan kommunens löpande intäkter och kostnader är god.

Ett mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Benämns också som resultat efter finansiella poster. Detta resultat som innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter i förhållande till verksamhetens kostnader bör ligga mellan 3% och 4% över en längre tidsperiod. Med en sådan resultatnivå klarar en genomsnittlig kommun av att likvidfinansiera större delen av sina investeringar med skatteintäkter, vilket i sin tur leder till att kommunen kan behålla sin finansiella handlingsberedskap på kort och lång sikt i form av likviditet och soliditet. För expansiva kommuner med stor investeringsvolym bör resultatet i de flesta fall ligga på mellan 4% och 6% om kommunens finansiella handlingsutrymme ska behållas. För kommuner med befolkningsminskning kan det däremot räcka med 1–2% i resultat.

Värnamo redovisade mellan 2022 och 2024 ett försvagat resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader med 1,4 procentenheter från 5,1% till 3,7%. Motsvarande genomsnittliga förändring för kommunerna i länet var en försvagning med 5,4 procentenheter från 5,5% till 0,1%. Slutsatsen var att Värnamo redovisade en starkare resultatutveckling under perioden och ett högre resultat under 2024 jämfört med snittet i länet.

De viktigaste förklaringarna till den försvagade resultatnivån under perioden var kraftigt höjda pensionskostnader och prisökningar som i kombination med höga räntor gav tuffare ekonomiska förutsättningar. Ytterligare en förklaring till försvagningen var att pandemin för Covid-19 inte påverkade verksamheten under 2023 och 2024 i samma utsträckning som den gjorde under 2022. Verksamheten normaliserades, vilket innebar ökade kostnader och minskade statsbidrag under perioden.

Värnamo redovisade under 2024 det högsta resultatet i länet. Detta innebar poängmässigt en 5:a i den finansiella profilen, vilket var en förbättring jämfört med 2022 och 2023 då kommunen erhöll 3:or.

När de senaste tre årens resultat vägs ihop, visar det sig att Värnamo kommun hade ett genomsnittligt årligt resultat före extraordinära poster på 3,4% i förhållande till verksamhetens kostnader. Detta är över genomsnittet för Jönköpings län, som låg på 2,4% per år under samma tidsperiod.

Ett genomsnittligt resultat för perioden på 3,4% för Värnamo gav en 4:a i profilen under 2024, vilket var en förbättring jämfört med 2022 och 2023, då kommunen erhöll 3:or. Värnamos sammanlagda genomsnittliga resultatnivå de tre senaste åren bedöms uppfylla kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning för en kommun.

Investeringar

Investeringsvolymen ingår inte som ett nyckeltal i den finansiella profilen, men den är viktig att lyfta fram i analysen. Detta på grund av att storleken på investeringarna till viss del förklarar utvecklingen för flera balansräkningsorienterade nyckeltal, som exempelvis kassalikviditet, soliditet och finansiella nettotillgångar.

Med ”investering” avses årets anskaffning av kommunens immateriella och materiella anläggningstillgångar. De

finansiella anläggningstillgångarna inkluderas ej i begreppet ”investering” i denna rapport. **18**

För att investeringsvolymen ska bli jämförbar mellan kommunerna i länen har investeringarna relaterats till verksamhetens nettokostnader. En genomsnittlig svensk kommun ligger under en längre period, 5–10 år, runt 10–12% när det gäller detta nyckeltal. Variationerna mellan enskilda år är dock oftast stora, speciellt i mindre kommuner, där större investeringar kraftigt påverkar de enskilda åren. Nyckeltalet kan också påverkas om en kommun har mycket av sin investeringstyngda verksamhet i bolagsform.

Genomsnittsvärdet i länet för investeringarna relaterat till verksamhetens nettokostnader uppgick till 12% för 2022. Under 2023 ökade nyckeltalet till 14%, för att 2024 minska till 10%. Detta gav ett genomsnittligt värde för länet på 12% per år under perioden. En genomsnittlig investeringsvolym på 12% per år mellan 2022 och 2024 för kommunerna i Jönköpings län överensstämmer väl med andra kommungrupper där finansiella profiler också har tagits fram. Det flesta grupper eller län ligger runt 10–12% per år, förutom förortskommuner och storstäder som i allmänhet ligger på en högre investeringsvolym.

När Värnamos investeringar relateras till verksamhetens nettokostnader, framgår det att kommunen investerade för 16% för 2022. Under 2023 ökade nyckeltalet till 24%, för att 2024 minska till 17%. Det innebar ett genomsnittligt värde på 19% per år. Det innebar att Värnamo under perioden redovisade en klart högre investeringsvolym än snittet i länet.

Investeringsvolymen har ökat under de senaste åren i svenska kommuner och en förklaring till detta är att de större investeringar som gjordes under 1960- och 1970-talen i infrastruktur och lokaler nu måste refinansieras. I många kommuner har också befolkningen ökat, vilket kräver nya investeringar i skolor med mera.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna

En viktig del av den finansiella analysen är att studera och analysera finansieringsgraden av investeringarna. När den löpande driften har finansierats, bör en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar med för att kommunens finansiella handlingsutrymme ska kunna hållas intakt. Detta mäts genom att årets investeringar relateras till de skatteintäkter och generella statsbidrag som återstår när kommunens löpande driftverksamhet har finansierats. Redovisas ett värde på 100 procent eller mer, innebär det att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomfördes under året. Detta stärker kommunens finansiella handlingsutrymme. Ett värde högre än 100 procent innebär att skatteintäkter kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller att stärka likviditeten. Ett värde lägre än 100 procent innebär att kommunen är tvungen att finansiera en del av investeringarna med att ta i anspråk likvida medel och/eller via ökning av skulder.

Skattefinansieringsgraden av investeringarna behöver inte alltid ligga runt 100%, utan en lämplig nivå beror lite på vilket finansiellt handlingsutrymme kommunen har. Det

finns ett antal kommuner med god finansiell kapacitet och de kan periodvis öka sin skuldsättning. För de flesta kommuner krävs dock en god skattefinansieringsgrad av investeringarna, närmare 100%. Detta för att undvika en ökning av skulderna som kan begränsa framtida skattebetalares möjligheter till konsumtion.

För länets kommuner uppgick den genomsnittliga skattefinansieringsgraden av årets investeringar under de tre åren mellan 2022 och 2024 till 148%, 65% samt 67%. Detta gav en genomsnittlig länsskattefinansieringsgrad på 94% per år. Detta innebär att kommunerna i genomsnitt inte fullt ut under perioden lyckades finansiera samtliga investeringar med medel från skatteintäkterna. Detta påverkade bland annat soliditeten negativt. Förklaringen till den ganska stora försvagningen av skattefinansieringsgraden av investeringarna mellan 2022 och 2024 berodde främst kraftigt försvagat resultat.

I jämförelse med länets snitt var Värnamos skattefinansieringsgrad av investeringarna lägre under perioden. Den uppgick till 77%, 33% samt 67% per år under perioden. Det gav ett snitt på 59% per år. Detta innebär att kommunen inte kunde finansiera sina investeringar med skatteintäkter, vilket är negativt på lång sikt.

Poängen för skattefinansieringsgraden av investeringar i den finansiella profilen har under perioden förbättrats från en 2:a under 2022 och 2023 till en 3:a under 2024.

Soliditet inklusive pensionsavsättningar och löneskatt inom linjen
Det mest framträdande och frekvent använda nyckeltalet för att beskriva kommuners långsiktiga finansiella handlingsutrymme eller kapacitet är soliditet. Den visar hur mycket av

kommunens tillgångar som finansieras med egna medel i form av eget kapital. Ju högre andel av tillgångarna som finansieras med eget kapital, desto högre är soliditeten. En soliditet på 100 procent betyder att all finansiering har skett med egna medel, medan en soliditet på 0 procent visar att alla tillgångar är finansierade med skulder av olika slag. Soliditeten kan aldrig överstiga 100 procent. Dock kan värdet sjunka till under 0 procent, vilket sker när skulderna överstiger tillgångarna. En låg soliditet signalerar en högre risknivå för kommunens ekonomi, medan en hög soliditet visar på en stabil ekonomisk grund med låg finansiell risk.

Värnamo redovisade 2024 en soliditet som var högre än snittet i länet. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt låg på 33% för Värnamo, jämfört med snittet i länet som uppgick till 24%.

Mellan 2022 och 2024 redovisade Värnamo en svagare utveckling jämfört med snittet i länet. Kommunen redovisade en försvagad soliditet med 7 procentenheter från 40% till 33% under perioden. Länets genomsnittliga soliditet försvagades med 4 procentenheter från 28% till 24% under samma period. Förklaringen till försvagningen av soliditeten under perioden i länet var att skattefinansieringsgraden av investeringarna sjönk under perioden, pensionsskulden utanför balansräkningen ökade och att flera kommuner i länet gick över till att redovisa finansiell leasing. Värnamo var en sådan kommun.

Värnamo redovisade under 2024 den 5:e högsta soliditeten i länet under 2024. Detta innebär en 3:a i den finansiella profilen, vilket var samma som under 2023, men en försvagning jämfört med 2022, då kommunen fick 4:a.

Finansiella nyckeltal

Nyckeltalen redovisas i procent om inget annat anges

	2022		2023		2024	
	Jönköpings län	Värnamo kommun	Jönköpings län	Värnamo kommun	Jönköpings län	Värnamo kommun
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	89,7	89,8	93,1	92,4	94,3	88,2
Avskrivningar/skatteintäkter	4,7	6,1	5,1	6,0	5,4	7,0
Finansnetto/skatteintäkter	-0,5	-1,6	-0,1	-0,2	0,2	0,6
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	93,9	94,2	98,1	98,2	99,9	95,9
Skattefinansieringsgrad av investeringar	148	77	65	33	67	67
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader	12	16	14	24	10	17
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens bruttokostnader	5,5	5,1	1,8	1,5	0,1	3,7
Årets resultat/verksamhetens bruttokostnader	5,5	5,1	1,8	1,5	0,1	3,7
Genomsnittligt resultat för extraordinära poster under de tre senaste åren/verksamhetens bruttokostnader	4,9	4,5	4,2	3,9	2,4	3,4
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	28	40	27	37	24	33
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens bruttokostnader	-22	-26	-28	-37	-33	-58
Kassalikviditet	116	94	97	85	84	84
Primärkommunal skattesats (kr)	22,02	21,52	22,02	21,52	22,02	21,52
Borgensåtagande/verksamhetens bruttokostnader	67	110	67	101	68	102
Budgetavvikelse för nämndernas resultat / verksamhetens bruttokostnader	0,1	-0,6	-1,4	-2,3	-0,5	1,1

Kassalikviditet

Kassalikviditet är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Med kassalikviditet avses omsättningstillgångar exklusive lager, förråd och exploateringstillgångar i relation till kortfristiga skulder. Lånelöften ska inte räknas in i måttet. Görs detta bör det vara i separat mått, där det tydligt framgår att lånelöften har inkluderats.

Mellan 2022 och 2024 försvagades Värnamos kassalikviditet med 10 procentenheter från 94% till 84%. Länets genomsnittliga kassalikviditet försvagades med 32 procentenheter från 116% till 84% under samma period. Detta innebär att kassalikviditeten i Värnamo utvecklades starkare än snittet i länet under perioden och låg på en samma nivå som snittet under 2024.

Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100% för kassalikviditeten. Det innebär att kortfristiga tillgångar är lika stora som kortfristiga skulder. I kommunernas kortfristiga skulder ingår dock en semesterlöneskuld som utgör cirka 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på över 60% tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen för kommuner med ett normalt likviditetsflöde. Värnamos nivå på 84% innebär att kommunen klarar av att finansiera oväntade finansiella utgifter på kort sikt utan att behöva låna.

Värnamos likviditetsnivå innebär att poängen för kommunen i den finansiella profilen under 2024 uppgick till en 3:a, vilket var samma som under 2022 och 2023.

Analysen av kassalikviditet blir extra intressant om det ställs i relation till soliditeten. En kommun som både har förbättrat sin likviditet och sin soliditet har stärkt både sin kortsiktiga och långsiktiga betalningsförmåga och således har kommunens totala finansiella handlingsutrymme stärkts. Har kommunen exempelvis använt en del av sin likviditet för att betala av skulder, så har soliditeten förbättrats och det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet stärkts. Samtidigt har dock det kortsiktiga finansiella handlingsutrymmet försvagats, så det totala handlingsutrymmet är oförändrat. Sådana här scenarier gör att det är viktigt att analysera soliditet och likviditet tillsammans.

Finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknar omsätta på 10–20 års sikt, nämligen långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens kostnader för att det ska bli jämförbart mellan kommunerna emellan. Måttet är viktigt, eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan det kortsiktiga kassalikviditetsmålet och det långsiktiga soliditetsmålet. Till skillnad från många andra balansräkningsinriktade mått elimineras vidareutlåning inom koncernen i nyckeltalet, eftersom såväl fordrings- som skuldsidan inkluderas i måttet. Genom att analysera finansiella nettotillgångar tillsammans med soliditet och kassalikviditet får man en bra bild av kommunens finansiella handlingsutrymme.

Värnamo försvagade under perioden sina finansiella nettotillgångar i relation till verksamhetens bruttokostnader med 32 procentenheter från –26% till –58%. Nivån på måttet innebär att kommunens skulder överstiger kommunens finansiella tillgångar. Det genomsnittliga värdet i länet försvagades under perioden med 11 procentenheter från –22% till –33%. En viktig förklaring till den ganska kraftiga försvagningen av de finansiella nettotillgångarna var förutom en vikande skattefinansieringsgraden av investeringarna, även att flera kommuner under perioden började redovisa finansiella leasing. Värnamo var en sådan kommun. I den finansiella profilen fick Värnamo en 2:a i den finansiella profilen, vilket var samma som 2023, men en försvagning jämfört med 2022, då kommunen fick en 3:a.

Skattesats

Kommunalskatten fastställs av fullmäktige. Det sker i varje årsbudget. Denna skattesats kan ses som ett nyckeltal. Det speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i ett län, eftersom en jämförelsevis låg skattesats kan ses som en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att detta betraktelsesätt är tämligen pragmatiskt och därför kan ha begränsad betydelse i praktiken. Storleken på skatteuttaget är ju till stor del en fråga om ambitionsnivå som styrs av politiska överväganden.

Värnamos skattesats låg under 2024 på 21,52 kr. Snittet bland Jönköpings läns kommuner uppgick till 22,02 kr. Värnamo hade 2024 den näst lägsta skatten i länet. Detta innebär att kommunen fick en 4:a i den finansiella profilen, vilket var samma som under 2022 och 2023.

Den genomsnittliga skattesatsen i länet låg mellan 2022 och 2024 på 22,02 kr. Tranås sänkte sin skattesats under 2023 med 10 öre. Detta påverkade dock inte snittet.

Skatten varierade under 2024 mellan 21,49 kr och 22,54 kr i de olika kommunerna. Lägst primärkommunal skatt hade med Vaggeryd 21,49 kr följt av Värnamo med 21,52 kr. Högst skatt hade Nässjö med 22,54 kr och näst högst skatt hade Mullsjö med 22,34 kr.

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamheten är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Forskning visar att ju lägre budgetavvikelse kommunen redovisar, desto större möjlighet har organisationen att kontrollera sin ekonomi.

När det gäller budgetföljsamhet, mäts den i driftsredovisningen mot nämndernas resultat exklusive centralt redovisade verksamhetsrelaterade finansiella poster. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens kostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna i länet. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. En avvikelse på plus eller minus 1% utgör normalt inga större problem, utan det är stora negativa budgetavvikelser på nämndnivå som bör undvikas.

Den genomsnittliga budgetavvikelsen i länet blev något svagare under perioden. Relateras budgetavvikelsen till verksamhetens bruttokostnader uppgick avvikelsen till 0,1%

under 2022, för att förändras till -1,4% under 2023. Under 2024 noterades en negativ budgetavvikelse på -0,5%. Variationen var mycket stor bland länets kommuner, från 1,2% till -4,1%. Under 2024 redovisade fem av tretton kommuner en positiv budgetavvikelse, vilket skall jämföras med sju kommuner under 2022.

För Värnamo uppgick budgetavvikelsen under 2024 till 1,1%, vilket var en klart positivare budgetavvikelse än under 2023, då avvikelsen var -2,3%. För 2022 uppvisade kommunen en budgetavvikelse på -0,6%.

Under perioden har poängen för budgetföljsamhet i den finansiella profilen för Värnamo förbättrats från en 3:a under 2022 och 2023 till en 4:a under 2024.

Den finansiella profilens utveckling 2022–2024

Den finansiella profilen innehåller, förutom åtta nyckeltal, också fyra perspektiv som var för sig är viktiga när en kommuns finansiella ställning och utveckling analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Perspektivens poäng utgörs av de fyra nyckeltalen som är placerade närmast perspektivet i den finansiella profilen. Det innebär att varje nyckeltal i profilen ingår i två olika perspektiv.

Värnamos finansiella profil visar att kommunen under 2024 låg över genomsnittet för de tre perspektiven, kort- och långsiktig handlingsberedskap samt kontroll över den finansiella resultatet riskförhållande. Det övriga perspektivet, riskförhållande, låg på genomsnittet.

Värnamos finansiella profil visar också att kommunen under perioden förbättrade tre av fyra perspektiv. Det var kort- och långsiktig handlingsberedskap samt kontroll över det finansiella resultatet. Däremot försvagades poängen för riskförhållande.

När det gäller de enskilda åtta nyckeltalen i den finansiella profilen förbättrades poängen under perioden för fyra

nyckeltal. Det var budgetföljsamhet, resultat före extraordina- nära poster, genomsnittligt resultat under de tre senaste åren och skattefinansieringsgraden av investeringarna.

Däremot försvagades poängen för de två nyckeltalen soliditet och finansiella nettotillgångar.

Övriga två nyckeltal uppvisade en oförändrad poäng, om 2022 och 2024 jämförs. Det var skattesats och kassalikviditet.

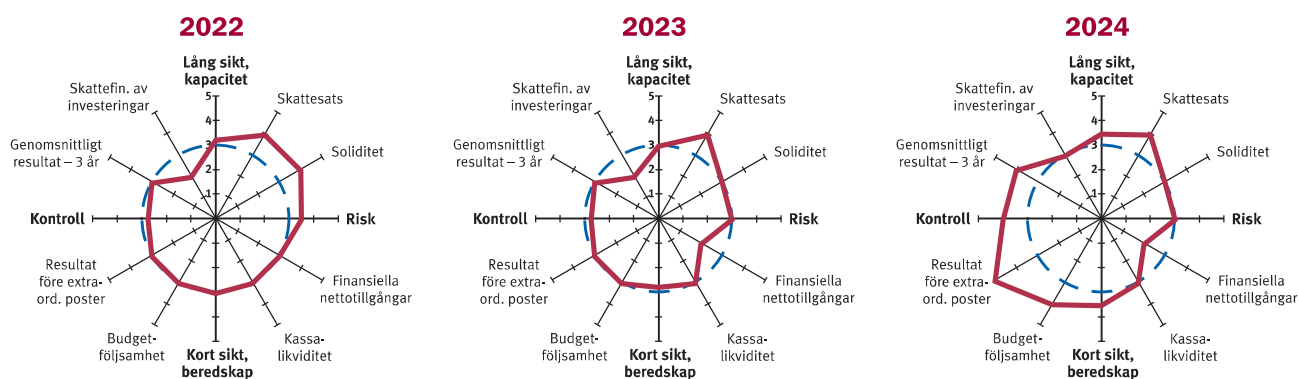
Sammanfattningsvis kan konstateras att Värnamos finansiella utveckling under den studerade treårsperioden resulterade i en förbättrad finansiell profil. Detta innebär att utifrån profilen, jämfört med snittet i länet, hade Värnamo vid utgången av 2024 ett starkare utgångsläge än under 2022.

Avslutande kommentar

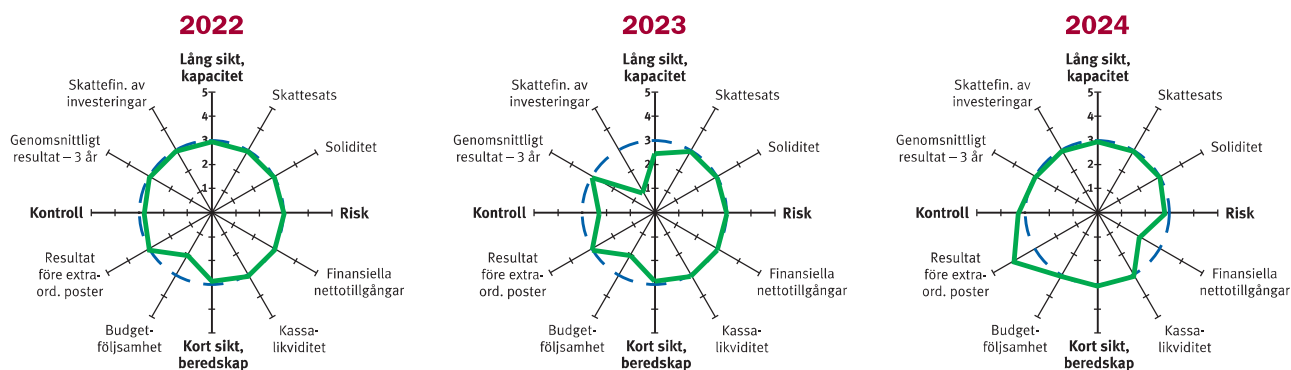
Värnamos redovisade en god resultatnivå under perioden. Förklaringen till att vissa nyckeltal försvagades på balansräkningen var dels en liten lägre skattefinansieringsgrad av investeringarna, dels att kommunen började tillämpa finansiell leasing under perioden. Kommunen har ett gott finansiellt läge som ger utrymme att möta en eventuell förlängd lågkonjunktur det närmaste året.

Liksom många andra svenska kommuner står Värnamo de närmaste åren inför utmaningen att upprätthålla en ekonomisk balans som beaktar både nuvarande och framtida generationers behov, samtidigt som man säkerställer en effektiv och ändamålsenlig verksamhet för dagens invånare. En central frågeställning är i vilken utsträckning nuvarande skattebetalare kan tillåtas att ackumulera skulder, utan att dessa skulder utgör en börda för framtida generationer. Denna frågeställning kan endast lösas genom att kommunfullmäktige genom en god planering i budgeten hittar olika strategier för att trygga den kommunala ekonomin för framtida generationer.

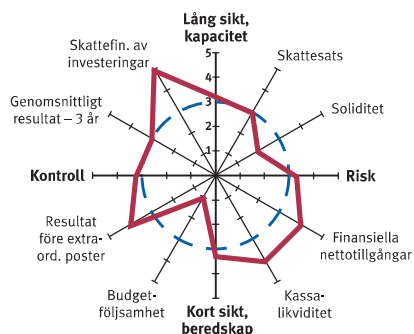
...i förhållande till Jönköpings län

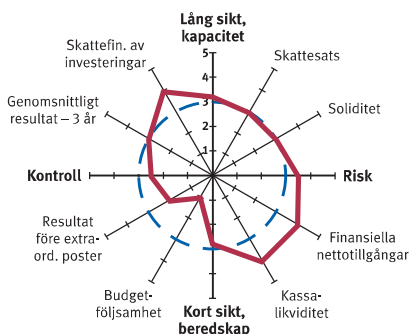
...i förhållande till riket

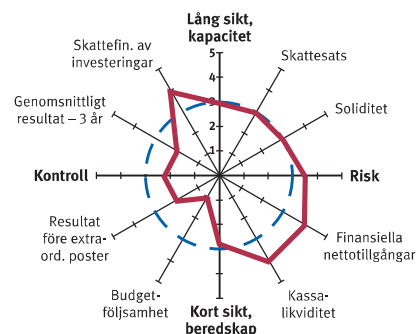
Aneby 2022

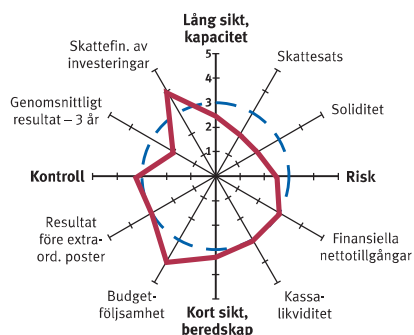
Aneby 2023

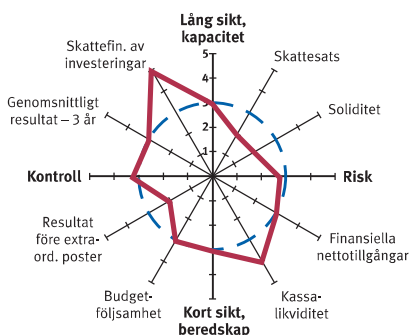
Aneby 2024

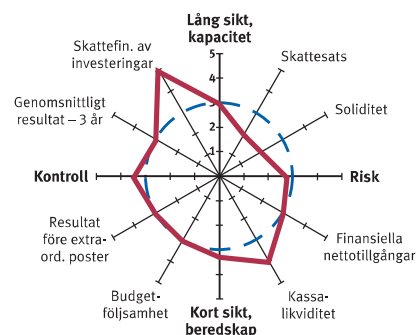
Eksjö 2022

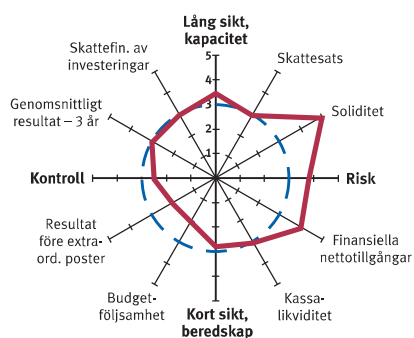
Eksjö 2023

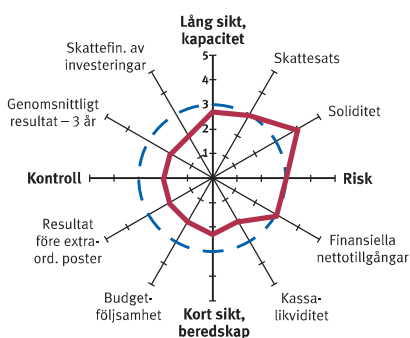
Eksjö 2024

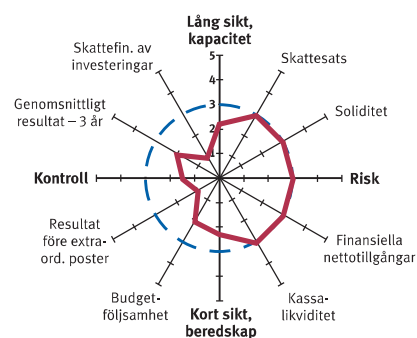
Gislaved 2022

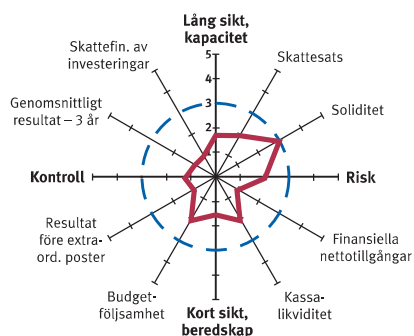
Gislaved 2023

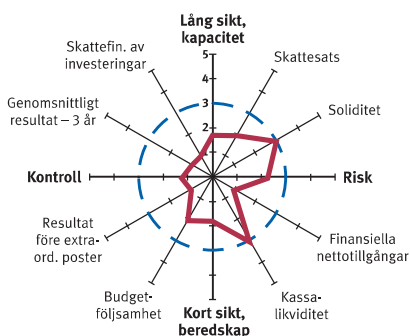
Gislaved 2024

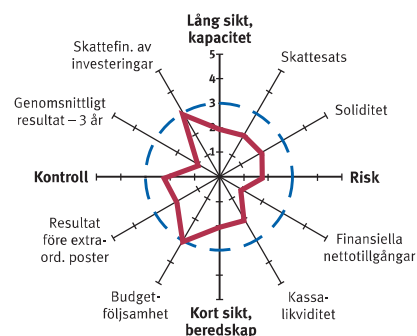
Gnosjö 2022

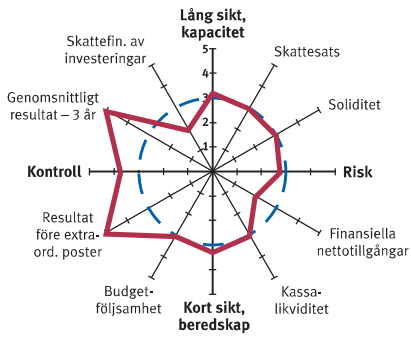
Gnosjö 2023

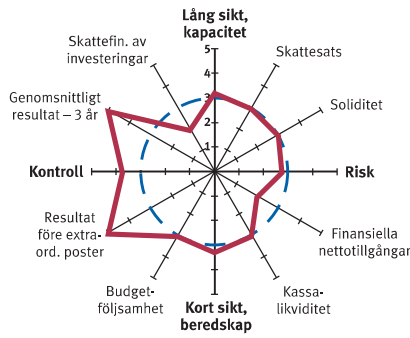
Gnosjö 2024

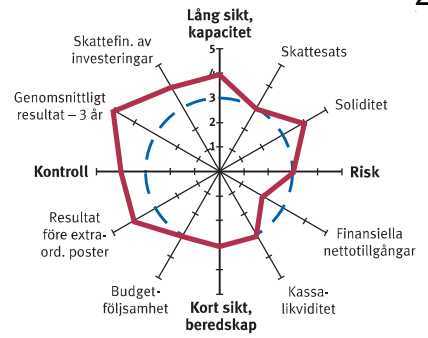
Habo 2022

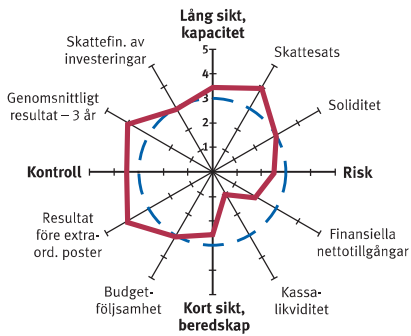
Habo 2023

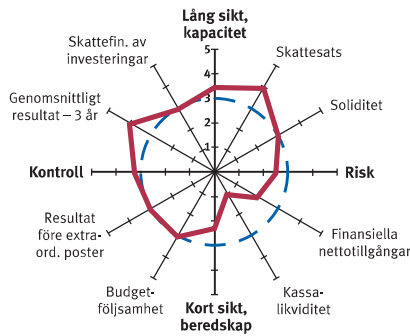
Habo 2024

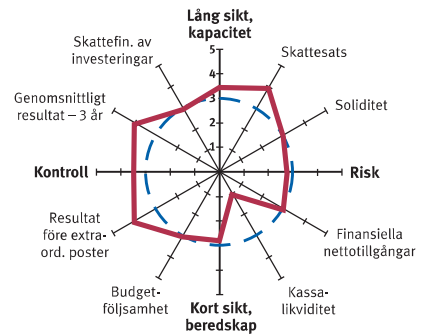
Jönköping 2022

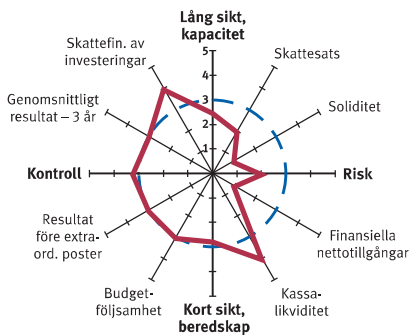
Jönköping 2023

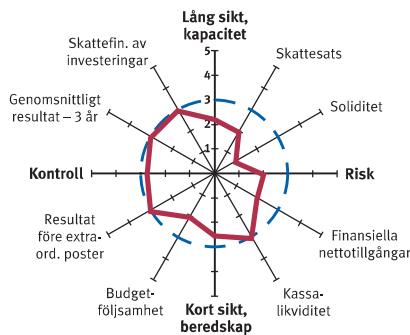
Jönköping 2024

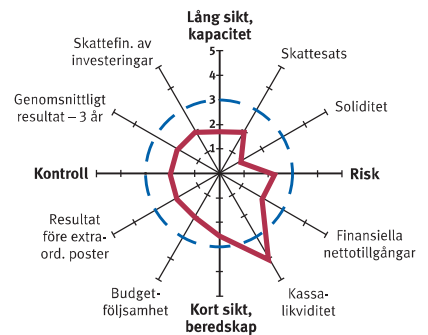
Mullsjö 2022

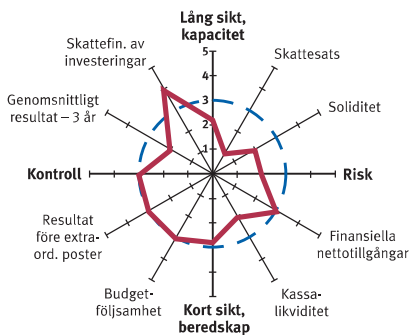
Mullsjö 2023

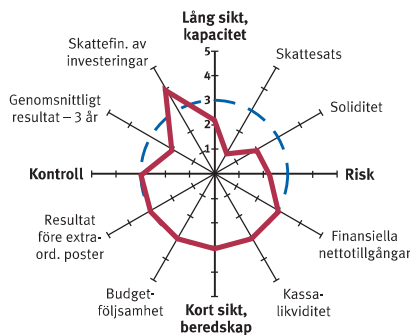
Mullsjö 2024

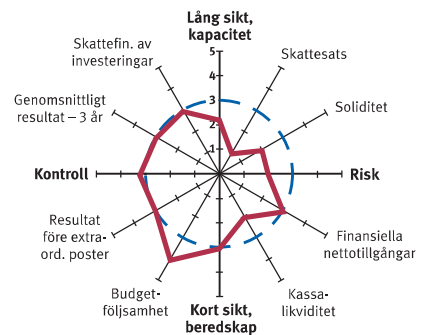
Nässjö 2022

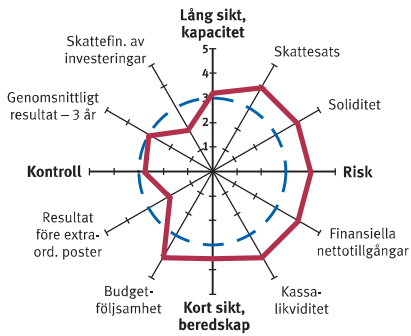
Nässjö 2023

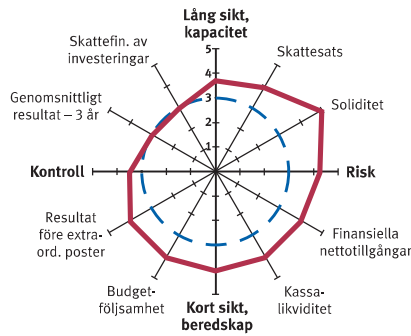
Nässjö 2024

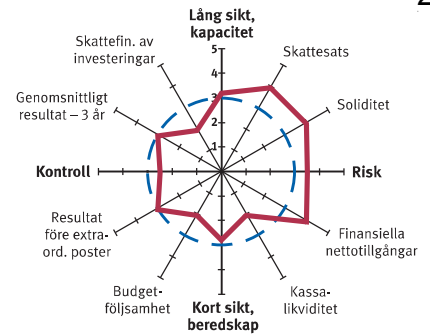
Sävsjö 2022

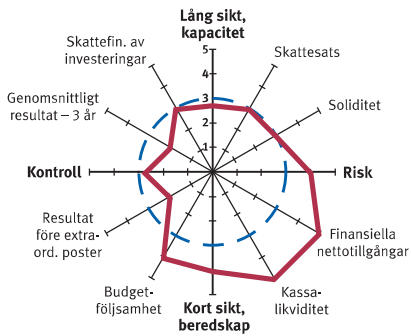
Sävsjö 2023

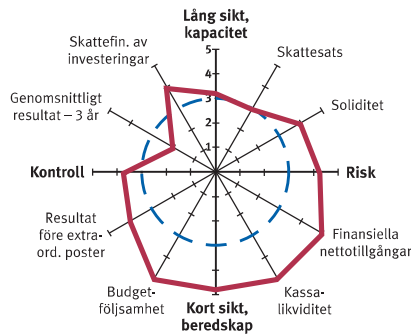
Sävsjö 2024

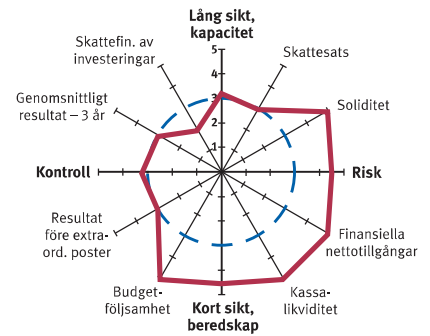
Tranås 2022

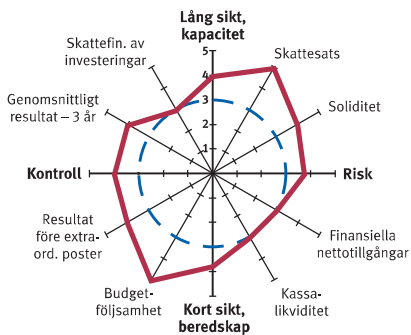
Tranås 2023

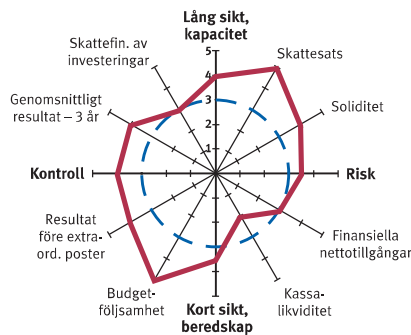
Tranås 2024

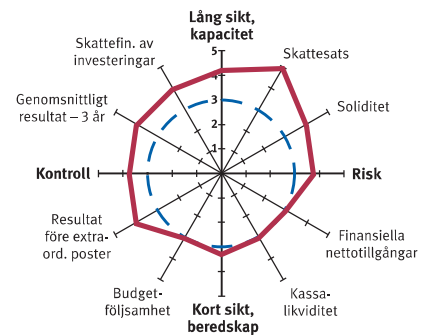
Vaggeryd 2022

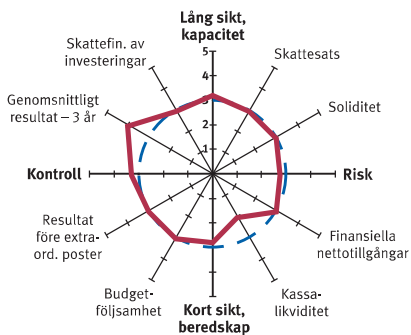
Vaggeryd 2023

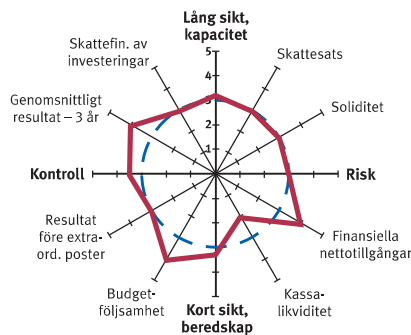
Vaggeryd 2024

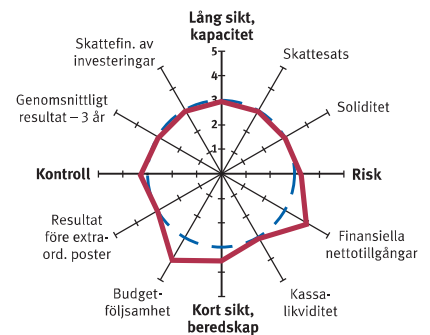
Vetlanda 2022

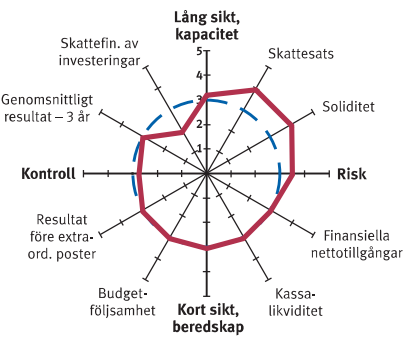
Vetlanda 2023

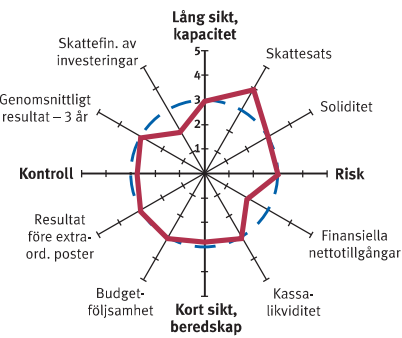
Vetlanda 2024

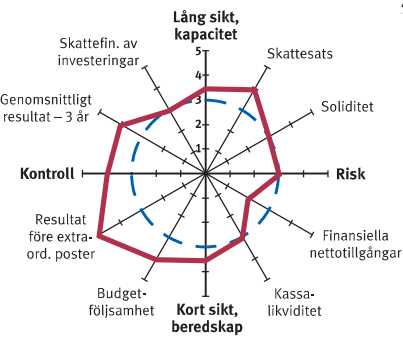
Värnamo 2022

Värnamo 2023

Värnamo 2024

Kommunerna sorterade i bokstavsordning.

Skattesats (kr)	
Aneby	22,09
Eksjö	22,26
Gislaved	21,99
Gnosjö	22,24
Habo	22,17
Jönköping	21,64
Mullsjö	22,34
Nässjö	22,54
Sävsjö	21,92
Tranås	22,01
Vaggeryd	21,49
Vetlanda	22,01
Värnamo	21,52
Medel	22,02

Budgetavvikelse verksamhetens nettokostnader i relation till verksamhetens bruttokostnader (%)	
Aneby	-4,1
Eksjö	1,5
Gislaved	-3,7
Gnosjö	1,3
Habo	1,7
Jönköping	1,2
Mullsjö	-3,9
Nässjö	0,3
Sävsjö	-1,4
Tranås	0
Vaggeryd	-1,1
Vetlanda	0,4
Värnamo	1,1
Medel	-0,5

Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser (%)	
Aneby	14
Eksjö	14
Gislaved	29
Gnosjö	12
Habo	33
Jönköping	32
Mullsjö	-4
Nässjö	14
Sävsjö	36
Tranås	38
Vaggeryd	37
Vetlanda	30
Värnamo	33
Medel	24

Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader (%)	
Aneby	-1,7
Eksjö	0,0
Gislaved	-3,4
Gnosjö	-2,7
Habo	2,1
Jönköping	2,0
Mullsjö	-2,3
Nässjö	-0,5
Sävsjö	-1,3
Tranås	0,7
Vaggeryd	3,6
Vetlanda	0,9
Värnamo	3,7
Medel	0,1

Finansiella nettotillgångar (%)	
Aneby	-20
Eksjö	-23
Gislaved	-34
Gnosjö	-78
Habo	-58
Jönköping	-36
Mullsjö	-49
Nässjö	-24
Sävsjö	-12
Tranås	7
Vaggeryd	-27
Vetlanda	-19
Värnamo	-58
Medel	-33

Resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren/ verksamhetens kostnader tre senaste åren (%)	
Aneby	1,7
Eksjö	2,1
Gislaved	-0,1
Gnosjö	-2,6
Habo	6,8
Jönköping	3,6
Mullsjö	1,7
Nässjö	2,0
Sävsjö	2,1
Tranås	2,3
Vaggeryd	5,5
Vetlanda	3,2
Värnamo	3,4
Medel	2,4

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 14.

Kassalikviditet (%)	
Aneby	102
Eksjö	118
Gislaved	70
Gnosjö	63
Habo	88
Jönköping	59
Mullsjö	97
Nässjö	62
Sävsjö	60
Tranås	143
Vaggeryd	75
Vetlanda	76
Värnamo	84
Medel	84

Skattefinansieringsgrad av investeringarna (%)	
Aneby	123
Eksjö	149
Gislaved	13
Gnosjö	74
Habo	79
Jönköping	51
Mullsjö	34
Nässjö	70
Sävsjö	15
Tranås	51
Vaggeryd	78
Vetlanda	73
Värnamo	67
Medel	67

Investeringar/verksamhetens nettokostnader (%)	
Aneby	3
Eksjö	3
Gislaved	12
Gnosjö	5
Habo	13
Jönköping	18
Mullsjö	9
Nässjö	4
Sävsjö	15
Tranås	8
Vaggeryd	13
Vetlanda	7
Värnamo	17
Medel	10

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 14.

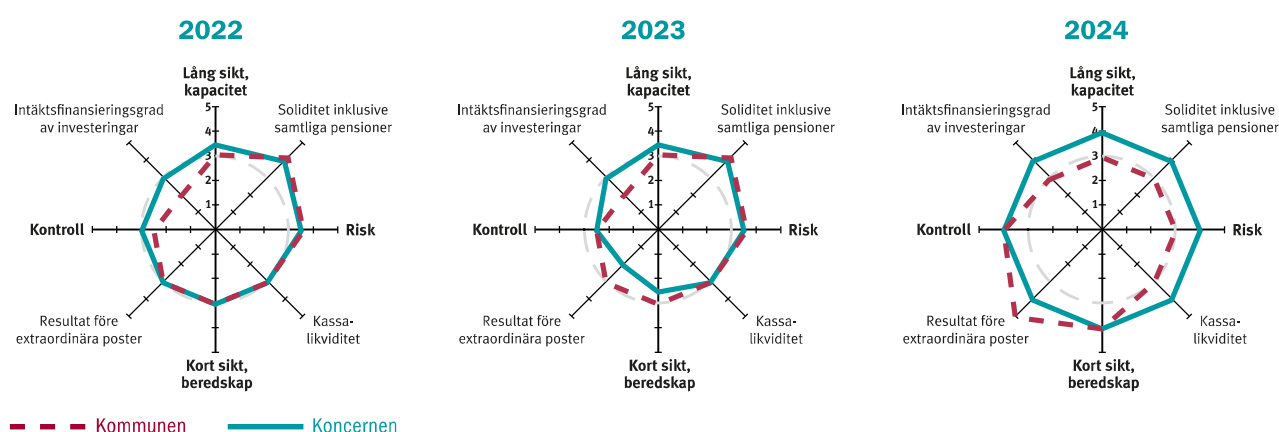
Denna analys syftar till att kortfattat beskriva de finansiella förutsättningarna som finns för Värnamo kommunkoncern i förhållande till övriga kommunkoncerner i Jönköpings län. Detta görs genom att fyra viktiga nyckeltal jämförs för kommun och koncern för Värnamo mot övriga kommuner. Dessa redovisas i tabellform och poängsätts i den finansiella profilen enligt den modell som tidigare har använts i rapporten.

Finansiella nyckeltal för kommun och koncern

Nyckeltal (procent)	Nivå på måttet i Värnamo 2023	Snittet i länet 2023	Nivå på måttet i Värnamo 2024	Snittet i länet 2024	Differens mot länets snitt
Långsiktig kapacitet/Risk					
Soliditet* för kommun	37	27	33	24	9
Soliditet* för koncern	30	23	30	21	9
Kortsiktig beredskap/Risk					
Kassalikviditet för kommun	85	97	84	84	0
Kassalikviditet för koncern	87	90	94	80	14
Kortsiktig beredskap/Kontroll					
Resultat före extraordinära poster / verksamhetens kostnader för kommun	1,5	1,8	3,7	0,1	3,6
Resultat före extraordinära poster / verksamhetens kostnader för koncern	1,7	2,2	3,9	0,1	3,8
Långsiktig kapacitet/Kontroll					
Skattefinansieringsgrad av investeringar i kommun	33	65	67	67	0
Intäktfinansieringsgrad av investeringar i koncern	50	59	76	54	22

* Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser

För definitioner se nästa sida.

Värnamo koncernens finansiella förutsättningar utifrån den finansiella profilen

1. Soliditet

Värnamos koncern redovisade under 2023 och 2024 en soliditet på 30%. Detta var 9 procentenheter högre än snittet i länet som uppgick till 21% under 2024. Detta gav 2024 en 4:a för koncernen i den finansiella profilen. I kommunprofilen låg Värnamo på en 3:a.

2. Kassalikviditet

Värnamos koncern redovisade under 2023 en kassalikviditet på 87%, vilket förbättrades till 94% under 2024. Detta var 14 procentenheter högre än snittet i länet som uppgick till 80%. Detta gav en 4:a för koncernen i den finansiella profilen. För kommunen låg Värnamo på en 3:a.

3. Resultat före extraordinära poster

Värnamos koncern redovisade under 2023 ett resultat på 1,7%, vilket förbättrades till 3,9% under 2024. Detta var 3,8 procentenheter högre snittet i länet som uppgick till 0,1%. Detta gav en 4:a för koncernen i den finansiella profilen. I kommunprofilen låg Värnamo på en 5:a.

4. Egenfinansieringsgraden av investeringar

Värnamos koncern redovisade under 2023 en intäktsfinansieringsgrad av investeringarna på 50%, vilket förbättrades till 76% under 2024. Detta var 22 procentenheter högre än snittet i länet som uppgick till 54%. Detta gav en 4:a för koncernen i den finansiella profilen. I kommunprofilen låg Värnamo på en 3:a.

30

Sammanfattningsvis kan konstateras, att Värnamo kommunkoncerns finansiella utveckling mellan 2023 och 2024, resulterade i en förbättrad finansiell profil. Detta innebär att utifrån profilen, jämfört med snittet i länet, hade Värnamo vid utgången av 2024 hade ett starkare utgångsläge än under 2023.

Finansiellt resultat och ställning för koncernerna i länet Jönköping 2024

I nedanstående tabell har koncernerna i Jönköpings län placerats in utifrån två dimensioner, resultat i form av resultatet under 2024 och finansiell ställning i form av soliditet under 2024. Varje dimension har sedan delats upp i tre olika under delar; ”stark”, ”varken stark eller svag” samt ”svag”. Det innebär att det finns nio olika scenarier/rutor som en koncern kan placeras in i. Ju starkare ekonomi, ju längre upp till vänster hamnar koncernen. Koncernerna i respektive ruta har dock inte ordnats i finansiell ordning, utan ligger i bokstavsordning.

	Stark finansiell ställning (En soliditet som är starkare än 30% under 2024 *)	Varken stark eller svag finansiell ställning (En soliditet som ligger mellan 10–30% under 2024 *)	Svag finansiell ställning (En soliditet som är svagare än 10% under 2024 *)
Starkt resultat (Resultatet var högre än 3 % av verksamhetens bruttokostnader under 2024)	Värnamo	Vaggeryd	
Varken starkt eller svagt resultat (Resultatet låg mellan 2,99%–1,0 % av verksamhetens bruttokostnader under 2024)		Habo Eksjö Jönköping	
Svagt resultat (Resultatet var svagare än 1% av verksamhetens bruttokostnader under 2024)	Gislaved	Aneby Gnosjö Nässjö Sävsjö Tranås Vetlanda	Mullsjö

Definition av nyckeltal som används i koncernanalysen på föregående sida

Soliditet

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. I måttet inkluderas samtliga pensionsförpliktelser inom linjen.

Kassalikviditet

Måttet räknas fram genom att kortfristiga fordringar, kortfristiga placeringar samt kassa och bank divideras med kortfristiga skulder. Nyckeltalet innefattar inte lager och förråd.

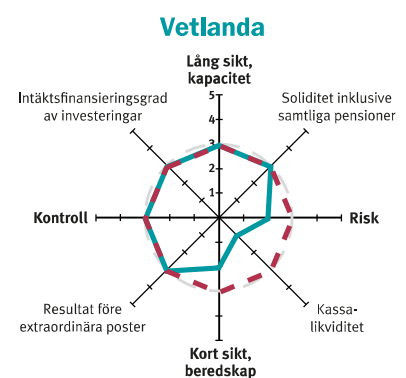
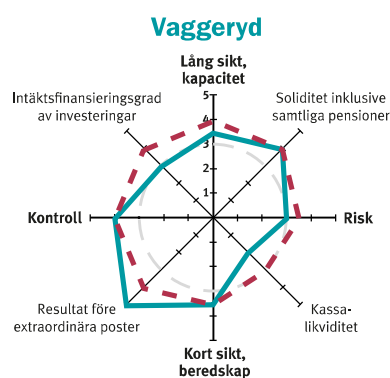
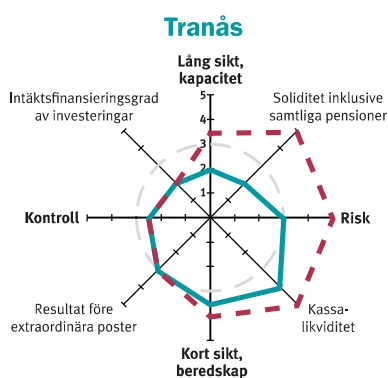
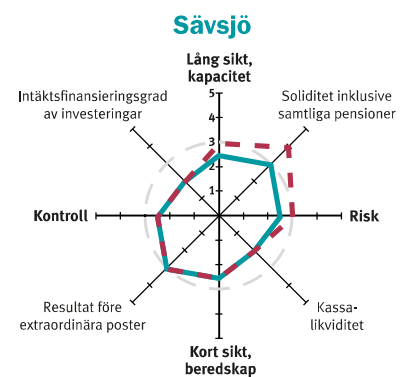
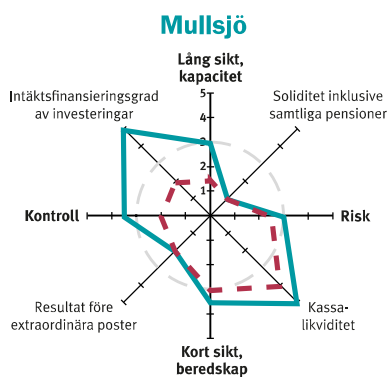
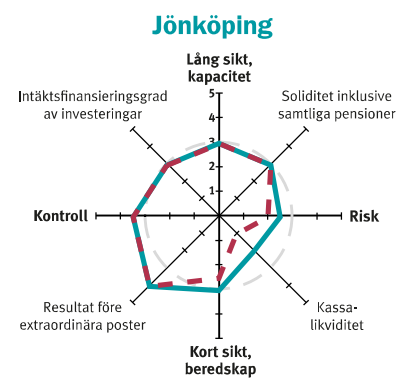
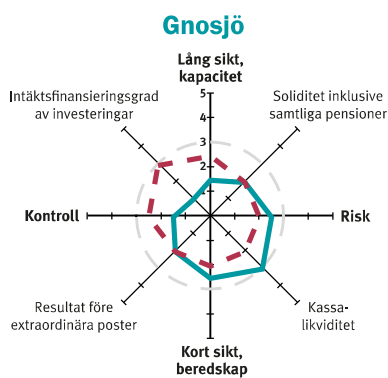
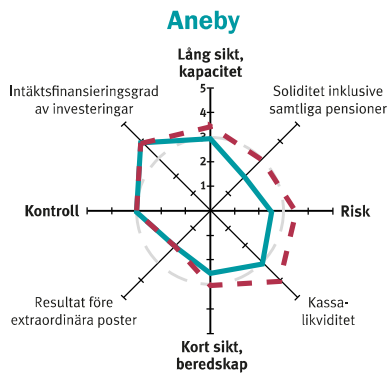
Resultat före extraordinära poster

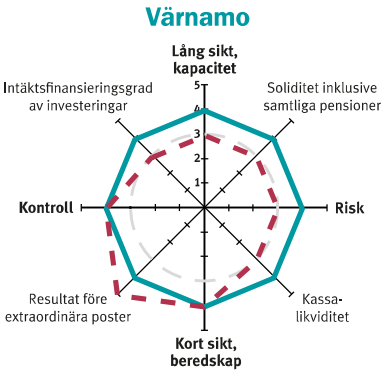
Summan av koncernens samtliga intäkter och kostnader

under året exklusive extraordinära poster. Resultatet har dividerats med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Egenfinansieringsgraden av investeringar

Beskriver hur stor andel av årets investeringar som koncernen kan finansiera med egna medel i form av återstående intäkter. Egna medel räknas fram genom att årets resultat justeras för likvidpåverkande poster. Används för koncernen.

Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader 2024	
Vaggeryd	4,2
Värnamo	3,9
Habo	2,1
Jönköping	1,9
Eksjö	1,2
Vetlanda	0,8
Nässjö	0,0
Tranås	-1,1
Sävsjö	-1,2
Aneby	-1,7
Mullsjö	-2,2
Gnosjö	-2,3
Gislaved	-4,0
Medel	0,1

Soliditet 2024	
Gislaved	34
Värnamo	30
Vaggeryd	29
Habo	27
Sävsjö	26
Vetlanda	26
Jönköping	22
Nässjö	22
Eksjö	20
Tranås	16
Gnosjö	14
Aneby	10
Mullsjö	-1
Medel	21

Intäktfinansieringsgrad av investeringarna 2024	
Mullsjö	114
Habo	80
Värnamo	76
Aneby	70
Vaggeryd	69
Vetlanda	63
Nässjö	61
Eksjö	56
Jönköping	56
Sävsjö	37
Tranås	21
Gislaved	1
Gnosjö	0
Medel	54

Kassalikviditet 2024	
Mullsjö	116
Tranås	95
Värnamo	94
Eksjö	93
Habo	93
Aneby	88
Gnosjö	83
Nässjö	80
Gislaved	72
Vaggeryd	65
Jönköping	64
Sävsjö	52
Vetlanda	45
Medel	80

Kommunforskning i Västsverige

är en organisation som bedriver forskning inom området ekonomi och organisation i kommuner och landsting. Organisationen och verksamheten är uppbyggd kring ett samarbetsavtal mellan kommuner och landsting samt universitet och högskolor i Västsverige. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därigenom bidra till att skapa en stark forskningsmiljö. KFi:s verksamhet idag kan delas in i områdena redovisning, organisering och styrning.

**KommunForskning
i Västsverige**

Kommunstyrelsen beslutade 1 april 2025 § 132

att avsätta 70 000 kr till evenemanget Stor-SM cykel för arrangemangskostnader och funktionärsersättningar,

att beloppet finansieras ur kommunstyrelsens medel för evenemang och mindre sponsring för föreningar, samt

att en redovisning av avsatta medel ska lämnas in efter avslutat arrangemang.

Begärd redovisningen har inkommit till kommunen via e-post 28 augusti 2025 med följande innehåll:

Tävlingarna är genomförda och det gick bra.

Totalt under 2025 arrangerar vi 10 olika SM tävlingar inom cykel. 6 av dessa gick i Värnamo under vecka 29.

Under tävlingarna i Värnamo var det 1143 olika starter (av dessa var det 36 stafettlag om 3 personer. Så om vi räknar in de också passerar vi 1200 individuella starter).

Många av dessa körde flera tävlingar under veckan och majoriteten hade med sig support, familj, tränare osv som bodde i Värnamo under flera dagar.

En stor del av de som var i Värnamo och tävlade hade också varit och tränat i banorna under våren/försommaren.

Inkomster och kostnader är redovisade per tävling i kolumner, och en del av inkomsterna/kostnaderna är gemensamma för hela projektet med 10 SM tävlingar.

På grund av semester och diverse väntar vi fortfarande på en del fakturor som ska med i ekonomiredovisningen. I dessa fall har vi estimerat kostnader till det vi tror utfallet kommer att bli. Det är också lite svårt att fördela kostnaderna "rättvist" mellan de olika tävlingarna, men vi har försökt så gott vi kan.

Bidraget från Värnamo kommun har gjort att vi kunde betala ut goda funktionärsersättningar till lokala ungdomar/föreningar som hjälp till med att arrangera. De gick också till marknadsföring innan och bidrar med en ekonomisk trygghet innan. Många kostnader kommer innan, men "alla inkomsterna" kommer efteråt.

Kolumnen längst till vänster är gemensamma kostnader och inkomster som rör alla 10 tävlingarna. Om vi ser på varje deltävling för sig överstiger kostnaderna inkomsterna för flera av dessa. Så för att kunna arrangera dessa behövs annan finansiering/bidrag.

Vi tackar för stödet från Värnamo kommun och hoppas att vi har bidragit positivt med marknadsföringen av kommunen som en friluftskommun inom de olika cykelgrenarna.

Ekonomisammanställning finns bifogad.

Våran hemsida finns här:

[Bilder | Stor-SM Cykel 2025 https://www.storsm.se/bilder](https://www.storsm.se/bilder)

Där kan ni kolla in i bildarkiven och se mera hur det var på plats i sommar. Cykling i Värnamo har syntts till väl på sociala medier nu under 2025.

Det var också fina resultat av lokala cyklister!

Vi tackar för ett bra samarbete med olika instanser inom kommunen.

§ 132 Dnr: KS.2025.221

Ansökan evenemangsbidrag Stor-SM cykel 2025

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- att** avsätta 70 000 kr till evenemanget Stor-SM cykel för arrangemangskostnader och funktionärsersättningar,
- att** beloppet finansieras ur kommunstyrelsens medel för evenemang och mindre sponsring för föreningar, samt
- att** en redovisning av avsatta medel ska lämnas in efter avslutat arrangemang.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har i tjänsteskrivelse den 12 mars 2025 anfört följande. Den 14–20 juli 2025 arrangeras Stor-SM cykel i Värnamo på friluftsområdet Borgen Outdoor i Värnamo.

Ett evenemang av denna storlek och karaktär kommer att lyfta fram Värnamo som en självklar plats för cykling samt stärka hela regionens ställning som en av Sveriges bästa cykeldestinationer. Då eventet är unikt i sitt slag kommer det att skapa ett stort intresse hos media och hela cykelsverige. Det stora antalet besökare kommer att skapa liv i staden, gynna handeln och restaurangerna samt generera många gästnätter. Värnamo kommun ges goda möjligheter att synas i marknadsföring både inför och under evenemanget. Att samla olika grenar inom cykling på detta sätt är unikt och det finns goda möjligheter att evenemanget kan bli återkommande. Arrangören för arrangemanget, Isaberg Trail AB, har inkommit med en ansökan om 75 000 kr till omkostnader för arrangemanget, främst funktionärsersättningar till föreningar, vilket gör att bidraget gynnar föreningslivet.

Kommunstyrelsen beslutade den 18 mars 2025 § 106

att bordlägga ärendet.

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

- att** avsätta 70 000 kr till evenemanget Stor-SM cykel, för arrangemangskostnader och funktionärsersättningar, samt
- att** summan 70 000 kr finansieras ur kommunstyrelsens medel för evenemang och mindre sponsring för föreningar.

Yrkanden

Ordföranden yrkar med instämmande av Jan Cherek (SD) i enlighet med kommunledningsförvaltningens förslag med tillägget att en redovisning av avsatta medel ska lämnas in efter avslutat arrangemang.

Beslut skickas till:
Ekonomiavdelningen
Isaberg Trail AB

Event/arrangemang	Gemensamt	Trial	XCM	XCO	XCC	XCE	XCR	Total budget
Antal starter Tävlning		8	140	342	285	107	36	918
Antal starter Motion			6	111	61	47		225
Startavgifter								
Startavgift tävlingsklasser	- kr	5 000 kr	103 500 kr	150 750 kr	130 750 kr	45 100 kr	19 500 kr	454 600 kr
Startavgift Motionsinkomster	- kr	- kr	5 000 kr	41 400 kr	22 350 kr	16 650 kr	- kr	85 400 kr
Summa anmälningsavgifter	- kr	5 000 kr	108 500 kr	192 150 kr	153 100 kr	61 750 kr	19 500 kr	540 000 kr
Sponsring (räknas gemensamt för allt)	300 000 kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	300 000 kr
Uställare (mässomården)		- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Bidrag kommuner		10 000 kr	10 000 kr	20 000 kr	10 000 kr	10 000 kr	10 000 kr	70 000 kr
Provision försäljning utställare		- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Arrangemangsstöd (Regionen) inkl alla SM	350 000 kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	350 000 kr
Boende/teamtält tävlande		- kr	10 000 kr	10 000 kr	10 000 kr	10 000 kr	10 000 kr	50 000 kr
Övriga intäkter		- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Summa	650 000 kr	10 000 kr	20 000 kr	30 000 kr	20 000 kr	20 000 kr	20 000 kr	770 000 kr
Summa intäkter	650 000 kr	15 000 kr	128 500 kr	222 150 kr	173 100 kr	81 750 kr	39 500 kr	1 310 000 kr
KOSTNADER								
Bygga och anpassa arenor		40 000 kr	20 000 kr	10 000 kr	10 000 kr	5 000 kr	- kr	85 000 kr
Hyra Isaberg	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Hyra skolor/sporthallar (fritt kommunen?)	- kr	- kr	- kr	3 000 kr	- kr	- kr	- kr	3 000 kr
Trafikverket	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Bokföring		1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	6 000 kr
Snitslar/avspärrningsband		370 kr	1 000 kr	2 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	6 370 kr
Flaggor/Vepor SCF (Brodertryck		3 000 kr	5 746 kr	6 500 kr	5 500 kr	5 500 kr	5 500 kr	31 746 kr
Cykelmagasinet	15 000 kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	15 000 kr
Cykelfrämjandet tidning	50 860 kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	50 860 kr
Grafisk profil (brandly)		1 300 kr	1 300 kr	1 300 kr	1 300 kr	1 300 kr	1 300 kr	7 800 kr
Funktionärsvästar (LR Tryck Sunne)	6 320 kr							
Marknadsföring		- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Projektleddning (50%)	250 000 kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	250 000 kr
Tävlingsansvarig SM-veckan (GI)	28 000 kr							28 000 kr
Tävlingsansvariga (discipliner)		5 000 kr	10 000 kr	10 000 kr	10 000 kr	10 000 kr	5 000 kr	50 000 kr
Funktionärskläder		- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Tryck funktionärskläder		244 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr	5 244 kr
Säkerhetsvakt	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
El	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Speaker	- kr		5 650 kr	7 005 kr	7 005 kr	7 005 kr	7 005 kr	33 672 kr
Ljud			2 500 kr	2 500 kr	2 500 kr	2 500 kr	1 000 kr	11 000 kr
Kurser/utbildning		- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Filmare/fotograf/SoMe	20 000 kr	2 000 kr	2 000 kr	2 000 kr	2 000 kr	2 000 kr	2 000 kr	32 000 kr
Städ/rehållning		- kr	- kr	5 000 kr	5 000 kr	5 000 kr	5 000 kr	20 000 kr
Transporter/milersättning	20 000 kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	20 000 kr
Arrangörsavgift SCF		- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Deltagaravgift/Sanktionsavgift SCF (100kr/startande)		1 600 kr	22 720 kr	55 920 kr	45 600 kr	17 120 kr	6 080 kr	149 040 kr
Extra avgift 60 kr SCF								
Kommissarie	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Tillstånd Länsstyrelse	- kr	- kr	3 300 kr	- kr	- kr	- kr	- kr	3 300 kr
Sanktionsavgift inte SM klasser	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Polistillstånd	- kr	- kr	1 980 kr	- kr	- kr	- kr	- kr	1 980 kr
Sjukvård	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Nummerlappar		140 kr	7 800 kr	8 000 kr	7 200 kr	7 000 kr	5 000 kr	35 140 kr
Anmälningsssystem, fast del	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Anmälningsssystem rörlig del	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Tidtagare (väntar på faktura).	- kr		16 000 kr	10 000 kr	10 000 kr	10 000 kr	10 000 kr	56 000 kr
Ersättning funktionärer	- kr	10 000 kr	21 000 kr	45 000 kr	45 000 kr	15 000 kr	15 000 kr	151 000 kr
Priser medaljer Tjälles	- kr	- kr	- kr	8 698 kr	- kr	- kr	- kr	8 698 kr
Prispengar????		- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Försäljningskostnader	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Inköp mat funktionär		- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Diverse oförutsädda kostnader	10 000 kr	- kr	5 000 kr	5 000 kr	5 000 kr	5 000 kr	- kr	30 000 kr
Återställning efteråt	- kr			- kr	- kr	- kr	- kr	- kr
Summa kostnader	400 180 kr	64 654 kr	127 996 kr	183 923 kr	159 105 kr	95 425 kr	65 885 kr	1 090 850 kr
Verksamhetens över-/underskott	249 820 kr	- 49 654 kr	504 kr	38 227 kr	13 995 kr	- 13 675 kr	- 26 385 kr	219 150 kr

Miljöplan

Reglemente

Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy

Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan

Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan

Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje

Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: Kommunfullmäktige

Datum: 20xx-xx-xx, § xxx

Dokumentet gäller från: 20xx-xx-xx

Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen och kommunens nämnder och utskott

Dokumentansvarig: Miljöstrateg, Kommunledningsförvaltningen

Inledning

I Värnamo tar vi ansvar för framtiden.

Vi vill vara en kommun som växer hållbart. För oss betyder det att beslut vi tar ska bidra till en friskare miljö och en tryggare framtid för kommande generationer.

En grön kommun är mer än vackra parker, levande skogar och rena sjöar. Det är en plats där människor och natur lever i balans. Där vi främjar klimatsmarta transporter, bygger med omtanke och låter innovation och miljö gå hand i hand. Där varje invånare kan känna stolthet över att bidra till något större och göra medvetna val.

Vi har modet att tänka nytt, viljan att gå före och kraft i vår samverkan med andra. När vi alla arbetar tillsammans kan vi visa att det är möjligt att förena tillväxt med omsorg om klimat och natur.

Miljöplanen är vår riktning och gemensamma utgångspunkt mot en grönare kommun.

Tobias Pettersson

Kommunstyrelsens ordförande

Värnamo kommuns mål

Värnamo kommuns miljöplan är direkt kopplad till det övergripande målet En grön kommun, och ska bland annat användas när målet bryts ner och formuleras på verksamhetsnivå. Hur väl miljöplanen följs är avgörande för hur Värnamo kommun lyckas uppnå målet En grön kommun.

Miljöplanen innefattar också aspekter som påverkar de andra målen. Att arbeta mer systematisk med klimatanpassning påverkar målet En trygg kommun och frågor som samhällsplanering och grönstrukturfrågor påverkar även målet En attraktiv kommun. Miljöperspektivet är således en nyckelfråga för Värnamo kommun.

Syfte

För att kunna utveckla ett hållbart Värnamo behöver vi både behålla och förbättra de värden som skapar en god livsmiljö och hög livskvalitet för våra kommuninvånare. Här behövs en tydlig ambitionsnivå i miljöplanen. Att tillgodose alla intressen och behov i ett föränderligt samhälle är inte lätt och målkonflikter kommer sannolikt att uppstå där avvägningar behöver göras. Värnamo kommuns miljöplan står för ett gemensamt fokus och visar på vad som systematiskt måste göras för att minska vår negativa miljöpåverkan ur ett lokalt, regionalt, nationellt och globalt perspektiv. Planens syfte är att vägleda det övergripande miljöarbetet, hitta synergier när de finns och att, när det är nödvändigt, väga olika intressen mot varandra. För att vi ska kunna få den effekt vi vill uppnå i Värnamo kommun behöver olika aktörer bidra aktivt i olika miljöfrågor.

Målgrupp

Miljöplanen gäller för Värnamo kommuns alla politiker och tjänstepersoner och ska vara välkänd i kommunens nämnder och förvaltningar. Beslut ska alltid tas med hänsyn till miljöplanens innehåll. När olika intressen ställs mot varandra ska de svenska miljömålen vara vägledande i beslut. Miljöplanen omfattar även områden där kommunen saknar mandat men har möjlighet att påverka, till exempel genom information, bidrag eller samarbeten. Förhoppningen är att den också ska inspirera näringsliv, organisationer och invånare.

Avgränsning

Miljöplanen är ett långsiktigt och övergripande styrdokument som sammanfattande håller ihop miljöfrågorna utifrån ett miljömålsperspektiv. Utöver detta har Värnamo kommun antagit och arbetar med flera strategiska styrdokument som mer fördjupat beskriver kommunens arbete i specifika frågor, till exempel grönstruktur, trafik eller vatten och avlopp. Tillsammans täcker dessa styrdokument en stor del av de nationella miljömålen. Miljöplanen kan därför fokusera på de ämnen och miljömål som inte andra styrdokument detaljerat tar upp.

Miljöplanen formulerar inte några lokala miljömål utan förhåller sig till de internationella, nationella och regionala miljömålen samt Värnamo kommuns övergripande mål En grön kommun. Detaljstyrning och planering av åtgärder utformas av ansvariga nämnder och kopplas till verksamhetsplaneringen.

Sammanfattning

Miljöfrågor har kommit att spela en allt större roll i takt med att vår kunskap ökar om människans påverkan på jordens ekosystem och dess begränsningar. Miljöperspektivet är brett och komplex och påverkar samhällets alla förutsättningar att skapa välfärd. Balans mellan människan och miljön är en av vår tids största utmaningar. Samtidigt ger det oss också möjligheter att visa ledarskap och agera innovativt.

Värnamo kommun vill agera föredömligt på miljöområdet och behandlar därför inte miljö-mässig hållbarhet som en isolerad fråga vid sidan om ordinarie verksamhet. Att låta miljöperspektivet genomsyra all kommunal kärnverksamhet är nödvändigt för att samhället ska kunna utvecklas hållbart, både genom att minska den negativa miljöpåverkan men också genom att öka den positiva miljöpåverkan.

För att kunna arbeta med miljöfrågor på ett effektivt sätt har ett antal fokusområden identifierats. Inom varje fokusområde finns en eller flera strategier och övergripande insatser som ska vara vägledande för vad som är viktigt att sikta på inom de närmaste åren.

Utgångspunkter

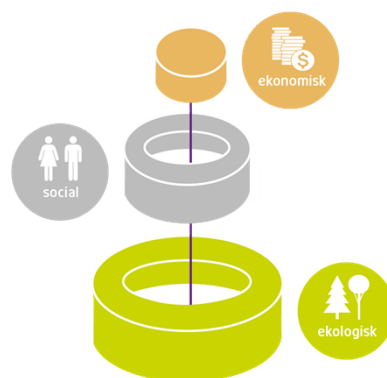
Miljöplanen utgår från vissa definierade uppfattningar och förhåller sig till såväl globala, nationella som regionala mål.

Hållbar utveckling

Begreppet hållbar utveckling fick internationell spridning i samband med FN-rapporten *Vår gemensamma framtid*¹ och definieras av tre dimensioner:

- Den ekologiska handlar om att hushålla med naturresurser utan att skada jordklotets ekosystem på lång sikt.
- Den sociala handlar om att bygga ett samhälle där grundläggande mänskliga rättigheter uppfylls.
- Den ekonomiska handlar om att motverka fattigdom så att alla har råd att tillgodose sina grundläggande behov i relation till jordklotets ändliga resurser, det vill säga en ekonomisk utveckling som inte medför negativa konsekvenser för varken den ekologiska eller sociala dimensionen.

Begreppet ”hållbar utveckling” bygger på uppfattningen att den ekologiska dimensionen sätter den yttersta gränsen för vad som utgör människans handlingsutrymme. Social och ekonomisk hållbarhet är omöjlig att uppnå om dessa gränser överskrids och naturresurser överexploateras. Ekonomin behöver därför fungera som ett verktyg för samhället att utveckla välfärd utan bekostnad på vare sig människor eller planeten. Klimatförändringarna är ett tecken på att vi agerar utanför planetens säkra gränser och är ekosystemets naturliga reaktion på obalans.

Hållbarhetsprinciperna

Som medlem i Sveriges ekokommuner har Värnamo kommun förbundit sig att följa fyra grundsatser som definierar villkoren för ett hållbart samhälle. Dessa instruktioner säkerställer att vi inte systematiskt förstör de systemen som vi är beroende av.

”I ett hållbart samhälle utsätts inte naturen för systematisk...

... koncentrationer av ämnen från berggrunden. Till exempel fossilt kol, olja och metaller.

... koncentrationer av ämnen från samhällets produktion. Till exempel kväveoxider, bromerade flamskyddsmedel, freoner och hormonliknande kemikalier.

... degradering på fysiskt sätt. Till exempel överuttag av skog, utfiskning och utarmning av ekosystem.

... Och det finns inga strukturella hinder för människors hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening

¹ World Commission on Environment and Development (1987) Oxford University Press, New York

Globala, nationella, regionala och lokala mål

Världens ledare har enats om en global agenda för hållbar utveckling, Agenda 2030, bestående av 17 mål. Dessa preciseras av 169 delmål som knyter samman de tre dimensionerna av hållbar utveckling: de ekonomiska, sociala och miljömässiga. Agenda 2030 finns med i Värnamo kommuns målstyrningsmodell som ett analysverktyg och används som underlag vid formuleringen av kommunfullmäktiges övergripande mål.

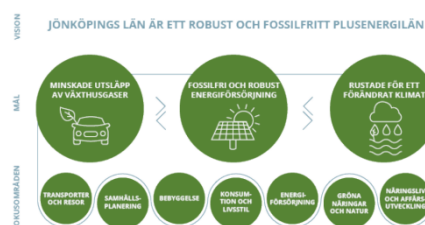

Sveriges arbete med den ekologiska dimensionen av Agenda 2030 konkretiseras genom de 16 miljö kvalitetsmålen som är beslutade av riksdagen. Målen är betydligt mer preciserade i jämförelse med de globala målen i Agenda 2030 och är ledande för Sveriges miljöarbete. Undantaget för Värnamo kommun är målen om fjäll och hav.

På riksnivå finns även mål inom specifika frågor, till exempel växthusgasutsläpp och energieffektivisering.

Regionalt har länets klimatråd tagit fram en klimat- och energistrategi med en vision om att Jönköpings län ska vara ett robust och fossilfritt plusenergilän till 2045. Strategin innehåller ett antal målsättningar med fokus på klimatpåverkan, energiförsörjning och klimatanpassning. Strategin innehåller även ett antal fokusområden. På regional nivå finns även andra avtal och projektmål som Värnamo kommun står bakom, till exempel Biogasöverenskommelsen.

I Värnamo kommun är ett av Kommunfullmäktiges fyra övergripande mål ”En grön kommun. Målet bryts ner från politisk nivå till verksamhetsnivå. Utöver Värnamo kommuns interna målstyrning finns även ett antal styrdokument på området. Miljöplanen anger vilket fokus vårt lokala miljöarbete ska ha i förhållande till regionala, nationella och globala mål. Genom att arbeta i enlighet med miljöplanen bidrar Värnamo kommun inte bara till den interna måluppfyllelsen utan även till ovan nämnda mål.

Fokusområden

För att på ett framgångsrikt sätt kunna arbeta med miljöperspektivet behövs riktade insatser inom många delar av samhället. Här behöver Värnamo kommun samverka för att uppnå resultat. För att konkretisera arbetet och de prioriteringar som behöver göras innehåller planen olika fokusområden.

- Minskade utsläpp av växthusgaser
- Rustad för ett förändrat klimat
- Ekosystem och biologisk mångfald
- Ansvarsfull resurshantering
- Livsmedelsproduktion

Utmaningarna som kan kopplas till miljöperspektivet är många, utsläpp som påverkar klimatet och vår närmiljö, förlusten av biologisk mångfald, en livsstil som bygger på en ohållbar resurshantering och behovet av att anpassa oss för det förändrade klimatet, är några exempel. Värnamo kommun måste jobba långsiktigt mot alla dessa faktorer, men för att agera effektivt krävs fokuserade insatser. Miljöplanens fokusområden har valts utifrån de utmaningar som bedömts som mest kritiska, men också möjliga att göra framsteg inom. Tillsammans skapar de en riktning för vårt övergripande miljöarbete de närmaste åren.

I alla fokusområden blir det tydligt att frågor hänger ihop, det som görs inom ett fokusområde är ofta till nytta även för andra fokusområden. Varje fokusområde innefattar en eller flera strategier följt av utpekade insatser som behövs för att röra sig framåt. Miljöplanen pekar inte ut några specifika åtgärder fördelat på ansvariga aktörer. Aktiviteter och indikatorer tas fram av nämnder och verksamheter i arbetet med kommunens övergripande målstyrningsarbete och verksamhetsplanering.

Minskade utsläpp av växthusgaser

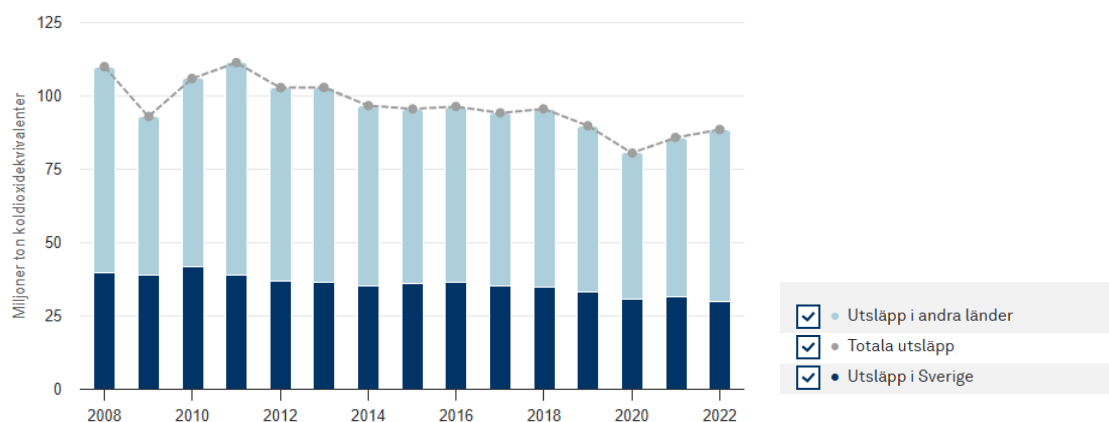

- EU ska minska sina nettoutsläpp med minst 55 procent till 2030 jämfört med 1990 års utsläpp.
- EU ska nå klimatneutralitet senast 2050 och nettonegativa utsläpp därefter.
- Sverige ska ha noll nettoutsläpp av växthusgaser år 2045.
Etappmål till 2030: 63 procent lägre än 1990 års utsläpp.
Etappmål till 2040: 75 procent lägre än 1990 års utsläpp.
- Jönköpings län ska minska sina koldioxidutsläpp i takt med länets koldioxidbudget.
- Jönköpings län ska minska växthusgasutsläppen från konsumtion till en hållbar nivå, motsvarande 1 ton per invånare senast 2045, jämfört med cirka 8 ton 2022.
- Jönköpings län ska senast 2030 ha 70 procent lägre växthusgasutsläpp från transportsektorn jämfört med 2010.

Bakgrund

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. De ökade utsläppen av växthusgaser i atmosfären leder till en global uppvärmning och måste kraftigt begränsas för att inte leda till allvarliga konsekvenser för ekosystem, vattentillgång, matproduktion, mänsklig säkerhet och hälsa. Utsläppen kommer främst av sättet vi utvinner, omvandlar och använder fossil energi genom förbränning av kol, olja och naturgas. Världens länder enades därför under ett klimatmöte i Paris 2015 om att den globala temperaturökningen ska hållas väl under två grader, med strävan att begränsa den till 1,5 grader. Sverige antog 2017 ett klimatpolitiskt ramverk bestående av en klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Senast 2045 ska Sverige ha nettonollutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp.

Klimatpåverkan kan mätas på olika sätt, både genom produktion- och konsumtionsbaserade utsläpp. I Sverige ligger de direkta produktionsbaserade utsläppen på cirka fem ton per invånare. Räknar vi istället med de indirekta konsumtionsbaserade utsläppen hamnar Sverige på cirka 8 ton per invånare, varav två tredjedelar ger utsläpp i andra länder².

Bildkälla: Naturvårdsverket

² [Naturvårdsverket](#), 2025

För att ligga i linje med Parisavtalet behöver Värnamo kommun minska produktionsutsläppen i enlighet med sin koldioxidbudget. Om utsläppen inte minskar tillräckligt snabbt under ett år behöver de minska ännu snabbare kommande år för att inte den totala budgeten ska överskridas.

För att uppnå generationsmålet får vi inte orsaka miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser, vilket också är en viktig del i de globala målen för hållbar utveckling. Det krävs att vi snabbt minskar våra konsumtionsbaserade utsläpp för att kunna nå miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan, Sveriges klimatmål om nettonollutsläpp till 2045 och Parisavtalet. Samtidigt är utsläppsminskningen till stor del beroende av nationella och internationella styrmedel. Detta gör att vi inte kan styra över alla parametrar som påverkar våra utsläpp. Därför är det viktigt att göra allt vi kan inom de områden vi förfogar över, men också genom att arbeta med mjuka insatser. För att driva en omställning mot ett hållbart samhälle räcker det inte med att bygga cykelvägar eller förenkla källsortering. Även om vi är på god väg kommer det att dröja ett tag till att det mest hållbara valet också är det mest självklara, billigaste och enklaste. Vi behöver därför komplettera de fysiska åtgärderna med aktiviteter som påverkar normer, livsstilmönster och val hos såväl kommunens medarbetare som invånare. För att vi som individer ska göra mer hållbara val är det viktigt att vi känner att det spelar roll och att alla steg leder i en hållbar riktning. För att motivera beteendeförändringar är kommunikation en nyckel till att skapa engagemang, driva förändringar, bygga trovärdighet och att inspirera.

Strategi: Resor och transporter

I Värnamo kommun kommer över 80 procent av de koldioxidutsläpp som produceras inom kommunens gränser från resor och transporter, varav drygt hälften kommer från persontransporter. Jämfört med andra kommuner ligger Värnamo över snittet på både antal registrerade bilar och genomsnittlig körsträcka³. Enligt konsumtionskompassen är transporter även den största konsumtionskategorin bland medborgare i Värnamo kommun, andelen är högre än både rikssnittet och länet.

Genom att främst fokusera på utsläppen från resor och transporter kan vi komma åt stora utsläppsvolymer på kort sikt. Inom transportsektorn behöver det ske en överflyttning till mer energieffektiva färdmedel och trafikslag men transporter behöver också effektiviseras, kortas eller ersättas helt. Möjligheten att köra på förnybara drivmedel är avgörande särskilt på landsbygden där möjlighet till alternativa transportslag är begränsad. Omställningen bland fordon bör innefatta fler drivmedel än el, för ett robustare transportsystem. Lokal produktion av fossilfria drivmedel är viktig för transportsektorns omställning och ger tryggare drivmedelsförsörjning. Betydligt mer biogas kan produceras i länet, framför allt av gödsel från djurhållande gårdar. Utifrån utbyggnaden av förnybar elproduktion kan tidvis överskott på el användas för att tillverka vätgas och elektrobränslen.

En medvetet utformad bebyggelsestruktur och transportinfrastruktur ger förutsättningar för livsmönster med betydligt lägre klimatpåverkan än idag. Planering och utveckling av strukturer behöver utgå från en framtid där klimatmålen kan nås och en klimatsmart livsstil är möjlig. Fyrstegsprincipen* bör tydligt styra trafikinfrastrukturplaneringen. En sammanhållen och tät bebyggelse som innehåller olika funktioner minskar resebehovet. Avstånden till de målpunkter vi behöver nå i vardagen har betydelse för om många kan tänka sig att välja att gå eller cykla. Det ska fungera att leva sitt vardagsliv utan att behöva använda bil för de korta resorna (under 5 km). Markanvändningen behöver nyttjas mer effektivt genom prioritering av utrymme för gående, cyklister, kollektivtrafik, grönsstruktur och andra viktiga samhällsfunktioner. Även

³ kolada, ID N07935, U07917

utformning av gång- och cykelvägar har stor betydelse för hur de används, särskilt för barn som vill cykla själva till skola och fritidsanläggningar. Efter att Nollvisionen* beslutades 1997 har trafiksäkerhetsarbetet resulterat i färre allvarliga skador och dödsantal kopplat till biltrafik och tyngre transporter. För oskyddade trafikanter har utvecklingen inte sett lika positiv ut och tydligare prioritering behövs för ett jämlikt transportsystem. Satsningar för gång- och cykel ökar inte bara trafiksäkerheten, det påverkar också tillgängligheten för ungdomar, äldre, människor med funktionsvariationer och de som inte använder eller har tillgång till bil.

Det transporteffektiva samhället leder inte bara till låga växthusgasutsläpp utan gynnar också andra samhällsmål positivt då det ger bättre luftkvalitet, minskat buller, minskad trängsel på vägar samt förbättrad folkhälsa. Störst potential för förändrade transportval finns i Värnamo stad.

Så här bidrar Värnamo kommun:

- Nyttja centrala markytor mer effektivitet. Ett högt exploateringstryck på Värnamo centrum ställer höga krav på yteffektivitet och flexibilitet. Ytor bör disponeras med störst nytta ur flera perspektiv.
- Verka för bättre tillgång till hållbara kommunikationsmöjligheter. Fokus bör ligga på stärkta pendlingsmöjligheter med hållbara transporter mellan tätorter och större arbetsplatser.
- Öka de fysiska insatserna för gång- och cykel, så att möjligheterna att transportera sig hållbart på korta avstånd blir lättare och säkrare. Gång- och cykelförbindelser mellan orter och till hållplatser behöver stärkas medan vägnätet i Värnamo stad behöver knytas samman.
- Skapa insatser för beteendeförändring och incitament för att överföra resandet från bil till kollektivtrafik, cykel och elcykel. Detta gäller särskilt kortare sträckor och riktat till grupper som i låg utsträckning nyttjar dessa transportmedel.
- Ersätt transporter, exempelvis genom digitala möten, distansarbete, gemensam distribution och konsumtionsval (till exempel närproducerade varor och tjänster).
- Ersätt fordon som går på fossila drivmedel.
- Verka för bättre tillgång till tank- och laddmöjligheter av förnybara bränslen.
- Uppmuntra en ökning av den lokala biogasproduktionen och säkerställ fortsatt efterfrågan genom offentlig upphandling av tyngre transporter, i enlighet med den regionala biogasöverenskommelsen.

Rustad för ett förändrat klimat

Bakgrund

Att minska utsläpp av växthusgaser har länge varit en aktuell fråga, men under de senaste åren har den på allvar fått sällskap av frågan hur vi anpassar oss till de klimatförändringar vi inte kan motverka. Klimatpåverkan och klimatanpassning är två sidor av samma mynt, å ena sidan hindra å andra sidan lindra. Till skillnad från hur vi ska hindra utsläppen handlar istället klimatanpassning om att lindra de skador som kan uppkomma på grund av ett förändrat klimat.

SMHI:s klimatscenarier visar allvarliga konsekvenser för Värnamo kommun till följd av ett förändrat klimat⁴. Det blir allt blötare, varmare och torrare. Värnamo kommuns geografiska position har pekats ut som den del i södra Sverige som får mest nederbörd framöver. Till år 2100 ökar enligt RCP 8,5* mängden nederbörd med upp till 13 mm/mån och antalet dygn per år med extrem nederbörd (>20mm/dygn) ökar med upp till 4,5 dygn. Även frekvensen av skyfall ökar. Fram till mitten av seklet beräknas en ökning på ca 20% men fram till år 2100 beräknas en ökning på upp emot 40%. Här faller det alltså mer vatten under tiden det regnar i jämförelse med de andra regionerna. Skyfall och oregelbundna vattenflöden leder inte bara till risk för översvämning, även risk för ras och skred och att föroreningar i mark och sediment sprids, ökar. Risken för översvämning är som störst längs med ån Lagan och Storån. I Värnamo kommun har arbetet med att förhindra översvämningar påbörjats.

Förutom ökad nederbörd förväntas högre temperaturer. Till år 2100 beräknas i RCP 8.5 antalet högsommardygn (över 25°C) öka från dagens 11 till upp emot 43 dygn per år. Antalet värmeböljor tredubblas och antalet graddagar för behov av kylning ökar från dagens 7 till upp emot 94 dagar. Värmeböljor drabbar tätorterna hårdast eftersom de i regel har en liten täckningsgrad av grönska, flera mörka hårdgjorda ytor och glaspartier som absorberar och koncentrerar värme. Tätbebyggda områden minskar även möjligheten till vindgenomdrag som annars hade gett en svalkande effekt. Högre temperaturer leder till kortare och mildare vinter med mindre snö och is, men också till längre somrar med ökad risk för torka, vattenbrist, åsk- och blixtoväder.

Klimatförändringarna innebär bland annat fara för människor och djurs hälsa, en påverkan på infrastruktur, logistik, produktion och distribution av samhällsviktiga varor och tjänster och ett ökat behov av underhåll. Skador på fastigheter och mark leder till direkt ekonomisk förlust, men kan också leda till problem i försäkringsfrågor. Nya arter och sjukdomar sprids enklare. För att lindra de negativa effekterna av ett förändrat klimat behöver vi anpassa både vårt samhälle och våra verksamheter. Vi behöver bli en mer robust kommun.

Strategi: Arbeta mer förebyggande

Att bli mer robust innebär att kunna hantera klimatförändringarna långsiktigt, effektivt och på ett samhällsekonomiskt sätt. Detta kräver en mer systematisk analys och metod applicerat på alla samhällsviktiga funktioner. I Värnamo kommun behöver vi tillsammans förbättra kännedomen om risker och sårbarheter av vad ett förändrat klimat bär med sig. Det inkluderar en generell kompetenshöjning dels bland kommunens offentliga och privata aktörer, dels hos allmänheten. Effekterna av klimatförändringarna är komplexa och behöver utifrån en helhetssyn analyseras för att undvika att bygga in oss i utsatta lägen och identifiera synergier

⁴ Länsstyrelsen Jönköpings län (2025) Klimat- och sårbarhetsanalys för Jönköpings län

som gör arbetet mer fördelaktigt och effektivt. Kunskap om klimatförändringarna behöver vara närvarande och integreras i all planering för att öka förståelsen för behovet av klimatanpassningsåtgärder och acceptansen bland annat för den mark och kostnader som åtgärderna tar i anspråk. Detta går i linje med nationell strategi och handlingsplan för klimatanpassning.

Så bidrar Värnamo kommun:

- Säkerställ att ett systematiskt tillvägagångssätt ligger till grund för kommunens arbete med klimatanpassning, i såväl strategier som beslut och planering. Detta innebär en integrering av klimatanpassning i planeringen av all nybyggnation eller ombyggnation. Görs detta väl, så säkerställer det till exempel att byggnation undviks på mark med ostabila grundförhållanden och att nya byggnader lokaliseras så att svåra konsekvenser i ett förändrat klimat kan undvikas.
- Utgå från RCP 8.5 i planeringssammanhang och fokusera på lösningar som är multifunktionella och ger störst nytta ur olika perspektiv.
- Planera i första hand för naturbaserade lösningar som kan förebygga risker och skapa mervärden och synergier mellan olika intressen. Naturbaserade lösningar som utgår ifrån platsens specifika förutsättningar är ofta kostnadseffektiva och bidrar till ett mer robust samhälle. Om detta tas med redan i planeringsstadiet kan det till exempel innebära att stora träd får stå kvar vid exploatering eller ett vattendrag behålls och förstärks istället för att dras om eller hanteras med tekniska lösningar. Centralt belägna ytor som idag bedöms ha låga biologiska värden kan fortfarande ha betydande biologiska funktioner, och kan vid stadens förtätning behöva behållas och utvecklas istället för att bebyggas.
- Arbeta för en ökad kunskap om vad klimatförändringarna innebär för Värnamo kommun och vilka konsekvenser det kan få. Beaktning ska tas till både olika tidsperspektiv och olika klimatscenarier. Satsa på kunskapshöjande insatser om behovet av lokala klimatanpassningsåtgärder. Utbildning behövs från ett brett perspektiv och måste involvera målgrupper inom såväl exploatering och planering som projektering.
- Integrera perspektiv om klimatrelaterade konsekvenser i folkhälso- och beredskapsarbetet.
- Samverka med privata markägare för åtgärder som kan hålla kvar vatten i landskapet där konsekvensen av torka och översvämning blir som störst.
- Anta en VA-plan som är klimatanpassad och som beskriver och resonera kring nyckelorden varmare, torrare, blötare, ras och skred.
- Öka utredningstakten på potentiellt förorenade områden, så att samhällsplaneringen får så korrekt kunskapsunderlag som möjligt. Med bättre underlag finns möjlighet att göra en åtgärdsplan med prioriteringar framåt.

Strategi: Klimatanpassa befintliga strukturer

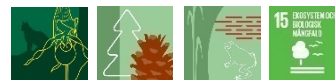
Förutom att ta ett mer strategiskt grepp om klimatanpassningsfrågan bör renoveringar och anpassningar av den befintliga fysiska miljön, som byggnader, infrastruktur och grönytor ske löpande. Att använda multifunktionella lösningar är av största vikt, då anpassningsåtgärder har stor potential att vara samhällsekonomiska. Anläggning av mer grönytor istället för hårdgjorda ytor ger förbättrad dagvattenhantering och minskar översvämningsrisken samtidigt som de svalkar och tillför mer estetiska element. I vissa fall kan anpassningsåtgärder samordnas med renoveringar eller underhållsarbete och på så vis göras billigare och mer resurssnålt. I Värnamo har insatser för att förhindra översvämning gjorts, men takten i genomförandet av åtgärder ur ett

bredare perspektiv behöver öka. I Värnamo kommun är arbetet inom tätorterna i störst behov av prioritering, men även uppströmsarbete i kringliggande landskap är viktigt.

Så här bidrar Värnamo kommun:

- Tillskapa, bibehåll och utveckla blå- och grönstrukturer i stadsmiljön. Säkerställ att multifunktionella och naturbaserade lösningar som gynnar många delar av samhällsstrukturen används vid ombyggnation eller när strukturella och logistiska förändringar utförs i staden. Görs detta väl, innebär det till exempel att dagvatten hanteras öppet som en naturlig del i staden och har funktionen av att tidvis ta emot och buffra vatten samt agera vattenmagasin som både ökar den biologisk mångfalden och möjliggör plats för rekreation/vila/lek.
- Säkra den mark som behövs för omvandling av hårdgjord yta så att bättre avrinning och genomsläpplighet kan tillskapas i lägen med risk för stora konsekvenser av ökad nederbörd.
- Klimatanpassa befintlig bebyggelse utefter behov och på ett effektivt sätt, till exempel i samband med renovering. Fokusera på översvämningsrisk, högre temperaturer och luftfuktighet. Görs detta väl, innebär det till exempel att det vid värmeböljor finns tillgång till sval inomhusmiljö för de som stadigvarande vistas i kommunens lokaler.
- Säkerställa tillgång till skuggiga utomhusmiljöer som möjliggör återhämtning vid värmeböljor. Långvarigt höga temperaturer drabbar socioekonomiskt svaga grupper starkare då bostäder i utsatta områden ofta har mindre växtlighet och skugga. Vikten av tillgång till parker och grönområden spelar därför en viktig roll för att utjämna skillnaden i hälsa.
- Välja att vid om- och nybyggnation använda väl beprövade byggnadsmetoder och material som är anpassade till ett föränderligt klimat över tid.
- Klimatanpassa dricksvattenförsörjningen, vilket bland annat innebär att motverka läckage på ledningsnätet, säkerställa tillgången på vatten, verka för minskad förbrukning, skydda vattentäkter och hitta reservvatten.
- Säkerställa en dagvattenhantering som är dimensionerad för en ökad nederbörd och anpassad till mer frekventa skyfall.
- Upplysa och informera allmänheten om varför klimatanpassningsåtgärder genomförs men också informera om egenansvaret kopplat till klimatanpassningsarbetet.

Ekosystem och biologisk mångfald

Bakgrund

I Sverige finns en medfödd relation till naturen och i Värnamo kommun är det aldrig långt till skogen och sjöarna. Frisk natur och rent vatten är kvaliteter som de flesta anser värt att värna, även om de kan tas för givna. Men en förändrad markanvändning, igenväxning, monokulturer och ensidigt skogsbruk, klimatförändringar och spridningen av invasiva främmande arter påverkar våra ekosystem och ökar förlusten av biologisk mångfald i vårt omgivande landskap. I Jönköpings län har bedömningen ”Uppnås ej” gjorts för målen Ett rikt växt- och djurliv, Levande skogar och Myllrande våtmarker, dessa har dessutom har en negativ trendriktning.

Med en ökad tillväxt och behov av bostäder och serviceinrättningar i framför allt Värnamo stad ställs krav på hur kommunen exploaterar och skapar bebyggelse- och naturmiljöer. När staden växer uppstår ofta en konflikt mellan att värna de ekologiska funktionerna och andra samhällsintressen. Vid förtätning finns risk att blå- och grönstrukturen som är betydelsefull för folkhälsan, de lokala ekosystemen och klimatanpassning bebyggs.

Förlusten av biologisk mångfald bedöms vara ett lika stort hot mot människan som klimatförändringarna. En rik biologisk mångfald säkerställer att vi har ekosystemtjänster, som är grunden för vår välfärd. Ett enda träd kan till exempel bidra med luftrening, vatten- och temperaturreglering, boplatser, föda till en mängd arter och är dessutom lugnande att titta på. Robusta ekosystem är nödvändiga som buffert när extrema väderhändelser blir allt vanligare och förutsättningarna för ekosystemen ändras. En utarmad biologisk mångfald påverkar dessutom klimatet i fel riktning, och kan förvärra effekterna av ett förändrat klimat. Potentialen i att använda blå- och grönstrukturen för att öka folkhälsan, lindra effekterna av klimatförändringarna, skapa mer attraktiva och jämlika miljöer för boende och besökare och att använda skogen som kolsänka gör att ekosystemtjänster måste prioriteras tydligare.

Strategi: Prioritera ekosystemtjänster

I Sverige ansvarar kommunerna för den fysiska planeringen. Utvecklingen av bebyggelse och infrastruktur styrs bland annat av kommunernas översiktsplanering och detaljplanering. Ett sådant planmonopol innebär ett stort ansvar men ger också goda möjligheter att göra prioriteringar som stödjer en hållbar utveckling. Värnamo kommuns markinnehav uppgår till ungefär 4525 ha och innefattar såväl kvarters- och ruderatmarker* som hela skogs- och jordbrukslandskap. Här finns möjligheter att värna och utveckla det ekologiska perspektivet på både blå- och grönstruktur.

Behovet av ekosystemtjänster ökar ju mer bebyggelsestrukturen ökar. För att undvika att exploatering sker på bekostnad av värdefulla ekosystemtjänster, men också för att utveckla grönytor så att de får ett högre värden, bör blå- och grönstrukturen integreras mer vid förtätning och ny bebyggelse. Att använda natur som designmoment är ett mångfunktionellt, kostnadseffektivt och hållbart sätt att säkerställa att samhällets ekologiska funktioner bibehålls och stärks även när bebyggelsen blir tätare.

Så bidrar Värnamo kommun:

- Utveckla metoden för samhällsplanering så att blå- och grönstruktur integreras tydligare vid utveckling av befintliga bebyggelsemiljöer och vid exploatering av ny mark. Detta innefattar aktuella planer för blå/grönytor även i serviceorterna.
- Säkerställ att ett strategiskt arbetssätt ligger till grund för Värnamo kommuns hantering av grönytor för att öka dess sociala och ekologiska värden. Vid projektering, anläggande och skötsel ska ekosystemtjänster främjas så att ytans totala värde ökar. På ytor med låg nyttjandegrad ska ekologiska värden prioriteras.
- Utforma platser så att de gynnar inhemska arter, främst tätortsnära och i stadsmiljö. Detta innebär även skötselmetoder anpassas.
- Säkerställ att det kommunala skogsinnehavet bedrivs som ett föredöme ur hållbarhetssynpunkt. Ekonomisk avkastning ska balanseras med skogens förmåga att fungera som kolsänka och skogens möjlighet att leverera ekosystemtjänster ska stärkas. Hyggesfria metoder ska användas där förutsättningar finns och skogen ska vara certifierad enligt PEFC* och FSC*.
- Utred möjligheterna till naturrestaurering för att kunna återställa ekosystem och livsmiljöer för arter som annars riskerar att försvinna eller dö ut.
- Inventera och påbörja arbete med att ta bort och begränsa spridningen av invasiva arter på kommunal mark. Platser för tätortsnära dumpning av trädgårdsavfall är särskilt prioriterade.
- Utveckla ett strategiskt arbetssätt kring vattenvård av sjöar och vattendrag för att säkerställa en god ekologisk status.

Livsmedelsproduktion

Bakgrund

Vi står inför tydliga utmaningar kopplade till livsmedelsförsörjning, markanvändning och miljömässig hållbarhet. Sedan 80-talet har åkerarealen minskat markant, samtidigt som befolkningen har ökat. Detta har lett till ett växande glapp mellan invånarnas behov av livsmedel och den lokala jordbruksmarkens produktionsförmåga. Idag används merparten av den odlade marken i Värnamo till foderproduktion – framför allt slättervall och spannmål som går till djurhållning. Endast en mycket liten del av åkerarealen används för att odla mat som konsumeras direkt av människor. Värnamos självförsörjningsgrad är därför mycket låg, endast omkring 5 procent, vilket gör kommunen starkt beroende av det globala matsystemet⁵. I en tid av klimatförändringar och geopolitisk oro är detta beroende en växande sårbarhet. Samtidigt är det nuvarande jordbrukssystemet starkt beroende av importerade insatsmedel som kraftfoder, konstgödsel och bekämpningsmedel. Detta innebär inte bara ekonomiska och logistiska risker – det har också betydande miljöpåverkan. Markens naturliga kretslopp och ekosystemtjänster, som kvävefixering och mineralisering, nyttjas inte fullt ut, vilket underminerar både markens bördighet och långsiktiga hållbarhet.

Strategi: Ökad livsmedelsproduktion

För att möta framtidens utmaningar behövs ett mer robust, lokalt förankrat och klimatsmart matsystem. Det innebär att den lokala matproduktionen måste öka och diversifieras. Lantbrukare behöver bättre förutsättningar att starta upp, ställa om och att utveckla sina verksamheter, samtidigt som investeringar krävs i den infrastruktur som möjliggör lokal hantering, förädling och distribution av livsmedel. En nyckelfråga är att minska beroendet av fossila bränslen och importerade insatsmedel. Lösningar kan bland annat vara samodling av olika grödor, ökad biologisk mångfald på åkermarken, industriell symbios mellan lantbruk och andra verksamheter, samt övergång till lokalproducerade drivmedel som el och biogas. Även nya produktionsformer som till exempel svampodling, växthus med spillvärme från industrin och cirkulära system som akvaponi* kan bidra till en mer robust livsmedelsförsörjning.

Genom att ta tillvara lokala resurser, stärka markens naturliga funktioner och skapa ekonomiska och ekologiska kretslopp kan Värnamo minska sin sårbarhet, skydda miljön och samtidigt stärka sin livsmedelssäkerhet inför framtiden. En ökad livsmedelsproduktion leder också till arbetstillfällen, attraktivitet och tillväxt. Att bryta beroendet av insatsmedel och satsa på odling av livsmedel och förädling som passar lokala tillgångar är ett sätt att diversifiera och trygga lokal mat i balans med de naturliga förutsättningarna.

I Värnamo kommun finns en beslutad inköpsordning med prioriteringen närproducerat, svenskt och ekologiskt. Att stärka de lokala livsmedelsproducenterna är ett sätt att öka möjligheten att följa inköpsordningen.

⁵ Värnamo kommun (2024) Värnamo kommuns Försörjningsförmåga - Analys 2024

Så bidrar Värnamo kommun:

- Utredda vilken roll Värnamo kommun kan ha i arbetet med att förbättra förutsättningarna för lokala livsmedelsproducenter och förädlingsindustri, så att det lokala matsystemet stärks. Fokus ska ligga på att produktionen av livsmedel och bioenergi ökar utan att avkall på resurseffektivitet och biologisk mångfald görs.
- Stödja, initiera och stimulera samverkan och dialog mellan invånare, företag, föreningar, myndigheter, organisationer, angränsande kommuner och lärosäten. Samverkan är en förutsättning för att vi tillsammans ska kunna öka självförsörjningsgraden på ett hållbart sätt.
- Verka för att nya näringsgrenar med låg klimatpåverkan etablerar sig lokalt.
- Vara restriktiv med exploatering av jordbruksmark. Vid tillfällen när exploatering är oundvikligt för att tillgodose andra viktiga samhällsbehov ska möjlighet utredas att använda matjorden för att tillskapa ny odlingsmark eller förbättra annan odlingsmark.
- Arbeta för en ökad kunskap om vad självförsörjningsgraden innebär, vinsterna med ett lokalt matsystem och vilka möjligheter som finns att bidra lokalt och regionalt.

Ansvarsfull resurshantering

- Till 2030 ska det globala matsvinnet halveras per person i butik- och konsumentledet, och matsvinnet ska minska längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.
- Till 2030 ska 60 procent av kommunalt avfall gå till återvinning, 65 procent till 2035.

Bakgrund

Sverige har, precis som många andra europeiska länder, sedan 1950-talet haft en stabil tillväxt och ökade inkomster, vilket fört med sig en stark köpkraft. Men all vår fysiska välfärd bygger på nyttjandet av olika sorts naturresurser, material som både kan ha fossilt eller förnybart ursprung. Varor påverkar miljön under hela livsryteln; vid tillverkning, användning, återbruk, materialåtervinning, omhändertagande av avfall och transporter i alla led. Sveriges produktion och konsumtion är till stora delar fortfarande uppbyggd kring en linjär ekonomi, vilket innebär att utvinna naturresurser, producera, konsumera och därefter bli kvitt avfallet. Detta har lett till betydande påfrestningar på miljön i form av stora mängder genererat avfall i ena änden, och samtidigt lett till en brist på naturresurser i andra änden. Vår livsstil bidrar till att vi idag konsumerar mer av planetens resurser än vad den klarar av att återskapa, vi lever som om vi hade fler än en planet. Den totala materialkonsumtionen i Sverige fortsätter att öka per person, från redan höga nivåer, vid en internationell jämförelse. Sedan 2010 har den privata konsumtionen ökat med 25 procent⁶. Den totala konsumtionen av varor behöver minska för att uttaget av värdefulla naturresurser och negativa effekter på miljön ska förhindras.

Sveriges inriktning är att gå mot en cirkulär ekonomi. Det är nödvändigt eftersom vår nuvarande konsumtion och produktion inte är hållbar. För att vi ska kunna närma oss ett mer cirkulärt system behöver vi röra oss uppåt i avfallstrappan. Vi behöver hantera material effektivt och transparent i giftfria och slutna flöden. Övergången kräver stora omställningar i allt från hur produkter designas, affärsmodeller formuleras och material hanteras. Främst av allt krävs att våra konsumtionsmönster förändras.

Bildkälla: SÅM

⁶ [Naturvårdsverket, 2024](#)

Strategi: Inköp och upphandling

De offentliga inköpen står för en stor del av den svenska klimatpåverkan. Enligt upphandlingsmyndigheten står kommunerna och de kommunala bostadsbolagen för drygt hälften av de offentliga inköpen klimatpåverkan. Med en samlad köpkraft på över 900 miljarder kronor om året, eller en sjättedel av Sveriges BNP, spelar offentlig sektor en viktig roll i att nå flera miljömål⁷. Genom att arbeta strategiskt med inköpen och ställa krav i upphandlingar kan vi minska vår miljöpåverkan. Enligt Upphandlingsmyndighetens miljöspendanalys* är svenska kommuners största utsläppskategori förknippat med bygg- och anläggningsentreprenader. Utrustning och material, där bland annat drivmedel och livsmedel ingår, står för stor klimatpåverkan men ganska liten del av inköpsvolymen.

Så bidrar Värnamo kommun:

- Utgå ifrån ett livscykelperspektiv vid byggnationer och ta direkt såväl som indirekt miljö- och klimatpåverkan i beaktning. Detta gäller vid såväl planering som i beslut om att bygga, renovera, bygga om eller riva, och inte minst i val av material och byggnadsmetoder. Görs detta väl, så säkerställer det resurseffektivitet och låg klimatpåverkan, inte minst genom val som gör att material kan återanvändas eller återvinnas i så stor utsträckning som möjligt.
- Öka inköp av hållbara livsmedel, utan bekostnad på baskvalitén. Prioriteringsordningen är närproducerat*, svenskt och ekologisk. **Fairtrademärkta produkter gäller kaffe, te, bananer, kakao och med fördel andra varor som ej kan produceras inom EU.**
- Öka användningen och inköpet av återbrukade möbler. Befintliga möbeluppsättningar ska ges möjlighet att renoveras och rekonditioneras. Vid behov av möbler ska den interna möbelcirkulationen först och främst nyttjas, i andra hand ska inköp ske av återbrukade möbler genom upphandlade leverantörer. Nyproducerade möbler som köps in ska likna varandra i färg och materialval för att öka attraktiviteten på den interna andra hands-marknaden. Vid tillfälligt behov ska möjligheten ges att hyra möbler, i första hand begagnat.
- Efterfråga och ge incitament för lägre miljöpåverkan i anbud samt efterfråga livscykelanalyser och/eller data om produkter/tjänsters klimatpåverkan vid upphandling.
- Ställa miljö- och etiska krav vid lämpliga upphandlingar och inköp av varor, entreprenader och tjänster. Krav som leder till avfallsminimering och lägre utsläpp prioriteras. Exempel kan vara krav på lång livslängd, reparation eller återbruk, färre förpackningar eller komponenter, tjänster istället för produkter eller flergångsartiklar istället för engångsartiklar. Kommunens arbete ska vara strategiskt så att insatserna riktas på områden där de gör största miljö- och samhällsnytta. Särskild beaktning ska tas vid inköp av giveaways samt vid catering och representation, med tanke på symbolvärdet.
- Utveckla metoder och verktyg för att följa upp och mäta kommunorganisationens klimatpåverkan, både utifrån produktions- och konsumtionsperspektiv. Analysera klimatpåverkan från organisationens inköp genom miljöspendanalys.

⁷ [Upphandlingsmyndigheten](#) a, 2025

Organisation och ansvar

Miljö kan inte behandlas som en isolerad fråga vid sidan om ordinarie verksamhet. Ett miljöperspektiv måste genomsyra all kärnverksamhet för att Värnamo kommun ska kunna utvecklas hållbart. Alla nämnder och förvaltningar har därför ett gemensamt ansvar för att miljöplanen efterföljs. Alla har ett uppdrag att utveckla sin verksamhet hållbart och att skapa åtgärder som leder till miljövinster. Alla nämnder har också möjlighet att formalisera sina ambitioner i verksamhetsspecifika styrdokument utöver miljöplanen, och formulerar sina åtgärder i sin verksamhetsplan.

Planens ekonomiska konsekvenser

För att lyckas med en omställning till ett hållbart samhälle behövs ekonomiska resurser. Det går inte att växla upp utan extra insatser. De små, enkla åtgärdernas tid är förbi och större investeringar kommer att behövas framöver. Att integrera miljöperspektivet i alla investeringsbeslut kommer att kosta. Därför behöver tillgången till och kunskapen om investerings- och projektmedel att öka.

Dokumentansvariga

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för miljöplanen. Ansvarig tjänsteperson är kommunens miljöstrateg.

Uppföljning

Eftersom omvärlden ständigt förändras och fokus på olika miljöfrågor kan skifta, behöver framför allt fokusområden och övergripande insatser revideras. Därför ses miljöplanen över i mitten av varje mandatperiod.

Referenser

Lista över styrdokument i Värnamo kommun med kopplingar till miljöplanen

- Avfallsplan 2024-2030
- Fördjupning av översiktsplan - Värnamo stad
- Kommunal vattenförsörjningsplan
- Plan för bostadsförsörjning
- Plan för grönstruktur
- Plan för kulturmiljön i Värnamo kommun
- Plan för skogsbruk
- Plan för trafik
- Plan för upphandling
- Plan för vatten och avlopp
- Policy för fordon under 3,5 ton
- Policy för kommunikation och information
- Policy för mat och måltider i Värnamo kommun
- Policy för upphandling och inköp
- Riktlinje för tjänsteresor
- Överenskommelse kring biogas i Jönköpings län
- Översiktsplan - Mitt Värnamo 2035

Revidering

Revidering senast 2028-12-31

Ordlista

Akvaponi

Ett landbaserat recirkulerande vattenbruk där växtodling och fiskodling kombineras.

Fyrstegsprincipen

Trafikverkets arbetsstrategi består av fyra enskilda steg som tillsammans täcker in olika aspekter i utvecklingen av transporterinfrastruktur. Den är vägledande i Trafikverkets arbete för att säkerställa effektiva och hållbara lösningar och går ut på att i samhällsplanering utgå från 1: Tänk om, 2: Optimera, 3: Bygg om, 4: Bygg nytt.

Miljöspendanalys

En metod som utvecklats av bland annat Upphandlingsmyndigheten för att beräkna och analysera den miljö- och klimatpåverkan som uppstår till följd av offentliga inköp.

Nollvisionen

På sikt ska ingen dödas eller allvarligt skadas inom vägtransportsystemet, denna vision är grunden för Sveriges strategiska trafiksäkerhetsarbete. Med nollvisionens synsätt är omsorgen om människors liv och hälsa ett absolut krav vid vägtransportsystemets utformning och funktion.

Närproducerat

Utifrån Värnamo kommuns geografiska position definierar kommunens kostenhet livsmedel som producerats inom 100 km som närproducerat och 200 km som regionalt.

PEFC och FSC

Två internationella certifieringssystem för ansvarsfullt skogsbruk och hållbara skogsprodukter. PEFC anpassar sina krav till nationella standarder och har rötter i mindre skogsägare, medan FSC utgår ifrån globala standarder har en bredare medlemsbas.

RCP 8.5

Ett klimatscenario som beskriver en framtid med höga utsläpp av växthusgaser och därmed en betydande temperaturökning. Det är ett av fyra huvudscenarier som används för att modellera klimatförändringar och representerar ett "business-as-usual"-scenario där inga större ansträngningar görs för att minska utsläppen.

Ruderatmark

Mark i närheten av bebyggelse som ofta uppstår i mellanrum eller kantzoner och som inte anses ha ett högt värde, t.ex. avstjälningsplatser eller bangårdar.

Miljöplan Värnamo kommun

Ärendebeskrivning

En ny miljöplan har tagits fram för att ersätta Plan för Värnamo kommuns miljöarbete 2019-2035, Dnr KS2018.627.

Miljöplanen är ett strategiskt dokument och står för ett gemensamt fokus och visar på vad som systematiskt måste göras för att minska vår negativa miljöpåverkan ur ett lokalt, regionalt, nationellt och globalt perspektiv. Planens syfte är att vägleda det övergripande miljöarbetet, hitta synergier när de finns och att, när det är nödvändigt, väga olika intressen mot varandra.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

Att skicka miljöplanen på remiss till samtliga förvaltningar och bolag med uppdraget att inkomma med synpunkter senast 28 november.

Martina Palm
Miljöstrateg

Ulf Svensson
Kommundirektör

Utredning

Planen har tagits fram av en arbetsgrupp med representanter från samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen.

Planen rekommenderas att första gå på en intern remissrunda för att sedan skickas på extern remiss till berörda organisationer.

Riskbedömning

Beskrivning av konsekvenser som beslutet får utifrån det perspektiv som förvaltningen/nämnden har.

Ansökan om medel ur kommunstyrelsens pott för medel för civil beredskap och trygghet

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade den 18 juni 2025 att anta det budgetförslag som Alliansen presenterat för år 2026. Budgeten innehåller utökade ekonomiska medel om totalt 10 miljoner kronor för att stärka tryggheten och den civila beredskapen. Av dessa är 3 miljoner avsatt för drift och resterande 7 miljoner kronor för investering. Kommunledningsförvaltningen föreslår att 1,5 miljoner av centrala medel för civil beredskap och ökad trygghet tilldelas trygghets- och säkerhetsenheten för att tillsätta två nya tjänster; en inom intern säkerhet och en inom informationssäkerhet och dataskydd.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att från år 2026 anslå 750 000 kronor för att inrätta en tjänst som säkerhetssamordnare med inriktning intern säkerhet. Tjänsten placeras vid trygghets- och säkerhetsenheten, med start 1 januari 2026.

att från år 2026 anslå 750 000 kronor för att inrätta en tjänst som säkerhetssamordnare med inriktning informationssäkerhet och dataskydd. Tjänsten placeras vid trygghets- och säkerhetsenheten, med start 1 januari 2026.

att finansiering sker ur kommunstyrelsens centrala medel för civil beredskap och ökad trygghet.

Frida Adelbrant
Säkerhetssamordnare

Ulf Svensson
Kommundirektör

Utredning

Kommunfullmäktige beslutade den 18 juni 2025 att anta det budgetförslag som Alliansen presenterat för år 2026. Budgeten innehåller utökade ekonomiska medel om totalt 10 miljoner kronor för att stärka den civila beredskapen och öka tryggheten i kommunen. Av dessa är 3 miljoner kronor avsatt för drift, resterande 7 för investeringar.

Trygghets- och säkerhetsenheten inom kommunledningsförvaltningen har övergripande ansvar att leda kommunens arbete och stödja övriga förvaltningar i frågor rörande civil beredskap och trygghet. I detta ligger, förutom civil beredskap, även arbete med säkerhetsskydd, informationssäkerhet, dataskydd, intern säkerhet, brottsförebyggande arbete och försäkringar.

I takt med oroligare omvärld, med ökat sabotage mot samhällsviktiga funktioner och grova våldshandlingar i offentlig miljö, finns ett ökat behov av att arbeta med säkerhet i kommunen. Trygghets- och säkerhetsenheten har under det senaste året sett en kraftig ökning av förfrågningar kring stöd att jobba med säkerhetsfrågor från flertal förvaltningar. Förfrågningarna handlar om utbildningar till personal i personlig säkerhet och pågående dödligt våld, hjälp kring lokalers utformning och tillhörande skyddsåtgärder, samt att öva och på annat sätt stödja verksamheterna i dessa frågor. Vidare har skärpt lagstiftning trätt i kraft på området, senast i skollagen. Kommunen har sedan tidigare avsatt cirka 30 % av en heltidstjänst för att arbeta övergripande med frågor kring kommunens interna säkerhet, vilket inte räcker. För att möta behoven bedömer förvaltningen att trygghets- och säkerhetsenheten behöver utökas med en tjänst som säkerhetssamordnare med inriktning intern säkerhet.

Vidare utgör dataintrång och systembortfall ett ökat hot mot samhällsviktig och säkerhetskänslig verksamhet. Lagstiftning som syftar till att säkerställa informationssäkerheten finns och kommer stärkas i och med att NIS2-direktivet omsätts till svensk lagstiftning. Detta förväntas ske under hösten 2025. Direktivet innebär att kommunen ska arbeta mer förebyggande inom informationssäkerhetsområdet och införa ett arbetssätt som

grundas på risk- och sårbarhetsanalyser. Det kommer innebära ökat arbete med införande av ledningssystem. De 50% av en heltidstjänst som idag finns avsatt i kommunen för att samordna kommunens arbete med informationssäkerhet är då inte tillräckligt. För att kunna utgöra ett praktiskt och handfast stöd i förvaltningarnas arbete med att implementera och löpande arbeta utifrån den nya lagstiftningen krävs utökning med en tjänst.

Riskbedömning

Förvaltningen bedömer att kommunens verksamheter har större behov av stöd i arbetet med intern säkerhet, informationssäkerhet och dataskydd än vad som idag kan mötas upp. Skulle förstärkningar inte ske inom områdena finns risk att kommunen inte lever upp till ställda lagkrav inom områden, alternativt att förvaltningarna inte får det stöd de behöver.

Vad gäller informationssäkerhet och dataskydd finns en farhåga från delar av kommunens organisation att en utökning av tjänst kan komma att leda till att flera behov identifieras och att det i sig innebär en ökad belastning för verksamheten i åtaganden. Förvaltningen bedömer dock att området är eftersatt och att tjänsten är nödvändig för att lagstiftningens krav inte ska åsidosättas. Genom att förstärka den centrala funktionen inom informationssäkerhet och dataskydd är målsättningen att förvaltningarna ska få utökat stöd att också åtgärda identifierade risker, inte enbart att identifiera dem. Tjänsten ska utgöra ett stöd för förvaltningarna att implementera arbetet med informationssäkerhet och dataskydd i det dagliga arbetet och förvaltningarnas respektive huvuduppdrag.

Inom området intern säkerhet är efterfrågan högre än vad idag finns utrymme för inom trygghets- och säkerhetsenheten, från flera delar av kommunen. Förväntan på trygghets- och säkerhetsenheten är att bidra mer i arbetet med intern säkerhet än vad som finns avsatta medel eller tid för. Risken är att frågor med intern säkerhet åsidosätts, alternativt att det skulle ske på bekostnad av tjänster vigda åt specifika uppdrag som finansieras av statliga ersättningar. Innebörden av det skulle vara att kommunen inte levererar på det staten prioriterat och avsätter medel för. Förutom att dessa områden

Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen

Dnr:KS.2025.636

då blir eftersatta kan det även komma att generera indragen statlig ersättning som kommunen behöver för att kunna driva dessa frågor.

Budgetberedning inför mål och budget 2026-2028

Trygghets- och säkerhetsenheten

Områden – 3 olika behov

69

- Informationssäkerhet

- Genom att stödja verksamheterna i arbetet
- Implementera ett ledningssystem
- Behov av 1 ny medarbetare

- Civil beredskap

- 2 veckor som krav
- Investeringar enligt förslag
- Ökade kostnader för drift

- Intern säkerhet

- Personal som kan genomföra utbildning, övning och stödja
- Teknisk lösning för att kunna larma och varna
- Behov av 1 ny medarbetare

Informationssäkerhet

Varför?

- Incidenter ökande
- Lagstiftning inom området

Vad?

- En samordnare som håller ihop arbetet
- Utföra risk- och sårbarhetsanalyser
- Upprätta incidenthanteringsrutin
- Införa lämpliga organisatoriska- och IT-säkerhetsåtgärder

Hur?

- Genom att stödja verksamheterna i arbetet
- Implementera ett ledningssystem

Civil beredskap

- Krav 2 veckor
- Vision 3 månader
- Genomförs i olika steg
- Prioritera verksamheter
 - Alla kommer inte kunna göra allt som i normalläge

Trygghetspunkter

Funktioner på trygghetspunkt:

- Värme (räknas på reservkraften)
 - El (räknas på reservkraften)
 - Vatten
 - Hygien
 - Samhällsinformation och kommunikation
 - Övernattning
-
- Bemanning, logistik, förvaring av materiel

Investering:

450 sek / år

2025, 2026, 2027

Reservkraft

73

Förslag om utbyggnad utifrån risk och sårbarhetsanalys 2023-2026

Investering

- Fasta
 - Expo och FiGy: cirka 5 mkr/st.
 - Måltid, skola, administrativt, möjlighet trygghetspunkter mm
- Mobila
 - 3 containeraggregat: cirka 0,5 mkr/st.
Säbon i Bredaryd, Bor och Rydaholm, leverera måltider
 - 34 värmekanoner: cirka 10 tkr/st.
 - 65 powerstations: cirka 20 tkr/st.
 - Renovering containeraggregat: cirka 20tkr.
 - Kompletterande utrustning och installation: Bedömt 3-5 mkr

Bränsledepå

74

Vad?

Bränsle till fordon, reservkraft, köksutrustning

Hur?

- Diesel, bensin och gasol
- Kartläggning av mängd under hösten -25

Investering:

- Anläggningskostnad: 3 mkr
- Löpande omsättning bör ske, kan innebära viss ökad kostnad

Drift:

- 65 000 sek / år, samarbete F-samverkan
- Inköp eget bränsle 500 000 / år, 2026, 2027, 2028

Måltider

75

Vad tar vi höjd för i planering?

- Tillagade måltider/dygn: ca 5000
- Frukost ca 1450 vardag, kvällsmat ca 450/dygn mellanmål/fika: 450 säbo
- Skola 1000 mål / dygn

Drift:

- Frystorkat: **ca 3 330 000 k**

Investering:

- Fältkök: 70 000 sek
- Gasolkök: 30 st, 1500sek/st, totalt 45 000 sek
- Engångsmaterial: 150 000 sek
- Kylcontainer: 80 000 sek

Skyddsrum

76

Cirka 30 Skyddsrum i kommunala fastigheter (cirka 160 st privata)

Investering:

- Vattenkärldunkar = ca 11000 kr
prisexempel 20 l, 73 kr/st (främst hygien) uppskattning:
 $1 \text{ l/pp/dygn} * 100\text{pers} = 365 \text{ kr} * 30$
- Latriner + sittdon = ca 150 000 kr
(5000kr för fem stycken/skyddsrum)

Vatten

Varför?

- Beredskap vid störningar/brist i vattensystemet
- Sabotage mot vattenanläggningar

Vad?

Nödvatten:

- IBC-behållare: (prisexempel 1000 L: 3800kr/st) till allmänheten och säbon
- mindre dunkar: (prisexempel 20 l, 73 kr/st): kök, boenden, alla förvaltningar
- Vattenreningsutrustning 25 576 sek

Drift: 400 tkr 2026 och 2027

Intern säkerhet

78

Varför?

- Orolig omvärld lokalt
- Grövre våld
- Behov av utbildning, övning och stöd
- Lagstiftning skolsäkerhet

Vad?

- Personal som kan genomföra utbildning, övning och stödja
- App för att kunna larma och varna

Hur?

- Lön en person, ca 750 000 sek
- Teknisk lösning,
 - Investering: 350 000 sek
 - Drift: 440 000 / år

Områden – 3 olika behov

79

- Informationssäkerhet

- Genom att stödja verksamheterna i arbetet
- Implementera ett ledningssystem
- Behov av 1 ny medarbetare

- Civil beredskap

- 2 veckor som krav
- Investeringar enligt förslag
- Ökade kostnader för drift

- Intern säkerhet

- Personal som kan genomföra utbildning, övning och stödja
- Teknisk lösning för att kunna larma och varna
- Behov av 1 ny medarbetare

Driftbudget	2026	2027	2028		
Förstärkning resurs informationssäkerhet	750	750	750		
Förstärkning resurs intern säkerhet, större stöd till verksamheten	750	750	750		
Summa trygghet och säkerhet	1 500	1 500	1 500		
Driftbudget beredskap	2026	2027	2028		
trygghetspunkter och reservkraft centrala medel avropa vid behov	500	500	500		
inköp bränsle	500	500	500		
drivmedellager via extern leverantör	60	60	60		
inköp frystorkad mat för två veckor (håller 25 år)	3 330				
utrustning vattenbehållare och dunkar	400	400			
varningsapp licenser, vissa utpekade enheter	440	440	440		
Summa utökad driftkostnad central pott	5 230	1 900	1 500		
Investeringsbudget	2026	2027	2028	2029	2030
Trygghetspunkter	450	450	450		
Reservkraft fasta installationer Expo och FIGY	5 000	5 000			
Reservkraft tre containeraggregat	1 000	500			
Reservkraft installationskostnader	2 500	2 500			
Reservkraft 34 värmekanoner	340				
Reservkraft 65 powerstations	1 300				
Reservkraft renovering containeraggregat	20				
Reservkraft kompletterande utrustning	20				
Bränsledepå anläggning	3 000				
Utrustning måltidsservice och OF (eventuellt ansökan SN) centrala m	200	250			
Skyddsrum utrustning	160				
Intern säkerhet varningsapp	350				
Summa investering central pott	14 340	8 700	450	0	0
Skyddsrum behöver förmodligen förstärkas (fastighetsservice)					

Sammanträdesschema 2026

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har upprättat förslag till sammanträdesdagar 2026 för sammanträden med kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och ks-strategimöte med nämnders presidier.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna upprättat förslag på sammanträdesdagar 2026 för kommunstyrelsen,

att föreslå kommunfullmäktige besluta att godkänna upprättat förslag på sammanträdesdagar 2026 för kommunfullmäktige.

Elin Alteborg
Kommunsekreterare

Ulf Svensson
Kommundirektör

Sammanträdesschema 2026

82

STYRELSE/NÄMND	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUNI		AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	TID
Kommunfullmäktige	29	26	26	23	28	17*		27	24	29	26	17	18.00
Kommunstyrelsen	20	3, 17	3, 17, 31 *	14, 28	12, 26	9, 23		18	1, 15	6, 20	3, 17	1, 15	9.30
Näringsutskottet													
Personalutskottet													
Kommunrevisionen													
Teknik- och fritidsnämnden													
Barn- och utbildningsnämnden													
Kulturnämnden													
Medborgarnämnden													
Sociala utskottet													
Samhällsbyggnadsnämnden													
Omsorgsnämnden													
Servicenämnden													
Överförmyndarnämnden													

Ks-strategi (strategimöte med bland annat nämndernas presidier och ledningsgruppen): 3 februari, 6 oktober och 1 december

*Kommunfullmäktige den 17 juni börjar kl. 14.00 pga. budgeten behandlas. Kommunfullmäktige sammanträder på torsdagar förutom onsdag den 17 juni pga. midsommarhelgen.

*Kommunstyrelsen den 31 mars är preliminär.

§ 160 Dnr: TFN.2025.190

Alternativa lösningar för dagvatten för företag i samband med exploatering och utbyggnad av verksamhetsmark

Beslut

Teknik- och fritidsnämnden beslutar

att lämna informationen till kommunstyrelsen samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 15 april 2025 att ge teknik- och fritidsnämnden i uppdrag att, i samverkan med samhällsbyggnadsnämnden, se över alternativa lösningar för dagvattenhantering för företag i samband med exploatering och utbyggnad av verksamhetsmark. Eventuella effekter av alternativa lösningar för VA-kollektivet (vatten- och avloppskollektivet) ska presenteras och återrapportering ska ske till kommunstyrelsen senast 31 augusti 2025.

Teknik- och fritidsförvaltningen konstaterar att möjligheter finns att upprätta särskilda avtal med exploatörer eller att förändra VA-taxan, vilket innebär att VA-kollektivet får ta delar av anläggningsavgifterna. Att använda sig av lösningar såsom att företag anlägger egna dammar kan i förlängningen leda till problem då kommunen endast har rådighet över dammar som är anlagda på allmän platsmark.

Förslag till beslut

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att lämna informationen till kommunstyrelsen samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Alternativa lösningar för dagvatten för företag i samband med exploatering och utbyggnad av verksamhetsmark

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 15 april 2025 att ge teknik- och fritidsnämnden i uppdrag att, i samverkan med samhällsbyggnadsnämnden, se över alternativa lösningar för dagvattenhantering för företag i samband med exploatering och utbyggnad av verksamhetsmark. Eventuella effekter av alternativa lösningar för VA-kollektivet (vatten- och avloppskollektivet) ska presenteras och återrapportering ska ske till kommunstyrelsen senast 31 augusti 2025.

Möjligheter finns att upprätta särskilda avtal med exploatörer eller att förändra VA-taxan, vilket innebär att VA-kollektivet får ta delar av anläggningsavgifterna. Att använda sig av lösningar såsom att företag anlägger egna dammar kan i förlängningen leda till problem då kommunen endast har rådighet över dammar som är anlagda på allmän platsmark.

Se även under rubrik "Utredning".

Beslutsförslag

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att lämna informationen till kommunstyrelsen samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Antti Vähäkari
Avdelningschef VA

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

Utredning

Kommunstyrelsen beslutade 15 april 2025 att ge teknik- och fritidsnämnden i uppdrag att, i samverkan med samhällsbyggnadsnämnden, se över alternativa lösningar för dagvattenhantering för företag i samband med exploatering och utbyggnad av verksamhetsmark. Eventuella effekter av alternativa lösningar för VA-kollektivet (vatten- och avloppskollektivet) ska presenteras och återsrapportering ska ske till kommunstyrelsen senast 31 augusti 2025. I beslutet nämner kommunstyrelsen möjligheten att låta företag att till exempel anlägga en damm för dagvattenhantering inom den egna fastigheten eller andra lösningar. Det behöver bedömas om det finns behov av förändringar i kommunens riktlinjer och styrdokument för att möjliggöra alternativa dagvattenlösningar samt att se över hur dialog med aktuell verksamhet ska ske kring alternativa lösningar utifrån verksamhetsförutsättningar.

Samverkan har skett med samhällsbyggnadsförvaltningen i ärendet.

VA-taxa

Kostnader för företag vid etablering eller verksamhetsutbyggnad regleras av kommunens VA-taxa.

Följande kostnader tas ut i samband med nyetablering av verksamheter enligt Värnamo kommuns VA-taxa, så kallade anläggningsavgifter:

- en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkt för vatten, dagvatten och spillvatten,
- en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för vatten, dagvatten och spillvatten,
- en avgift per kvadratmeter tomtyta samt
- en avgift per bostadsenhet (varje påbörjad 150 m²) enligt svensk standard SS 21054:2009.

VA-taxan är framtagen enligt Svenskt vattens basförslag och används av många kommuner.

Alternativa lösningar

Det finns utrymme i bestämmelserna att skriva särskilda avtal med en exploatör. Dock är det viktigt att avgifterna blir rättvisa och skäliga. Likabehandlingsprincipen är en viktig grundsten i kommunal verksamhet. Kommunens ansvar kan inte heller avtalas bort.

Ett annat alternativ kan vara att göra om VA-taxan så att kostnaderna vid nyanläggning (anläggningsavgifterna) minskar. Det innebär att VA-kollektivet belastas av kostnaderna för detta genom höjning av brukningstaxan, det vill säga att abonnenterna får betala mer och därmed stå för exploatörernas kostnader vid nybyggnation. Tidigare beslut har tagits om att ha cirka 80 % täckningsgrad på anläggningsavgifterna.

En fördröjningsdamm kan en exploatör anlägga på sin fastighet om så önskas, det är dock inget som kommunen kan kräva. För att ha rådighet över befintliga dagvattenanläggningar ska de alltid anläggas på allmän platsmark. Dagvattenanläggningar förväntas ha en mycket lång funktionstid, eventuellt betydligt längre än vad företagen kan överblicka. Därmed kan det uppstå problem i framtiden om företag anlägger dammar på mark som kommunen inte har rådighet över, exempelvis om det uppstår förändrade ägarförhållanden.

§ 176 Dnr: KS.2025.309

Alternativa lösningar för dagvatten

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att teknik- och fritidsnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med samhällsbyggnadsnämnden, se över alternativa lösningar för dagvattenhantering för företag i samband med exploatering och utbyggnad av verksamhetsmark.

att teknik- och fritidsnämnden ska presentera vad alternativa lösningar skulle ge för eventuella effekter på VA-kollektivet, samt

att återrapporering sker till kommunstyrelsen sker senast 31 augusti 2025.

Ärendebeskrivning

Ordföranden väcker ett initiativärende vid sammanträdet den 1 april 2025 gällande alternativa lösningar för dagvatten. Av inlämnat skrivelse framgår följande. I samband med exploatering och utbyggnad av verksamhetslokaler för verksamheter i Värnamo kommun uppstår kostnader för dagvattenhantering som baserat på andelen kvadratmeter hårdgjord yta. Dessa kostnader beräknas i enlighet med Svenskt Vattens riktlinjer och taxor, vilket i vissa fall leder till oväntade kostnader för verksamheten. Det är därför angeläget att undersöka alternativa lösningar för hantering av dagvatten som kan vara kostnadseffektiva och miljömässigt hållbara. Uppdragets syfte är att se över möjligheten att erbjuda alternativa lösningar för dagvattenhantering, genom att till exempel anlägga en damm för dagvattenhantering inom den egna fastigheten eller andra lokala lösningar. Vidare bör respektive nämnd bedöma om det finns behov av förändringar i kommunens riktlinjer och styrdokument för att möjliggöra alternativa dagvattenlösningar samt se över hur dialog med aktuell verksamhet sker kring alternativa lösningar utifrån respektive verksamhetsförutsättningar till alternativa lösningar inom sin fastighet. Med anledning av detta föreslår Alliansens i kommunstyrelsen

- att teknik- och fritidsnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med Samhällsbyggnadsnämnden, se över alternativa lösningar för dagvattenhantering för företag i samband med exploatering och utbyggnad av verksamhetsmark.
- att presentera vad alternativa lösningar skulle ge för eventuella effekter på VA-kollektivet.
- att återrapporering sker till kommunstyrelsen sker senast 31 augusti 2025.

Forts.

KS § 176 (forts)

Kommunstyrelsen beslutade den 1 april 2025 § 135 att
bordlägga ärendet.

Yrkanden

Ordföranden yrkar att kommunstyrelsen beslutar

att teknik- och fritidsnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med
samhällsbyggnadsnämnden, se över alternativa lösningar för
dagvattenhantering för företag i samband med exploatering och
utbyggnad av verksamhetsmark.

att teknik- och fritidsnämnden ska presentera vad alternativa lösningar
skulle ge för eventuella effekter på VA-kollektivet, samt

att återrapportering sker till kommunstyrelsen sker senast 31 augusti
2025.

Beslut skickas till:

Teknik- och fritidsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden

Initiativärende – Alternativa lösningar för dagvatten

I samband med exploatering och utbyggnad av verksamhetslokaler för verksamheter i Värnamo kommun uppstår kostnader för dagvattenhantering som baserat på andelen kvadratmeter hårdgjord yta. Dessa kostnader beräknas i enlighet med Svenskt Vattens riktlinjer och taxor, vilket i vissa fall leder till oväntade kostnader för verksamheten. Det är därför angeläget att undersöka alternativa lösningar för hantering av dagvatten som kan vara kostnadseffektiva och miljömässigt hållbara.

Uppdragets syfte är att se över möjligheten att erbjuda alternativa lösningar för dagvattenhantering, genom att till exempel anlägga en damm för dagvattenhantering inom den egna fastigheten eller andra lokala lösningar. Vidare bör respektive nämnd bedöma om det finns behov av förändringar i kommunens riktlinjer och styrdokument för att möjliggöra alternativa dagvattenlösningar samt se över hur dialog med aktuell verksamhet sker kring alternativa lösningar utifrån respektive verksamhetsförutsättningar till alternativa lösningar inom sin fastighet.

Med anledning av detta föreslår Alliansens i kommunstyrelsen

Att: Teknik- och fritidsnämnden ges i uppdrag att, i samverkan med Samhällsbyggnadsnämnden, se över alternativa lösningar för dagvattenhantering för företag i samband med exploatering och utbyggnad av verksamhetsmark.

Att: presentera vad alternativa lösningar skulle ge för eventuella effekter på VA-kollektivet.

Att: återrapportering sker till kommunstyrelsen senast 31 augusti 2025.

Alliansen i kommunstyren genom,

Tobias Pettersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Mikael Karlsson (-)
Kommunstyrelsens vice ordförande

§ 162 Dnr: TFN.2025.133

Slutredovisning av projekt GC-led Värnamo-Bredaryd, projektnummer 1153_211009

Beslut

Teknik- och fritidsnämnden beslutar

att föreslå kommunstyrelsen att godkänna teknik- och fritidsförvaltningens slutredovisning av projekt GC-led Värnamo Bredaryd, projektnummer 1153_211009 samt

att underskottet på 1 577 452 kronor regleras mot 2025 års bokslut.

Ärendebeskrivning

Projektet GC-led (gång- och cykelled) Värnamo-Bredaryd är delvis färdigställt och ska redovisas till teknik- och fritidsnämnden. Projektet avsåg byggnation av cykelled mellan Värnamo och Bredaryd men har efter reviderat beslut om investeringsbudget av kommunfullmäktige avslutats.

I projektets genomförande har utredning av ny GC-led Värnamo-Bredaryd utförts samt byggande av gång- och cykelbro över Storån strax öster om Forsheda. Broförbindelse är tänkt som en del i eventuell gång- och cykelförbindelse mellan Värnamo och Forsheda, men är även en del i det populära friluftsstråket ”Ängarundan” i Forsheda. Den gamla järnbron på samma plats var utdömd och avstängd för trafik. Beslut fattades i tekniska utskottet 1 februari 2022 om byggnation av bron som ett svar på ett medborgarinitiativ.

Ekonomi

Total budget	620 000 kr
Totalkostnader	2 197 452 kr
Underskott på projektet	1 577 452 kr

Sammanfattning

Från början skulle en GC-väg mellan Värnamo och Bredaryd byggts men blev kostnadsmässigt för dyr. Enligt reviderad investeringsplan beslutad i kommunfullmäktige fullföljdes inte projektet.

Projektet resulterade i en ny gång- och cykelbro i trä i samma läge som den utdömda järnbron. De gamla landfästena i granit återanvändes i den nya konstruktionen.

Forts.

TFN § 162 (forts.)

Förslag till beslut

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att föreslå kommunstyrelsen att godkänna teknik- och fritidsförvaltningens slutredovisning av projekt GC-led Värnamo Bredaryd, projektnummer 1153_211009 samt

att underskottet på 1 577 452 kronor regleras mot 2025 års bokslut.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

**Tjänsteskrivelse - Slutredovisning av projekt GC-
led Värnamo - Bredaryd, projektnummer
1153_211009****Ärendebeskrivning**

Projektet GC-led (gång- och cykelled) Värnamo-Bredaryd är delvis färdigställt och ska redovisas till teknik- och fritidsnämnden. Projektet avsåg byggnation av cykelled mellan Värnamo och Bredaryd men har efter reviderat beslut om investeringsbudget av kommunfullmäktige avslutats.

I projektets genomförande har utredning av ny GC-led Värnamo-Bredaryd utförts samt byggande av gång- och cykelbro över Storån strax öster om Forsheda. Broförbindelse är tänkt som en del i eventuell gång- och cykelförbindelse mellan Värnamo och Forsheda, men är även en del i det populära friluftsstråket "Ängarundan" i Forsheda. Den gamla järnbron på samma plats var utdömd och avstängd för trafik. Beslut fattades i tekniska utskottet 1 februari 2022 om byggnation av bron som ett svar på ett medborgarinitiativ.

Beställare av projektet

Teknik- och fritidsförvaltningen

Entreprenadform

I byggbranschen används två olika standardavtal:

- AB04 står för Allmänna bestämmelser 2004, som innebär att beställaren tar fram handlingar, ritningar, beskrivningar och även ansvarar för funktion och lösning, även kallat färdig handling.
- ABT06 står för Allmänna bestämmelser för totalentreprenader 2006, som innebär att beställaren beskriver en önskad funktion och entreprenören tar fram handlingar och ansvarar för att rätt funktions finns, även kallat totalentreprenad.

Det aktuella projektet har haft entreprenadformen ABT06.

Teknik- och fritidsförvaltningen

Teknik- och fritidsnämnden
TFN.2025.133

Dnr:

Historik, tider och information

Projektstart år 2018

Projektslut 2022-06-17, Slutbesiktning av gång- och cykelbro.

Projektet startade 2018 med utredningen ”Utredning ny GC-led Värnamo-Bredaryd”. Utredningen föreslog olika standarder till olika kostnader indelad i tre etapper.

Trafikverket genomförde *Åtgärdsvalsstudie Gislaved-Smålandsstenar-Värnamo-Bor. Oskyddade trafikanter* år 2019-2020. Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) är det första steget i Trafikverkets planprocess. ÅVS:en resulterade i ett förslag till avtal om medfinansiering för GC-väg längs väg 27, mellan Forsheda och Kärda avloppsreningsverk. I avtalsförslaget skulle kommunen förbinda sig att rusta upp befintlig serviceväg för vatten och avlopp och bygga kompletterande länkar mellan Värnamo och Forsheda. Kommunen skulle enligt avtalsförslaget bli huvudman och ansvara för investering, drift och underhåll på 6,8 kilometer och Trafikverket bli huvudman och ansvara drift och underhåll på 2,5 kilometer, men investeringen skulle finansieras av bägge parterna. Standard för hela sträckan enligt Trafikverket skulle vara minst motsvarande anslutande statlig cykelväg, med en asfalterad bredd på minst 3,0 meter.

Kommunen avstod från att teckna avtal med Trafikverket med anledning av att kostnaderna bedömdes bli för hög i investering samt med anledning av att driftkostnader skulle uppstå vilka normalt ska finansieras av Trafikverket. Investeringskostnaden för kommunen bedömdes till cirka 12 miljoner kronor och den årliga driftkostnaden 172 000 kronor i 2021 års kostnadsnivå för sträckan Värnamo-Forsheda.

För sträckan Forsheda-Bredaryd bedömdes investeringskostnaden till cirka 1,5 miljoner kronor för upprustning och anpassning av enskilt vägnät till cykelled. För denna sträcka skulle kommunen enligt förslaget vara huvudman och stå för både investerings- och driftkostnader.

Teknik- och fritidsförvaltningen

Teknik- och fritidsnämnden
TFN.2025.133

Dnr:

Ekonomi (se även under rubrik ”Utredning”)

Anvisade medel enligt följande:

Beslut 2019 Kf § 224, 2018	4 000 000 kr
Beslut Kf § 187, 2020*	-3 680 000 kr
Beslut Tu § 113, 2021 Från projekt 210005 Broar och viadukter	<u>300 000 kr</u>
Total budget	620 000 kr

**Medel togs bort från projektet. När flytt av dessa medel, 3 680 000 kr, gjordes beaktades inte att kostnaderna på broprojektet skulle uppstå. Medlen flyttades i samband med ombudgeteringen och lades såsom finansiering av projekt GC-väg Värnamo – Hörle, vilket är en följd av framtida byggnation av anstalt.*

Kostnader 2018	228 132 kr
Kostnader 2019	81 227 kr
Kostnader 2020	15 030 kr
Kostnader 2021	84 325 kr
Kostnader 2022	<u>1 788 738 kr</u>
Totalkostnader	2 197 452 kr

Underskott på projektet 1 577 452 kr**Sammanfattning**

Från början skulle en GC-väg mellan Värnamo och Bredaryd byggts men blev kostnadsmässigt för dyr. Enligt reviderad investeringsplan beslutad i Kommunfullmäktige fullföljdes inte projektet.

Projektet resulterade i en ny gång- och cykelbro i trä i samma läge som den utdömda järnbron. De gamla landfästena i granit återanvändes i den nya konstruktionen.

Teknik- och fritidsförvaltningen

Teknik- och fritidsnämnden
TFN.2025.133

Dnr:

Beslutsförslag

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att föreslå kommunstyrelsen att godkänna teknik- och fritidsförvaltningens slutredovisning av projekt GC-led Värnamo Bredaryd, projektnummer 1153_211009 samt

att underskottet på 1 577 452 kronor regleras mot 2025 års bokslut.

Linus Enochson
Projektör

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

Teknik- och fritidsförvaltningen

Teknik- och fritidsnämnden
TFN.2025.133

Dnr:

Utredning

Förtydligande av projektkostnader för projekt GC-led Värnamo
Bredaryd, projektnummer 211009:

	År		
		Budget & övriga intäkter	Utfall
Anvisade medel/utfall	2018		228 132
	2019	4 000 000	81 227
	2020	-3 680 000	15 030
	2021	300 000	84 325
	2022		1 788 738
	2023		
Totalinvestering		620 000	2 197 452

GC-led Värnamo- Bredaryd		Projektblad nr KF:	KF 034
		Projektbladnr Förv:	
		Upprättad den:	2020-02-28
		Upprättad av:	SJK
		Reviderad den:	2023-03-23
Uppdragsgivare/beställare(nämnd):	TFN	Projektnr i Ek.sys:	211009
Utförare(nämnd):	TFN	Datum:	
För anläggnings- och fastighetsinvesteringar överstigande 5 mnkr, ange tidpunkt när investeringen beräknas tas i bruk:			
Vid byggnads-, gatu- och VA-investeringsprojekt överstigande totalt 10 mnkr, ska förslag/synpunkter inhämtas från kommunens funktioner för miljöstrategiska frågor samt energi- och klimat-rådgivning. Ange datum:		Miljöstrategiska frågor:	
		Energi-och klimatrådgivning:	
Beskriv process från behov till förslag enligt riktlinjer för investeringsprocess: (tänk om→optimera→bygg om→bygg nytt)			
Trafiksäker gc-led mellan Värnamo och Bredaryd.			

Beskrivning av investeringsprojektet:

Trafiksäker gc-led mellan Värnamo och Bedaryd. TU beslutade att lägga totalt 8 000 kkr under åren 2019 och 2022. TFs egen detaljprojektering visade på kostnad på ca 16 mln kr. Trafikverket genomför ÄVS för prioritering av åtgärder mellan Smålandsstenar – Bor. Kommunen avvaktat ÄVS i syfte att försöka uppnå delfinansiering. Belopp omfördelat mellan åren, beslut av TU 200901. I samband med investeringsbudget 2021 flyttas belopp från 2020 års investeringsbudget samt ombudgetering. 3 680 kkr flyttas från år 2020 till år 2022.

Nykeltal		
Driftskostnadsjustering/år:	80	tkr/år
Längd (m):		m
Yta (m ²):		m ²
Antal:		
Kapitaltjänskost.just/år:	242	tkr/år
Avskrivningstid (genomsnitt):	33	år
Kalkylnivå 0-3:	3	
Bilaga kalkyl:		

	År	Kostnad i tkr	
		Budget	Utfall tom 231231
Anvisade medel/utfall	tom 2023	620	2 197
Investering beslutad	2024		
Investeringsbudget	2025		
Investeringsplan	2026		
Investeringsplan	2027		
Investeringsplan	2028		
Investeringsplan	2029		
Investeringsplan	Framtid		
Totalinvestering		620	

§ 91 Dnr: ON.2024.131

Utredning matdistribution

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar

att begära förlängd svarstid för återredovisning till

kommunstyrelsen till den 7 oktober 2025, samt

att förvaltningens utredning om matdistribution skickas

på remiss till pensionärs- och tillgänglighetsråden, samt

att rådens svar ska vara inkomna till omsorgsnämnden

senast den 15 september 2025, samt

att paragrafen förklaras omedelbart justerad

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Matdistribution är en insats för invånare som behöver stöd

med en färdiglagad måltid. Insatsen kräver biståndsbeslut.

Måltiderna levereras portionsförpackade hem till den enskilde.

I dagsläget ingår matdistribution i arbetsuppgifterna för

många undersköterskor och vårdbiträden inom hemtjänsten.

Detta upplägg kan vara effektivt när det kombineras med

medicinska insatser, vilket inte alltid är fallet.

Omsorgsnämnden har den 3 september 2024 (§ 284,

Dnr: KS.2024.649) beslutat

att uppdra till omsorgsnämnden att i samverkan med service-

nämnden utreda möjligheten att skapa ett långsiktigt, kostnads-

och resurseffektivare upplägg för matdistribution i egen regi eller

genom extern aktör för att möta den demografiska utmaningen, samt

att återredovisning ska ske till kommunstyrelsen senast augusti 2025.

Omsorgsnämnden gav den 25 september 2024

(§ 114, Dnr: ON.2024.131 omsorgsförvaltningen i uppdrag

att utreda en effektiv matdistribution enligt kommunstyrelsens

beslut, med tillägget

att återredovisning ska ske till omsorgsnämnden i juni 2025

Omsorgsförvaltningen och Serviceförvaltningen har

inkommit med utredningar som delges nämnden:

- En effektivare matdistribution SF
- Utredning effektiv matdistribution

Förvaltningen inkom med skrivelse daterad den 4 juni 2025.

Den 18 juni 2025 beslöt omsorgsnämnden att överlämna ärendet till sammanträdet den 20 augusti 2025.

Förslag till beslut

Omsorgsförvaltningen föreslår omsorgsnämnden besluta

- att** ställa sig bakom omsorgsförvaltningens bedömning och slutsats, samt
- att** överlämna framtagna utredning om matdistribution till kommunstyrelsen.

Yrkanden

Ordförande Filip Wihren Andersson yrkar

- att** begära förlängd svarstid för återredovisning till kommunstyrelsen till den 7 oktober 2025, samt
- att** förvaltningens utredning om matdistribution skickas på remiss till pensionärs- och tillgänglighetsråden, samt
- att** rådets svar ska vara inkomna till omsorgsnämnden senast den 15 september 2025, samt
- att** paragrafen förklaras omedelbart justerad

Beslutsordning

Ordföranden lägger fram de båda yrkandena för beslut och finner att nämnden beslutar enligt Filip Wihren Anderssons yrkande till beslut.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen,
Servicenämnden,
Pensionärsrådet,
Tillgänglighetsrådet

§ 284 Dnr: KS.2024.649

Utredning kring hur vi kan skapa en effektiv matdistribution

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att uppdra till omsorgsnämnden att i samverkan med servicenämnden utreda möjligheten att skapa ett långsiktigt, kostnads- och resurseffektivare upplägg för matdistribution i egen regi eller genom extern aktör för att möta den demografiska utmaningen, samt
att återredovisning ska ske till kommunstyrelsen senast augusti 2025.

Reservationer

Samtliga ledamöter från Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för Anetté Myrvolds (S) yrkande.

Ärendebeskrivning

Tobias Pettersson (M) väcker ärendet *Utredning kring hur vi kan skapa en effektiv matdistribution* vid sammanträdet.

Av Tobias Pettersson inlämnade skrivelse framgår följande. Matdistribution är en insats för invånare som behöver stöd med en färdiglagad måltid. Insatsen kräver biståndsbeslut. Måltiderna levereras portionsförpackade hem till den enskilde.

I dagsläget ingår matdistribution i arbetsuppgifterna för många undersköterskor och sjuksköterskor inom hemtjänsten. Detta upplägg kan vara effektivt när det kombineras med medicinska insatser, vilket inte alltid är fallet.

Enligt SKR:s prognos kommer andelen invånare över 80 år att öka med 30,3% de kommande tio åren, medan andelen i ålderskategorierna 20–66 år och 0–19 år minskar med 1,9% respektive 10,8%. Detta skapar utmaningar som kräver stabilt ledarskap, effektiv resursanvändning och omställning inom kommunens verksamheter.

Med anledning av ovanstående föreslår jag kommunstyrelsen besluta

- Att ge omsorgsnämnden och servicenämnden i uppdrag att i samverkan utreda möjligheten att skapa ett långsiktigt, kostnads- och resurseffektivare upplägg för matdistribution i egen regi eller genom extern aktör för att möta den demografiska utmaningen.
- Att återredovisning ska ske till kommunstyrelsen senast augusti 2025

Forts.

KS § 284 (forts.)

Yrkanden

Tobias Pettersson (M) yrkar att kommunstyrelsen beslutar **att** uppdra till omsorgsnämnden att i samverkan med servicenämnden utreda möjligheten att skapa ett långsiktigt, kostnads- och resurseffektivare upplägg för matdistribution i egen regi eller genom extern aktör för att möta den demografiska utmaningen. **att** återredovisning ska ske till kommunstyrelsen senast augusti 2025.

Anetté Myrvold (S) yrkar att kommunstyrelsen beslutar **att** avslå nämndinitiativet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Tobias Petterssons (M) yrkande.

Beslut skickas till:
Omsorgsnämnden
Servicenämnden

Remiss- Regional utvecklingstrategi RUS

Ärendebeskrivning

Värnamo kommun ställer sig i grunden positiv till det förslag på regional utvecklingsstrategi som tagits fram för att möta länets framtida utmaningar. Värnamo kommun framför att strategin i stort ger en riktning för arbetet men att den i sin nuvarande form är något generell för att fungera som ett styrande dokument, vilket blir något att arbeta vidare med både lokalt och i samverkan.

Kommunen är beredd att bidra aktivt i genomförandet, och ser det nödvändigt att den slutliga strategin ger tydliga ramar för detta arbete.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna förslag på remissvar

Ida Vesterlund
Kvalitetsutvecklare- utredare

Ulf Svensson
Kommundirektör

Utredning

Remissvar – Jönköpings läns regionala utvecklingsstrategi 2025–2035

Värnamo kommun tackar för möjligheten att lämna synpunkter på förslag till revidering av den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Nedan redovisas kommunens samlade uppfattning.

Strategins relevans

Kommunen bedömer att strategin i sin nuvarande form berör flera av de utmaningar och möjligheter som länet och omvärlden står inför. Den har styrkor i sitt fokus på hållbar utveckling, långsiktighet och kulturens betydelse för attraktivitet och lärande. Dokumentet är välformulerat och kan fungera som inspiration för framtagande av lokala styrdokument.

Strategin uppfattas som generell, med svag koppling mellan beskrivningar och mål, där också strategier och prioriteringar efterfrågas, vilket gör det svårt att använda dokumentet som ett praktiskt styrmedel. Framtoningen tenderar också att bli problemorienterad och saknar ett framåtblickande fokus på hur länet ska möta sina utmaningar. Regionala skillnader beskrivs generellt, där tyngdpunkten ofta hamnar på Jönköping. För att strategin ska vara ett användbart verktyg behöver kommunen lägga ytterligare arbete på att konkretisera, förtydliga och förankra lokalt.

Utvecklingsmålen

De fem utvecklingsmålen – ett välmående, attraktivt, innovativt, kompetent och sammanlänkat län – är i grunden relevanta för länets utveckling. De fångar viktiga områden för gemensamma insatser och bidrar till en långsiktig riktning. Det finns dock behov av förstärkning gällande några centrala perspektiv:

Demografiska utmaningar, särskilt åldrande befolkning och minskande barnkullar.

Arbetsmarknadens behov och utbildningssystemets dimensionering, inte minst gymnasiala yrkesutbildningar och vuxenutbildning.

Kollektivtrafikens utvecklingspotential som förutsättning för både kompetensförsörjning och attraktivitet.

Osäkerheter i omvärlden som påverkar regionens förmåga till omställning.

Vikten av en djuplodande kompetensbehovs- och tillväxtanalys för att långsiktigt säkerställa utvecklingen.

Utöver detta saknas också förstärkning kring att:

Samordna och styra företagsfrämjande aktörer och projekt bättre, för att skapa större effekt i företagens affärsutveckling.

Marknadsföra regionen som en attraktiv plats för statliga etableringar och för nationella och internationella företagsetableringar.

Tydligare utveckla kommunikationerna och förbättra möjligheterna för arbetspendling både inom regionen och till/från andra delar av landet och Europa.

Koordinera och genomföra insatser för att locka kvalificerad kompetens och talanger till regionen.

Kulturens roll lyfts på ett positivt sätt men skulle kunna utvecklas ytterligare, exempelvis kring bibliotekens betydelse för kompetensförsörjning, digital förmåga och livslångt lärande, liksom kulturens bidrag till hälsa, tolerans och attraktivitet. Innovation, digitalisering och AI är avgörande för välfärdens omställning och skulle kunna ges en ökad plats i strategin.

För att säkerställa en hållbar och långsiktig utveckling är det av yttersta vikt att prioritera regionens attraktivitet och företagens behov. Genom att förbättra infrastrukturer, kommunikationsnätverk och logistikflöden skapas en attraktiv miljö för både befintliga företags expansion och nya etableringar. Detta är särskilt angeläget med tanke på satsningarna i Danmark och Tyskland på Fehmarn Bält-förbindelsen och de höghastighetskopplingar som därmed stärker vår regions kontakt med Europa. Det innebär möjligheter både för grönare transporter och för framtida tillväxt.

Statistik visar att regioner med starka och samordnade strategier för företagsutveckling ofta ser betydande ekonomiska fördelar, inklusive ökade skatteintäkter. Att i RUS tydligt lyfta företagens och deras anställdas transport- och kommunikationsmöjligheter är avgörande för att göra regionen konkurrenskraftig, hållbar och motståndskraftig mot framtida utmaningar.

Kommunens roll i genomförandet

Kommunen ser sig som en aktiv part i genomförandet av strategin och kan bidra inom flera områden:

Fysisk planering och samhällsbyggnad genom att skapa förutsättningar för strategiska investeringar, infrastruktur, fastigheter, VA och fritidsverksamhet.

Utbildning och arbetsmarknad: utveckla gymnasial och vuxenutbildning i linje med arbetsmarknadens behov, samt bidra i kompetensförsörjning och matchning.

Kultur och attraktivitet: genom kommunala och regionala samarbeten utveckla kulturutbudet och stärka bibliotekens roll i det livslånga lärandet.

Vård och omsorg: genom omsorgsnära verksamhet bidra till en rättssäker, tillgänglig och kunskapsbaserad vård och omsorg, i nära samverkan med regionen.

Näringsliv och tillväxt: aktivt medverka i samordnade insatser för företagsfrämjande, kompetensattraktion och marknadsföring av regionens etableringsmöjligheter.

Förutsättningarna för ett framgångsrikt genomförande är tydligare strategier, definierade prioriteringar och ett utvecklat system för uppföljning. Samverkan mellan kommun, region och andra aktörer är avgörande, liksom koppling till nationella initiativ inom digitalisering, kompetensförsörjning och vårdomställning.

Sammanfattningsvis

Värnamo kommun ställer sig i grunden positiv till det förslag på regional utvecklingsstrategi som tagits fram för att möta länets framtida utmaningar. Värnamo kommun framföra att strategin i stort ger en riktning för arbetet men att den i sin nuvarande form något generell för att fungera som ett styrande dokument, vilket blir något att arbeta vidare med både lokalt och i samverkan.

Kommunen är beredd att bidra aktivt i genomförandet, och ser det nödvändigt att den slutliga strategin ger tydliga ramar för detta arbete.

Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen

Dnr:KS.2025.677

Riskbedömning

Beskrivning av konsekvenser som beslutet får utifrån det
perspektiv som förvaltningen/nämnden har.

Ärendenummer: 2025KC40925
Utskriftsdatum: 2025-06-26

Ärenderubrik

Remissbehandling - Trafikförsörjningsprogram 2025-2040 för Region Jönköpings län

Ärendebeskrivning

Hej,

Ni inbjuds härmed att yttra er över förslag till trafikförsörjningsprogram 2025-2040 för Region Jönköpings län.

Remissperioden sträcker sig till den 15 oktober 2025. Vi ser fram emot synpunkter och tackar för ert engagemang.

Dokumentet finns på Region Jönköpings läns hemsida

www.rjl.se/remiss

Av miljöskäl undviker vi pappersutskick.

Remissvaren ska ha kommit in senast den 15 oktober 2025.

Vänligen ange Region Jönköpings läns diarienummer: RJL 2025/860

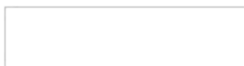
Synpunkter skickas digitalt till e-postadress: regionen@rjl.se

Frågor under remisstiden besvaras av: erik.andersson@jlt.se

Med Vänliga Hälsningar

Nathalie Bijelic Eriksson
Sektionschef Diarium och nämndadministration
Område Kansli
Regionledningskontoret
Region Jönköpings län
www.rjl.se

Information och e-tjänster för
din hälsa och vård
www.1177.se/Jonkopings-lan

Kundinfo

Förnamn:
Efternamn:
Personnummer:
Gatuadress:
Postnr:

Ort:
Hemtelefon:
Mobiltelefon:
Arbetstelefon:
E-post: regionen@rjl.se
Traktnamn:

tisdag 2025-06-24 12:23

Inkommande mail

Från: Region Jönköpings län <regionen@rjl.se>

Skickat: 12:23

Bilagor: image002.png;Missiv - Remissbehandling Trafikförsörjningsprogram 2024-2040 för Region Jönköpings län.pdf;TFP - remissutgåva RJL.pdf

Remissbehandling - Trafikförsörjningsprogram 2025-2040 för Region Jönköpings län
Hej,

Ni inbjuds härmed att yttra er över förslag till trafikförsörjningsprogram 2025-2040 för Region Jönköpings län.

Remissperioden sträcker sig till den 15 oktober 2025. Vi ser fram emot synpunkter och tackar för ert engagemang.

Dokumentet finns på Region Jönköpings läns hemsida

www.rjl.se/remiss

Av miljöskäl undviker vi pappersutskick.

Remissvaren ska ha kommit in senast den 15 oktober 2025.

Vänligen ange Region Jönköpings läns diarienummer: RJL 2025/860

Synpunkter skickas digitalt till e-postadress: regionen@rjl.se

Frågor under remisstiden besvaras av: erik.andersson@jlt.se

Med Vänliga Hälsningar

Nathalie Bijelic Eriksson

Sektionschef Diarium och nämndadministration

Område Kansli

Regionledningskontoret

Region Jönköpings län

www.rjl.se

Information och e-tjänster för

din hälsa och vård

www.1177.se/Jonkopings-lan

Region
Jönköpings län

Remissinstanser

Remissbehandling - Trafikförsörjningsprogram 2025-2040 för Region Jönköpings län

Enligt riksdagens beslut i juni 2010 om lag (2010:1065) om kollektivtrafik som började gälla den 1 januari 2012 ska det finnas en regional kollektivtrafikmyndighet i varje län som ansvarar för att upprätta ett regionalt trafikförsörjningsprogram.

Region Jönköpings län har i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet tagit fram bifogat förslag till trafikförsörjningsprogram 2025-2040.

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet (RJL 2025/860) behandlar målen för trafikens utveckling till år 2040 och ska beskriva inriktning för all regional kollektivtrafik, det vill säga kollektivtrafik inom länet samt den kollektivtrafik över länsgräns som till störst del består av vardagsresande.

Synpunkter på förslaget

Ni inbjuds härmed att yttra er över förslag till trafikförsörjningsprogram. Remissperioden sträcker sig från 1 juli till 15 oktober och regionfullmäktige fastställer därefter Trafikförsörjningsprogram 2025 - 2040. Vi ser fram emot synpunkter och tackar för ert engagemang.

Dokumentet finns på Region Jönköpings läns hemsida
www.rjl.se/remiss

Av miljöskäl undviker vi pappersutskick.

Remissvaren ska ha kommit in senast den 15 oktober 2025.

Vänligen ange Region Jönköpings läns diarienummer: RJL 2025/860

Synpunkter skickas digitalt till e-postadress: regionen@rjl.se

Frågor under remisstiden besvaras av: erik.andersson@jlt.se tel 0730-28 55 13

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Tommie Ekered
Ordförande i nämnden för trafik,
infrastruktur och miljö

Fredric Fingal
Tf trafikdirektör, Jönköpings Länstrafik

**Sändlista remissversion av Trafikförsörjningsprogram för Region
Jönköpings län****Myndigheter och angränsande kommuner**

Arbetsförmedlingen
Försäkringskassan
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Länsstyrelserna i angränsande län
Kommuner utanför länet med gräns mot Jönköpings län
Naturvårdsverket
Trafikanalys
Trafikverket

Kommunerna i Jönköpings län

Aneby
Eksjö
Gislaved
Gnosjö
Habo
Jönköping
Mullsjö
Nässjö
Sävsjö
Tranås
Vaggeryd
Vetlanda
Värnamo

**Omkringliggande regioner inklusive medlemmar inom Regionsamverkan
Sydsverige**

Region Kronoberg
Region Kalmar län
Region Halland
Region Blekinge
Västra Götalandsregionen
Region Skåne
Region Östergötland

Näringslivsaktörer

Företagarna i Jönköpings län
Svenskt Näringsliv
Handelskammaren
Sveriges bussföretag/Transportföretagen
Småland-Blekinges Bussbranschförening
Branschorganisationen Tågoperatörerna
Svenska Taxiförbundet
Jönköpings flygplats

Övriga aktörer

Hela Sverige ska leva
Smålands Turism
Svenska turistföreningen
LO distriktet Småland Blekinge
TCO Jönköping
SACO Jönköping
LRF Jönköping
SPF Seniorerna Jönköpings län
PRO Jönköpings län
Funktionsrätt Jönköpings län
Länsrådet för funktionsnedsättningar, Region Jönköpings län
Länspensionärsrådet, Region Jönköpings län
Högskolan i Jönköping
NTF Jönköping
Naturskyddsföreningen Jönköping

Delegeringsbeslut

Diarieenhet:	Kommunledningsförvaltningen
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum:	2025-09-16
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
289150	Delegationsbeslut Avskrivning av fordringar 250826	Redovisningschef §2/2025
2025-08-26		Peter Karlsson
KS.2025.655		Redovisningschef
2787/2025/KS	Medborgarinitiativ - Skapa dejtingtjänst	Kommunjurist §33/2025
2025-08-10	Myron Halenok	Anna Magnusson
KS.2025.626	Beslut i fråga om publicering av initiativ	Kommunjurist
2821/2025/KS	Fullmakt för samverkansupphandling kommunerna 2025- 2026	Inköpschef §103/2025
2025-08-15	Region Jönköpings län	Mattias Hultqvist
KS.2025.595	Fullmakt inför kommande upphandlingar * Manuella trehjuliga cyklar, påhängscykel och stödhjul * Diabeteshjälpmedel (Ny) * Digitalt inkontinenshjälpmedel för utredning (Ny)	Inköpschef
2829/2025/KS	Direktupphandling Åsa Johansson Jubileums middag. anställda 25 år i november 2025 Scandic / Design Hotellet i Värnamo AB	
2025-07-22	HR-avdelningen	Åsa Johansson
KS.2025.114	Redovisade delegaters direktupphandlingsbeslut 2025	
2830/2025/KS	Direktupphandling Lars Alkner Föreläsning av Henrik Walhström Athenas Sverige AB	
2025-08-18	Kulturförvaltningen	Lars Alkner
KS.2025.114	Redovisade delegaters direktupphandlingsbeslut 2025	

2831/2025/KS	Direktupphandling Lars Alkner Samarbetsavtal gällande medverkan vid konstnärlig gestaltning Stiftelsen Vandalorum		
2025-08-18	Kulturförvaltningen	Lars Alkner	114
KS.2025.114	Redovisade delegaters direktupphandlingsbeslut 2025		
2832/2025/KS	Direktupphandling Åsa Rocén Bokdistribution E-ljudböcker och E-böcker Publizon AB		
2025-08-18	Kulturförvaltningen	Åsa Rocen	
KS.2025.114	Redovisade delegaters direktupphandlingsbeslut 2025		
2910/2025/KS	Fullmakt Upphandling	Inköpschef §104/2025	
2025-08-19	Kammarkollegiet	Mattias Hultqvist	
KS.2025.642	AV och distansmöten	Inköpschef	
2912/2025/KS	upphandlingsbeslut delegation UHN	Inköpare §55/2025	
2025-08-25	Söderberg & Partners Insurance Consulting AB	Carl Fredrik Ledin	
KS.2025.283	Försäkringsmäklare	Inköpare	
2914/2025/KS	Upphandling Likalydande beslut UHN	Inköpschef §105/2025	
2025-08-25	Region Jönköpings län	Mattias Hultqvist	
KS.2025.650	EP-larm (HMC) RJL2025/1823	Inköpschef	
2918/2025/KS	Upphandlingsbeslut delegation UHN	Inköpare §57/2025	
2025-08-25	Sanofi AB & Merck Sharp & Dohme (Sweden) AB	Mattias Peterson	
KS.2025.651	Vaccin enligt det nationella barnvaccinationsprogrammet 2021	Inköpare	
2919/2025/KS	Upphandling Fullmakt avropsanmälan	Inköpare §56/2025	
2025-08-25	Adda AB	Mattias Peterson	
KS.2025.651	Vaccin enligt det nationella barnvaccinationsprogrammet 2021	Inköpare	
2926/2025/KS	Upphandling fullmakt avropsanmälan	Inköpare §58/2025	
2025-08-26	Adda AB	Mattias Peterson	
KS.2025.653	Vacciner 2024	Inköpare	

Förteckning över kommundirektörens delegationsbeslut

Nr	Datum	Beslut
1	2025-01-07	Attestlistor KLF 2025
2	2025-02-12	Tf kommundirektör
3	2025-04-14	Riktlinje hantering av personuppgift
4	2025-04-14	Riktlinje – Kamerabevakning inom Värnamo kommuns verksamheter
5	2025-05-14	Riktlinje för drönarverksamhet
6	2025-05-19	Riktlinje lönebildning rev.
7	2025-05-20	Riktlinje för synpunktsverksamhet 2025
8	2025-05-21	Tf kommundirektör sommaren 2025
9	2025-06-23	Reviderade attestlistor KLF 2025
10	2025-06-25	Säkerhetsskyddsanalys 2025
11	2025-09-08	Riktlinje för hantering av skyddade personuppgifter

Kommunledningsförvaltningen
Ulf Svensson
Kommundirektör

Riktlinje för hantering av skyddade personuppgifter

Dnr: KS.2025.675

Värnamo kommun ska hantera skyddade personuppgifter med mycket stor försiktighet för att öka tryggheten och ge skydd åt Värnamo kommuns medarbetare. Syftet med riktlinjen är att öka tryggheten för de medarbetare som lever med skyddade personuppgifter samt förhindra att obehöriga ska kunna ta del av uppgifterna.

Riktlinjen för hantering av skyddade personuppgifter är härmed antagen

Ulf Svensson
Kommundirektör

Riktlinje – Hantering av skyddade personuppgifter

Reglemente

Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ågardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy

Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan

Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan

Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje

Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: Kommundirektör

Dokumentet gäller från: 20xx-xx-xx

Dokumentet gäller för: Värnamo kommun

Dokumentansvarig: HR-chef

Bakgrund

Uppgifter som finns i svensk folkbokföring är som huvudregel offentliga, 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I vissa fall kan det däremot skada en person om uppgifter lämnas ut. En person som är utsatt för hot eller annan allvarlig brottslighet kan, efter beslut av Skatteverket, få skyddade personuppgifter. Skyddet ska förhindra att uppgifter om den enskilde sprids.

Alla verksamheter som hanterar personuppgifter måste följa dataskyddsförordningen (GDPR). Syftet är att skydda personers integritet och rättigheter när det gäller behandling av deras personuppgifter.

Riktlinjen för hantering av skyddade personuppgifter för medarbetare på Värnamo kommun, som ska ses som vägledande, innehåller information om;

- Organisation och ansvar
- Hantering av IT-system
- Olika nivåer av skyddade personuppgifter
- Verksamhetsnära rutin
- Risk- och konsekvensanalys

Syfte

Värnamo kommun ska hantera skyddade personuppgifter med mycket stor försiktighet för att öka tryggheten och ge skydd åt Värnamo kommuns medarbetare. Syftet med riktlinjen är att öka tryggheten för de medarbetare som lever med skyddade personuppgifter samt förhindra att obehöriga ska kunna ta del av uppgifterna.

Organisation och ansvar

Varje nämnd i Värnamo kommun är personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som görs inom de egna förvaltningarna och verksamheterna. Förvaltningarna har ansvar att riktlinjer och rutiner gällande hantering av skyddade personuppgifter fullföljs och efterlevs.

Om en medarbetare har fått ett beslut om sekretessmarkering eller skyddad folkbokföring är medarbetaren skyldig att visa upp beslutet från Skatteverket för sin chef, det gäller både vid nyanställning och under pågående anställning. Personer med skyddade personuppgifter har även ett egenansvar att skydda uppgifter om sig själv som anses vara skyddsvärda.

Verksamhetens ansvar

Kännedom om medarbetares skyddade personuppgifter uppstår ofta genom att medarbetaren informerar chef antingen vid anställningens början eller under pågående anställning. Kännedom kan även uppstå genom körning mellan system och Skatteverkets befolkningsregister.

Alla verksamheter på kommunen behandlar olika personuppgifter för att fullgöra dess respektive uppdrag. En risk- och konsekvensanalys ska göras för att tydliggöra när och hur medarbetares skyddade personuppgifter behandlas i verksamheten. En översyn gällande information som måste finnas med i ansökningar, beslut, protokoll och andra handlingar skapar förutsättningar för att undvika att röja skyddade personuppgifter.

Eget ansvar

Det är den enskilde medarbetaren som är ansvarig för att upplysa sin chef om nivån på sina skyddade personuppgifter eftersom det inte åligger kommunen att utan anledning kontrollera om en

medarbetare har skyddade personuppgifter. Kommunen ska endast vid behov, ta kontakt med Skatteverket för att inhämta information om skyddade personuppgifter.

För att verksamheten på bästa sätt ska kunna erbjuda rätt skyddsåtgärder utifrån skyddsnivån på personuppgifterna, måste medarbetaren delge sin chef varför hen har fått skyddade personuppgifter.

Hantering av IT-system

Rutin – Hantering i Heroma av anställd med skyddade personuppgifter och familjehem ska följas för att säkerställa rätt hantering av skyddade personuppgifter.

Lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder ska vidtas för att hantera alla personuppgifter som behandlas. En säker hantering av skyddade personuppgifter bygger på säkra IT-system och tjänstepersoners begränsade tillgång till dessa uppgifter.

Möjligheten att vidta åtgärder för att skydda personuppgifter i olika IT-system kan vara begränsad med hänsyn till bland annat tekniska funktioner och de krav som ställts vid upphandling av system. Åtgärder i form av loggning och begränsning av åtkomst till skyddade personuppgifter ska användas i den mån det är möjligt för respektive system. Åtkomst till skyddade personuppgifter ska loggas i de IT-system som tillåter det, för att möjliggöra senare kontroll av vilka som har haft tillgång till uppgifterna.

I IT-system där personuppgifter hanteras, ska det tydligt framgå sekretessmarkerade uppgifter. Det gäller särskilt om uppgifterna presenteras tillsammans med oskyddade uppgifter.

Vid upphandling och utveckling av IT-system ska behandlingen av skyddade personuppgifter särskilt beaktas.

Tillgång till skyddade personuppgifter

Varje verksamhet ska se över vem eller vilka tjänstepersoner som ska ha tillgång till de skyddade personuppgifterna. Personkretsen ska vara begränsad eftersom risken att personuppgifterna röjs minskar. Detta gäller vid såväl direktåtkomst på bildskärm som uttag av uppgifter på papper.

Märkning av skyddade personuppgifter görs i Heroma genom färgkod och ”# #”. Den personkretsen som har tillgång till skyddade personuppgifter ska ha goda kunskaper om sekretessbestämmelserna samt en säker hantering gällande skyddsåtgärder.

Om personuppgifter röjs ska det hanteras skyndsamt utifrån kommunens process kring personuppgiftsincident. Se riktlinje för *Hantering av personuppgifter i Värnamo kommun*.

IT-avdelningen som bistår verksamheterna med hjälp vid tekniska lösningarna, behöver utse samt kommunicera ut till verksamheterna vem som hanterar frågor rörande skyddade personuppgifter på IT-avdelningen för att minska risken för röjande.

Skyddade personuppgifter under pågående anställning

Om beslutet om skyddade personuppgifter kommer under pågående anställning ska det visas för närmaste chef och *Rutin – Hantering i Heroma av anställd med skyddade personuppgifter och familjehem* ska följas, för att säkerställa att personuppgifterna hanteras korrekt både gällande administration och uppgifter i HR-systemet.

Tjänsteperson som får kännedom om att en person har fått skyddade personuppgifter ansvarar för att vidarebefordra informationen till chef.

Kommunikation

Kommunikationen med medarbetaren ska ske genom säkra kommunikationskanaler, så som brev, elektronisk kommunikation med hjälp av en elektronisk legitimation och besök av den enskilde om

hen har legitimerat sig. Observera att krypterad mejl ska användas för sekretessbelagda uppgifter. Kommunikation med myndigheter per telefon kan vara möjlig efter motringning.

Post

Brevutskick till en medarbetare med skyddade personuppgifter görs i första hand genom den adressuppgift som framkommit i riskbedömningen. Som andra alternativ används Skatteverkets förmedlingstjänst. Se Skatteverkets hemsida, högerklicka på länken och välj ”öppna hyperlänk”:
[Skicka post till någon med skyddade personuppgifter – Skatteverkets förmedlingsuppdrag | Skatteverket](#)

Skyddade personuppgifter vid ansökan och nyanställning

Vid ansökan om tjänst och vid nyanställning ska den sökande visa upp beslut om skyddade personuppgifter för rekryterande chef som tar kopia på beslutet. Informera medarbetaren om att Värnamo kommun är en offentlig verksamhet, vilket gör det svårt att ha sina personuppgifter helt skyddade.

Pappersansökan ska registreras som inkommen handling i Evolution av rekryterande chef och sekretessmarkeras enligt OSL 22 kap. 2 §. Pappersansökan kan därefter strimlas.

Rutin - Hantering i Heroma av anställd med skyddad personuppgifter och familjehem ska följas och handlingar som listas nedan ska läggas i förslutet kuvert. På kuvertet anges de sex första siffrorna i personnumret, följt av ordet SEKRETESS.

- Anställningsavtal
- Beslut om skyddade personuppgifter från Skatteverket
- Risk- och konsekvensanalys (bilaga 1)

Ovanstående dokument lämnas personligen till löneenheten som ser till att det sekretessmarkerade kuvertet läggs i personakt.

OBS! Intyg från Skatteverket ska även begäras in när information om skyddade personuppgifter kommer via körningar mellan system och Skatteverkets befolkningsregister.

Olika nivåer av skyddade personuppgifter

Sekretessmarkering

Sekretessmarkering är den lägre nivån av skyddade personuppgifter och sätts efter ansökan till Skatteverket. En sekretessmarkering är en administrativ åtgärd som gör det svårare för andra att ta del av en persons personuppgifter i folkbokföringsregistret. En sekretessmarkering fungerar som en varningssignal för myndigheter om att en prövning ska göras innan uppgifterna lämnas ut. En sekretessmarkering indikerar för myndigheten att sekretessbedömningen bör göras extra noggrant innan utlämning av handling sker. Kontaktuppgifter och vistelseadress är ofta av särskilt skyddsvärde. En sekretessprövning ska alltid göras enligt offentlighets- och sekretesslagen när uppgifter begärs ut.

Skyddad folkbokföring

Skyddad folkbokföring ger ett starkare skydd än sekretessmarkering och beslutas efter ansökan till Skatteverket. En person kan få beslut om skyddad folkbokföring om den riskerar att utsättas för förföljelse, brott eller allvarliga trakasserier. När en person har skyddad folkbokföring får den vara folkbokförd i den gamla kommunen trots att personen har flyttat därifrån, eller i en annan kommun som den inte har haft någon anknytning till. Bland annat innebär det att post skickas till en adress som hanteras av Skatteverket som vidarebefordrar posten till rätt adress för personen med skyddad folkbokföring.

För uppgifter om den som har skyddad folkbokföring gäller huvudregeln om sekretess och uppgifterna ska normalt sett inte lämnas ut. Om en person har skyddad folkbokföring är uppgiften om att personen i fråga vistas och arbetar i kommunen ofta en skyddsvärd uppgift.

Fingerade personuppgifter

Fingerade personuppgifter kan en person ansöka om hos polisen. En person kan få fingerade personuppgift när personen är särskilt utsatt för allvarlig brottslighet som riktar sig mot personens liv, hälsa, frihet och frid. Personen i fråga får då en helt ny identitet, genom nytt namn och nytt personnummer. Det är komplicerat att leva med fingerad identitet. Det innebär bland annat att personen måste börja ett helt nytt liv, vilket kan påverka dennes livskvalitet. Skyddet används enbart i undantagsfall, som en sista utväg när alla andra åtgärder är otillräckliga. I praktiken kommer inte kommunen att få vetskap om att en person fått en fingerad identitet.

Verksamhetsnära rutin

Kommunens verksamheter behandlar olika personuppgifter för att fullgöra sina uppdrag vilket innebär att alla berörda verksamheter ska ta fram rutin för hur personer med skyddade personuppgifter ska hanteras i verksamheten. Rutinen ska utarbetas utifrån bedömning av hur uppgifter kan skyddas på lämpligast sätt, utifrån de förhållanden som råder i verksamheten. Till stöd vid framtagande finns risk- och konsekvensanalys, (se bilaga 1).

Det finns de anställningar som kräver tillgång till system och arbetsuppgifter i systemen med dokumentationskrav, spårning och där korrekt personlig inloggning krävs. Det rör sig om arbetsuppgifter som utför myndighetsbeslut, betygssättning och journalföring. I vissa system krävs spårbarhet för att kunna se hur någon har varit aktiv i systemet. Det innebär att personer med skyddade personuppgifter inte alltid kan döljas vid begäran om utlämnande av exempelvis journal. Om någon begär ut logg eller utdrag ur journal ska chefen informera om att Värnamo kommun i en del fall måste lämna ut uppgifterna där medarbetarens namn syns i enlighet med Tryckfrihetsförordnings- och speciallagstiftnings krav.

I den verksamhetsnära rutin för hantering av skyddade personuppgifter ska det framgå vad du som chef ska göra när vetskap uppstår om att en person har eller har fått skyddade personuppgifter.

1. Inhämta beslut från Skatteverket

- Vid sekretessmarkering, följ rutiner för *Rutin - Hantering i Heroma av anställd med skyddade personuppgifter och familjehem*

2. IT-system

- Chef och medarbetare ska gemensamt gå igenom vilka system som är nödvändiga för att medarbetaren ska kunna utföra anvisade arbetsuppgifter, samt dokumentera hantering i det enskilda fallet (se bilaga 1). Möjlighet finns att komma överens om avvikelser från standardrutin i vissa fall men chef behöver då säkerställa att medarbetaren förstått innebörden av detta.
- Kontakta systemansvarig för administration av behörigheter till system.

3. Uppföljning

- Omprövning av sekretessmarkering görs i regel av Skatteverket varje år. Följ därför upp med berörd medarbetare hur skyddsbehovet ser ut, till exempel vid medarbetarsamtal.

-
- Ändringar av skydd (tillkomst eller borttagande av skydd) följs även upp via kontroller mellan system och Skatteverkets befolkningsregister.

Risk- och konsekvensanalys

Sekretessmarkering och skyddad folkbokföring är uttryck för olika hot- respektive skyddsnivåer och skyddsbehovet kan skilja sig beroende på medarbetares enskilda situationer, anställningsförhållanden vid såväl nyanställning som pågående anställning. Som stöd vid upprättande av verksamhetsnära rutin och för att säkerställa säker hantering av skyddade personuppgifter ska:

- Risk- och konsekvensanalys genomförs. (se bilaga 1)
- Skyddade personuppgifter hanteras i samråd med medarbetaren i varje enskilt fall och från tid till annan genom att tillsammans bestämma till exempel vilken personkrets som ska ha kännedom om situationen och vilka system medarbetaren ska ha tillgång till.

Ansvarig

HR-chef.

Uppföljning

Riktlinjen ska ses över och uppdateras vid behov, minst varje mandatperiod.

Referenser

OSL (2009:400)

Folkbokföringslagen (1991:481)

Lag (1991:483) om fingerade personuppgifter

EU:s förordning (2016/679) om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter

Dataskyddsförordningen

Rutin för hantering i Heroma av personer med skyddad identitet och familjehem

Riktlinje för hantering av personuppgifter i Värnamo kommun

§ 316 Dnr: KS.2025.560

Granskningsrapport - Granskning av maskinpark

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar
att notera informationen.

Ärendebeskrivning

Teknik- och fritidsförvaltningen har i tjänsteskrivelse den 26 maj anfört följande. Revisionsbolaget EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat teknik- och fritidsnämndens inköp och förvaltning av maskiner.

Granskningen genomfördes under hösten 2024, men själva rapporten har inte kommit teknik- och fritidsförvaltningen till handa förrän i april 2025. Granskningen omfattar teknik- och fritidsnämndens interna kontroll avseende inköp och förvaltning av maskiner och arbetsfordon. Den sammanfattande bedömningen är att nämnden i stort har tillsett en tillräcklig intern kontroll inom detta område. Granskningen visar att det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för inköpsprocessen samt att budgetansvar hanteras på ett strukturerat sätt. Granskningen identifierar samtidigt utvecklingsområden. Framför allt saknas tillräcklig dokumentation av beräkningsunderlag och avvägningar inför beslut om inköp. Det föreslås även att nämnden beslutar om principer och förhållningssätt kring ägande, leasing och hyra av maskiner och fordon över 3,5 ton, för att skapa tydlighet och förenkla uppföljningen. Teknik- och fritidsförvaltningen konstaterar att förvaltningen har etablerade rutiner för service, underhåll och ansvarsfördelning, vilket bidrar till kostnads-effektivitet och ett väl fungerande förvaltningsarbete. Budgeten för maskiner och fordon följs upp kontinuerligt. Dock framgår det inte av nämndens protokoll under 2023 huruvida inköpsbeslut redovisats för nämnden. För att ytterligare stärka uppföljning och insyn föreslås att nämnden informeras om planerade och genomförda investeringar av större betydelse. Förvaltningen har tagit fram en ny rutin som från och med 2024 innebär att alla raminvesteringar ska återrapporteras till nämnden. Förvaltningen föreslår även att förslag till riktlinje för hantering av maskiner och fordon över 3,5 ton tas fram.

Forts.

KS § 316 (forts)

Teknik- och fritidsnämnden beslutade den 11 juni 2025 § 137

att se teknik- och fritidsförvaltningens svar till kommunrevisionen som sitt eget,

att lämna svaret till kommunstyrelsen för vidarebefordran till kommunrevisorerna samt

att ge teknik- och fritidsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag till riktlinje för hantering av maskiner och fordon över 3,5 ton.

Granskning av maskinpark

Värnamo kommun

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Genomförande och avgränsning	3
2.4. Revisionskriterier	4
3. Granskningsresultat	5
3.1. Organisation och ansvarsområde	5
3.2. Planering och beredning	7
3.3. Förvaltning av maskiner	8
3.4. Uppföljning och uppsikt	9
4. Sammanfattande bedömning	12
5. Källförteckning	14
6. Revisionskriterium	15
6.1. Kommunallagen (2017:725)	15
6.2. Upphandlingsmyndigheten: styra och leda inköpsverksamhet	15
6.3. Reglemente för teknik- och fritidsnämnden	15
6.4. Policy för investeringsprocessen	16
Bilaga 1. Projektblad maskiner	18

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat teknik- och fritidsnämndens inköp och förvaltning av maskiner. Granskningens syfte har varit att bedöma om nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll vid inköp och förvaltning av maskiner.

Den sammanfattande bedömningen är att nämnden till stor del har säkerställt en tillräcklig intern kontroll vid inköp och förvaltning av maskiner och andra arbetsfordon som används för verksamhetens räkning.

I granskningen konstateras att det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för planering och beredning av inköp av maskiner. Det framkommer även att investeringar av maskiner och arbetsfordon hanteras på ett ansvarsfullt budgetmässigt sätt. Det noteras samtidigt att nämnden saknar vägledande principer på politisk nivå för maskinvesteringar som balanserar strategiska behov mot kostnadseffektivitet. Nämnden uppmanas därför att besluta om en politisk viljeriktning som tydliggör principer kring ägande, leasing och hyra av maskiner och fordon över 3,5 ton.

Det framkommer i granskningen att förvaltningen till viss del har ett strukturerat arbetssätt för att bedöma verksamhetens behov av investeringar i maskinparken. I syfte att utveckla detta arbete bör nämnden säkerställa att det finns tydlig dokumentation avseende beräkningsunderlag och avvägningar inför varje beslut om maskininvesteringar. Detta skulle även bidra till att stärka den interna kontrollen.

Det konstateras i granskningen att nämnden har säkerställt en tillräcklig planering avseende förvaltning av maskinparken. Denna bedömning grundas på att det finns ett etablerat arbetssätt för att säkerställa att service, underhåll och utbyte av maskiner sker enligt plan. Därtill finns egen budget för alla maskiner och fordon för att säkerställa ett adekvat nyttjande samt kostnadseffektivitet.

Med utgångspunkt i granskningens iakttagelser bedöms uppföljningen vara tillräcklig. Det noteras dock att information om maskinparken inte har redovisats till nämnden under 2023 vilket begränsar möjligheten till insyn och att, vid behov, fatta välinformerade beslut. För att stärka uppföljning och uppsikt rekommenderas nämnden att regelbundet ta del av sådan information om maskinparken som bedöms vara av betydande karaktär för verksamheten och dess ekonomi.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderas teknik- och fritidsnämnden att:

- ▶ Besluta om principer och förhållningssätt kring ägande, hyra och leasing av maskiner och arbetsfordon.
- ▶ Säkerställa att beräkningsunderlag och avvägningar vid beslut om inköp och leasing av maskiner och arbetsfordon dokumenteras.
- ▶ Överväga att ta del av information om maskinparken och dess utveckling som är av ekonomiskt- och verksamhetsmässigt betydande karaktär.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I teknik- och fritidsnämndens reglemente anges att nämnden ansvarar för drift och underhåll av de maskiner som används i förvaltningens arbete. Teknik- och fritidsförvaltningen består av enheterna gata/park, VA, fastighet, fritid (drift av anläggningar) samt teknik och projekt varav de flesta är att beteckna som maskinintensiva verksamheter. Utöver enheterna ovan finns en stabsenhet som ansvarar för förvaltningens administration såsom ekonomi, personalfrågor och handläggning av ärenden.

Nämndens verksamheter handhar en betydande del av kommunens maskinpark. Enligt Värnamo kommuns årsredovisningen från år 2022 uppgick kommunens tillgångar avseende maskiner och inventarier till ett värde av 204 mnkr. Maskiner utgör ofta en stor investeringspost i det fall de behöver bytas ut eller förnyas. Därtill finns en löpande kostnad för service och drift som kan variera beroende på maskinernas nyttjandegrad och komplexitet. Detta kräver att det finns en avvägning i samband med inköp och underhåll för att prioritera resurser rätt.

Kommunrevisionen har bedömt att det finns risker kopplade till inköp av maskiner, som utgör en anläggningstillgång för kommunen. Mot bakgrund av detta har revisorerna beslutat att granska teknik- och fritidsnämndens arbete med att säkerställa en tillräcklig intern kontroll vid inköp och förvaltning av maskiner.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte har varit att bedöma om teknik- och fritidsnämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll vid inköp och förvaltning av maskiner. I granskningen ska följande revisionsfrågor besvaras:

- ▶ Finns en tillräcklig planering och beredning vid inköp av maskiner?
- ▶ Säkerställer nämnden att det finns en planering avseende förvaltning¹ av maskiner?
- ▶ Finns en tillräcklig uppföljning och uppsikt över maskinparken?

2.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen har genomförts under perioden januari till juni 2024. Intervjuer och dokumentstudier ligger till grund för granskningens bedömning och rekommendationer. Vid granskning av planering och beredning inför inköp har dokumentation kopplat till nyligen genomförda inköp granskats. Kommunens

¹ Förvaltning används som ett samlingsbegrepp för service, drift och utbyte.

interna regelverk och ansvarsfördelning vid inköp har även utgjort grunden för granskningen.

Utöver ovanstående har olika former av drift-, service- och underhållsplaner för maskinparken granskats. Exempel på annan dokumentation som har ingått i granskningen är analyser avseende nyttjandegrad och ekonomisk uppföljning.

Intervjuer har genomförts med nyckelpersoner i förvaltningen med särskild kompetens eller ansvar inom granskningsområdet (se avsnitt 5 för en fullständig lista avseende intervjupersoner). Vid intervjuer har frågor avseende arbetssätt och följsamhet till interna riktlinjer och rutiner varit det primära fokusområdet.

Granskningen är avgränsad till att enbart omfatta teknik- och fritidsnämndens ansvarsområden. Det innebär exempelvis att kommunens bilpool, vilken hanteras av servicenämnden, inte har varit föremål för granskning.

2.4. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från nedan revisionskriterier (för att läsa mer om revisionskriterierna se avsnitt 6):

- ▶ Kommunallagen (2017:725)
- ▶ Upphandlingsmyndigheten - styra och leda inköpsverksamhet
- ▶ Reglemente för teknik- och fritidsnämnden
- ▶ Värnamo kommuns policy för investeringsprocess

3. Granskningsresultat

3.1. Organisation och ansvarsområde

Teknik- och fritidsnämnden har en årlig driftbudget för maskiner och arbetsfordon som hanteras och används inom förvaltningen. Investeringar för maskiner och arbetsfordon har en egen budgetpost i investeringsbudgeten. År 2023 uppgick den till drygt 4,6 mnkr. Beslut om att godkänna nämndens årliga investeringsbudget fattas av kommunfullmäktige.

Vid tiden för granskningen, enligt erhållen förteckning och enligt förvaltningens arbetsunderlag, har förvaltningen tillgång till följande maskiner, arbetsfordon och annan utrustning (se tabell 1 nedan). Årsmodeller för maskiner och fordon sträcker sig mellan åren 1981 och 2023.

Tabell 1. Maskin- och fordonslista teknik- och fritidsförvaltningen.

Kategori	Antal	EY:s iakttagelser ²
Lastbilar	4	Varav en inhyrd.
Släpvagnar lastbil	2	Varav en inhyrd.
Servicebilar	35	Personbilar under 3,5 ton.
Bilsläp	32	-
Traktorer	5	-
Traktortillbehör	10	Avser bl.a. redskapsbärare.
Traktorsläp	14	Traktorsläp, bevattningsvagn, skogsvagn, etc.
Lastmaskiner	3	Hjullastare och truck. En ny hjullastare förvärvades 2023 för 2,9 mnkr.
Parkmaskiner	27	Gräsklippare, lövblåsare, etc.
Renhållningsmaskiner	8	Sopmaskiner och maskintillbehör.
Gemensamt fordon	1	Volkswagen pick-up. Framgår ej vilka som delar på fordonet.
Manskapsbodar	32	Kontorsbodar, toalettvagnar och containers, etc.
Övriga arbetsmaskiner	25	Elverk, snöslungor, pumpar, etc.

Källa: Värnamo kommun

I förvaltningens arbetsunderlag är maskiner och arbetsfordon indelade i kategorierna äger, leasad och uthyrningsobjekt. Listan är inte fullständig då vissa

² Kommentarer EY syftar till att förtydliga kategorierna och är inte förvaltningens egna.

objekt saknar kategorisering. Vidare saknas definition för vad som avses med äger, leasad och uthyrningsobjekt.

För varje investeringsprojekt ska det upprättas ett projektblad enligt kommungemensam mall. Projektbladet ska innehålla bland annat investeringens driftkostnadskalkyl samt hur mycket pengar som totalt behöver avsättas för projektet. För 2023 finns ett projektblad som senast reviderades mars 2021 (se projektbladet i sin helhet i bilaga 1). Projektbladet beskriver i generella termer hur avdelningen arbetar och behovet av förnyelse av maskinparken. Projektblad eller andra detaljerade beskrivningar som redogör för varje investering i maskiner och arbetsfordon saknas. Detta beror enligt uppgift på att projektbladet ska ses som en raminvestering för flera maskiner. Den årliga investeringsbudgeten i kalkylbladet stämmer överens med posten för arbetsmaskiner i den av kommunfullmäktige fastställda investeringsbudget. Den enda skillnad som finns är att det i kalkylbladet anges att det sista året med investeringsplan avseende maskiner och arbetsfordon är 2027 medan samma summa återfinns för år 2028 i investeringsbudgeten.

Det framkommer vid intervju att det inte finns någon uttalad politisk ambition eller inriktning för anskaffning av maskiner och huruvida dessa ska ägas, leasas eller hyras³. De intervjuade framhåller att beslut om anskaffning snarare grundas i kostnadsrationalitet och vad som är mest ekonomiskt rationellt för driften. Av intervju med nämndens presidium framkommer att nämnden under innevarande mandatperiod inte har haft uppe frågan om maskiner eller arbetsfordon. I stället framhålls att det är en fråga som hanteras av förvaltningen. Senast frågan aktualiserades i nämnden uppges ha varit för 4-5 år sedan. Då diskuterades frågan utifrån att det fanns maskiner med låg användningsgrad och att det vore bättre att ha dessa på ramavtal. Vidare framkom att nämnden hade varit förtjänt av att ta upp frågan vid tillfälle då det har tillkommit en del nya ledamöter.

Det finns en kommunövergripande fordonspolicy som omfattar alla kommunala verksamheter i Värnamo. Fordonspolicyn avser fordon under 3,5 ton och anger den strategiska inriktningen för inköp, hantering och användning. Av policyn framgår att alla fordon upp till 3,5 ton som anskaffas i kommunen ska leasas genom finansiell leasing i 36 alternativt 60 månader. Vid intervju framkommer att teknik- och fritidsförvaltningen sedan tidigare har avyttrat alla fordon upp till 3,5 ton enlighet med policyns principer och förhållningsätt. Policyn reviderades senast 2021. Enligt de intervjuade genomförs vid tiden för granskningen en översyn av fordonspolicyn och kommunstyrelsen har återremitterat ärendet till servicenämnden för vidare hantering.

Teknik- och fritidsförvaltningen har en beställningsrutin⁴ som anger ansvar vid inköp och beställningar och vilka regler som gäller för olika upphandlingsförfaranden. Av den framgår att alla beställningar över 10 tkr ska skriftligen beställas och ska läggas med i en lista. Rutinen anger steg för steg vad som görs inför en beställning.

³ Med hyra avses i detta fall maskin/fordon som hyrs in för en kortare period.

⁴ Lathund beställningar, daterad 2023-01-01.

Exempelvis vilken information som ska fyllas i, var information går att finna, i vilken lista informationen ska skrivas in, vilken mall som ska användas för beställningar och var informationen ska sparas.

Av nämndens delegationsordning framgår att verkställighetsbeslut i regel är varje chefs ansvar samt definieras som beslut i enkla ärenden där beslutet följer av författning eller avtal. I delegationsordningen anges 17 exempel på verkställighetsbeslut, varav ett exempel är inköpsbeslut vid inköp av varor, tjänster och entreprenader för verksamhetens behov där avtal finns och inom befintlig budget.

3.2. Planering och beredning

Administrativa enheten har den övergripande controllerfunktion för inköp inom förvaltningen. De intervjuade uppger att budgetutrymme för inköp bevakas löpande samt följs upp fem gånger årligen vid verksamhetsuppföljning. De intervjuade uppger att förvaltningen vid planering och beredning av inköp av maskiner utgår från kommunens policy för investeringsprocess. I policyn anges att investeringsbudget ska upprättas årligen och presenteras med god framförhållning innan slutgiltigt beslut fattas av kommunfullmäktige. Investeringsbudget innehåller en investeringsplan för planerade investeringar de kommande fem åren. Beräkningar av framtida investeringar i maskiner utgår från förvaltningens fordonslista samt beräkningar kring behov och utbytesplaner.

Policy för investeringsprocess innehåller en strategi för investeringsprocessen (för en utförligare beskrivning av strategin se avsnitt 6.4). Det framkommer vid intervju att förvaltningen vid investeringar i maskinparken i regel inte följer de dokumentationskrav som anges i strategin. Detta beror på att kraven på dokumentation endast omfattar investeringar med en beräknad totalutgift över 5 mkr vilket sällan berör enskilda investeringar i maskinparken. Vid sakgranskning genomförd i juni 2024 framkommer att förvaltningen under våren 2024 har infört som rutin att samtliga raminvesteringar återrapporteras till teknik- och fritidsnämnden. Vid tid för granskningens slutförande har vi inte sett att rutinen har tagits i bruk av nämnden.

Beslut om maskin eller fordon ska köpas in, leasas eller hyras föregås enligt de intervjuade alltid av en intern dialog mellan avdelningschef och enhetschef innan det slutligen förankras hos förvaltningschef. Vidare görs kostnadsavvägningar huruvida det är skäligt att äga den aktuella maskinen eller om det är rimligare att hyra in den för varje användningstillfälle. Sådana beräkningar görs bland annat genom att jämföra kostnad med debiteringsgrad. Vid dessa diskussioner hämtas även kostnadsupplysningar in från privata aktörer. Vid intervju framkommer att dessa diskussioner och avvägningar inte dokumenteras skriftligen. Enligt uppgift finns ingen rutin för sammanställning och dokumentation av det beräkningsunderlag som ligger till grund för beslut om inköp.

De intervjuade anger att förvaltningen har interna arbetssätt för planering av inköp samt planer för att byta ut och investera i nya maskiner. Planerade utbyten av

maskiner framgår av förvaltningens fordonlista. Listan anger bland annat när maskinen förvärvades, pris samt hur många år som återstår till planerat utbyte. Utbytetider varierar mellan 5-15 år beroende på investering. Planerade utbyten i underlaget omfattar emellertid inte alla maskiner och arbetsfordon.

Vid intervju framkommer att planering för kommande inköp bland annat baseras på behov och grad av nyttjande. De intervjuade uppger att maskinernas och fordonens storlek har viss betydelse i valet mellan att äga, leasa eller hyra. Större maskiner och fordon hyrs i regel in medan mindre maskiner i högre grad ägs av kommunen. Det beror framför allt på att möjligheten att hyra in mindre maskiner är mer begränsad. Ett sätt att utvärdera behovet kan enligt de intervjuade vara att hyra in en maskin under en period. Detta har också gjorts vid ett antal tillfällen inför beslut om inköp.

Det framkommer vid intervju att förvaltningen äger vissa maskiner och arbetsfordon av resurs- och kostnadseffektiva skäl. Som tidigare nämnt finns det inte någon uttalad ambition eller policy från nämndens sida huruvida maskiner ska ägas, leasas eller hyras. Enligt de intervjuade styrs valet utifrån vad som är mest rationellt för driften.

Leasingavtal för bilar (upp till 3,5 ton) löper mellan 36-60 månader, i enlighet med fordonspolicyn. Detta kan enligt de intervjuade ibland stå i konflikt med verksamhetens vilja att använda bilar i flera år så att de kan gå så många mil som möjligt. Vidare medför montage av inredning att verksamheten inte sällan får betala upp till 150 000 kr för ny inredning i bilarna när leasingavtalen upphör vilket medför ökade kostnader.

3.3. Förvaltning av maskiner

Vid intervju framkommer att förvaltningens samtliga maskiner och fordon, liksom övriga tillgångar, finns dokumenterat i verksamhetssystemet Komma, vilket i sin tur är kopplat till ekonomisystemet (Raindance) och beslutsstödsystemet (Hypergene). De intervjuade uppger att alla maskiner och arbetsfordon har en egen årlig budget i Komma. Ekonomisk uppföljning av maskinparken sker löpande både på kontonivå (dvs. övergripande kostnader) och per objekt. Information avseende kostnader för exempelvis leasing, service, försäkring, skatt och drivmedel för respektive fordon förs in i Komma. Även andra uppgifter såsom maskinernas underhåll och drift bevakas och dokumenteras. Denna information läses sedan över till ekonomisystemet, Raindance. I Raindance registreras tid för hur mycket objektet används. Avdelningschefen för gata/park har det övergripande ansvaret att följa budget och kostnadsutveckling för maskinparken.

Vid intervju framkommer att det finns serviceavtal för samtliga leasingfordon samt för merparten av de maskiner och fordon som köpts in under de senaste åren. Service av fordon sker i huvudsak en gång årligen. För de maskiner och fordon (exempelvis lastbilar) som ägs av förvaltningen, utförs service och reparationer enligt upprättade avtal med leverantören eller auktoriserade verkstäder. Detta gäller i huvudsak de maskiner och fordon som anskaffats under senare år.

Det framkommer vid intervju att det saknas serviceavtal för vissa äldre fordon som ägs av förvaltningen. Om det gäller mindre underhållsåtgärder eller reparationer hanteras detta i huvudsak i egen regi av chaufförerna eller annan personal med kompetens inom området. Vid mer komplicerade eller omfattande åtgärder köps sådana tjänster in.

De flesta fordon som används löpande i verksamheten är utrustade med modern teknik som uppmärksammar föraren på eventuella fel och servicebehov. Information om tidpunkt för besiktning och service registreras även i Komma. De intervjuade uppger att detta arbetssätt gör det enkelt att identifiera behov, förebygga fel samt att åtgärda fel i tid.

De intervjuade uppger att varje maskin och fordon har en ansvarig tjänsteperson som är skyldig att rapportera in fel eller andra relevanta upplysningar, exempelvis rörande skick och eventuella servicebehov. De intervjuade uppger att detta arbetssätt tydliggör ansvar och gör att medarbetare ser efter fordonen med stor omsorg.

De intervjuade uppger att de inte har behövt göra prioriteringar av underhållsåtgärder avseende maskin- och fordonsparken. Hittills har de alltid haft möjlighet att finansiera planerade eller akuta underhåll inom den till tilldelade budgetramen.

3.4. Uppföljning och uppsikt

3.4.1. Uppföljning av användning och behov

Vid intervju framkommer att det sker en kontinuerlig uppföljning av maskinernas och arbetsfordonens användningsgrad för att säkerställa att utbudet täcker behovet. Maskinernas miltal/timtal loggas för att kunna följa upp om maskinen används i tillräcklig utsträckning för att ägande ska vara motiverat ur ett ekonomiskt perspektiv. Ett annat exempel som nämns vid intervju är att förvaltningen noga följer eventuella vakanser, i synnerhet personbilar (tjänstebilar). För närvarande finns en ledig personbil inom förvaltningen som inte används till följd av en avslutad tjänst. Bilen står tills vidare oanvänd i väntan på att en ny tjänsteperson ska tillsättas.

Förvaltningen har ett sammanställt dokument med alla objekt (maskiner och arbetsfordon) som innehåller uppgifter om bland annat vilken förvaltning/avdelning objektet tillhör, årsmodell, pris per h/dygn, överlåtelseform, intäkt, kostnader och användning (i timmar). Detta underlag används för att bedöma behov, användningsgrad och kontrollera att prissättning ligger på en rimlig nivå utifrån budget. Intäkter beräknas utifrån hur mycket objekten används. Kostnader baseras bland annat på drift-, reparations- och underhållskostnader. Priset är satt per timme eller dygn beroende på objekt. Pris för kommande år justeras utifrån föregående års nettoresultat, det vill säga intäkter - kostnader.

Av dokumentet framgår att förvaltningen hade 321 objekt per 31 augusti 2022. Av dessa hade 201 objekt ett positivt netto eller nollresultat⁵. För övriga 120 objekt hade 118 ett negativt netto och för två saknades uppgifter. Totalt netto med samtliga objekt inräknade var -1485 tkr.

I tabell 2 och 3 nedan redogörs för de fem objekt med största positiva respektive negativa netto.

Tabell 2. Sammanställning av de fem objekt med störst positiva netto.

Objekt	Överlåtelse- form	Pris tim/dygn 2022 (kr)	Intäkt (tkr)	Kostnad (tkr)	Netto (tkr)	Pris- höjning 2023 (kr)	Användning per år (h)
Scania <i>lastbil</i>	Leasad	400	281,6	754,8	-473,2	300	1255
Valtra <i>Traktor</i>	Uthyrnings- objekt	260	15,6	417,2	-401,6	150	101
Massey Ferguson <i>Traktor</i>	Uthyrnings- objekt	260	2,1	336,9	-334,8	150	8
Valtra <i>Traktor</i>	Uthyrnings- objekt	260	6,5	338,8	-332,3	150	42
Inhyrd redskaps- bärare ⁶	Inhyrd	400	14,6	325,8	-311,2	0	Framgår ej.

Källa: Värnamo kommun

Tabell 3. Sammanställning av de fem objekt med störst negativa netto.

Objekt	Överlåtelse- form	Pris tim/dygn 2022 (kr)	Intäkt (tkr)	Kostnad (tkr)	Netto (tkr)	Pris- höjning 2023 (kr)	Använd ning per år (h)
Eurodumper <i>Traktorsläp</i>	Uthyrnings- objekt	440	323,8	47,5	276,3	150	866
Votex Jumbo <i>Släntklippare</i>	Uthyrnings- objekt	760	210,5	17,2	193,3	40	432

⁵ För ett 30-tal objekt med nollresultat saknas uppgifter om användning.

⁶ Återlämnad maj 2023.

Richard Western	Uthyrnings-objekt	440	183,2	16	167,2	150	560
Broddson Scania	Uthyrnings-objekt	875	241	120	121	75	246
Sandupp-tagare							
Joskin	Uthyrnings-objekt	370	112,3	17,4	94,9	0	379
Vakuum-tankvagn							

Källa: Värnamo kommun.

Vid sakgranskning anges att objekten ovan (i tabell 2) är dragfordon och att kostnader hamnar på dragfordonet och intäkter hamnar på släpvagn (se tabell 3) och att tabellerna därför bör ses som en helhet.

3.4.2. Inventering och förråd

Det framkommer vid intervju att det görs regelbunden inventering av maskinparkens skick och underhållsbehov. Utöver maskiner ses redskap och andra inventarier över ett par gånger årligen. Inventeringarna brukar i regel sammanfalla med de olika årstiderna för att säkerställa att det finns tillräcklig kapacitet för att klara driften. Det upprättas dock ingen dokumentation av dessa inventeringar.

Förvaltningens förrådslokaler i Värnamo är försedda med elektroniska låssystem med nyckelkontroll och tillträdesstyrning. Det innebär att alla in- och utpasseringar registreras för att kontrollera att inga obehöriga ges tillträde eller att maskiner och utrustning försvinner. Förråd i andra delar av kommunen är inhängda och försedda med vanliga fysiska lås.

3.4.3. Nämndens uppsikt

Vid en genomgång av nämndens protokoll 2023 har vi inte sett att nämnden har haft uppe frågor kring inköp/underhåll av maskiner. Det framkommer vid sakgranskning att en ny rutin har tagits fram under 2024 för återslagrapportering av alla raminvesteringar (se sida 7).

Av protokoll för 2023 framgår att nämnden tagit del av ekonomiska uppföljningar under året som redogör för budgetutvecklingen inom området. Budgetuppföljning sker fem gånger årligen till nämnden med prognoser samt kommentarer kring väsentliga händelser. Förvaltningen har en excellista med alla samlade investeringar under året som nämnden får ta del av i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning. Listan anger budget för fordon, maskiner och annan utrustning, projektutfall under perioden, eventuell tilläggsbudget, avvikelser, nuvarande status och prognos för helåret. För att tydliggöra vilka investeringsprojekt som fortskrider enligt plan används färgkodning. Excellistan uppges uppdateras kontinuerligt.

4. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i stort har tillsett en tillräcklig intern kontroll vid inköp och förvaltning av maskiner och andra arbetsfordon. Bedömningen grundas på att det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för planering och beredning av inköp av maskiner. Vidare hanteras maskiner och fordonen hanteras budgetmässigt på ett ansvarsfullt sätt.

Det är samtidigt vår uppfattning att det finns utrymme för förbättring gällande dokumentation av beräkningsunderlag och avvägningar inför beslut om inköp. Vi menar därtill att nämnden bör besluta om en politisk viljeriktning, policy eller motsvarande som tydliggör principer kring ägande, leasing och hyra av maskiner och fordon över 3,5 ton. Detta skulle enligt vår mening bidra till större tydlighet kring inköp samt underlätta uppföljning av genomförda inköp.

I granskningen framkommer att det finns ett etablerat och följsamt arbete avseende förvaltning av maskiner och andra fordon som används i förvaltningens arbete. Det finns rutiner för att säkerställa att maskiner och fordon genomgår regelbunden service. Det finns även ett system med ansvariga tjänsteperson per maskin och fordon vilket ökar möjligheten att upptäcka fel eller eventuella underhållsbehov. Arbetssättet säkerställer enligt vår mening att service, underhåll och utbyte av maskiner sker enligt plan. Det finns därtill budget för alla maskiner och fordon som följs upp kontinuerligt för att säkerställa ett adekvat nyttjande samt kostnadseffektivitet.

Med utgångspunkt i de iakttagelser som framkommit i granskningen bedömer vi att uppföljningen är tillräcklig. Materiella investeringar, såsom inköp av maskiner för verksamheten, genomförs av förvaltningen inom ramen för beslutad investeringsbudget. Inköp beslutas av förvaltningschef efter samråd med berörd chef. Vidare sker kontinuerlig uppföljning av budget och kostnader för investeringar. Det framgår emellertid inte av nämndens protokoll under året (2023) om inköpsbeslut har redovisats för nämnden. För att stärka sin uppföljning och uppsikt skulle nämnden kunna informeras om inköp av maskiner som är av ekonomiskt- och verksamhetsmässigt betydande karaktär. Vi ser med tillförsikt på att förvaltningen har tagit fram en rutin som ska börja användas under 2024 och som innebär att alla raminvesteringar återspeglaras till nämnden.

Revisionsfråga	Svar
► Finns en tillräcklig planering och beredning vid inköp av maskiner?	Ja, i stort vad gäller planering och beredning av inköp av maskiner. För att stärka planering och beredning bör nämnden besluta om principer kring ägande, leasing och hyra av maskiner.

▶ Säkerställer nämnden att det finns en planering avseende förvaltning av maskiner?	Ja, den planering som finns avseende förvaltning av maskiner är tillräcklig.
▶ Finns en tillräcklig uppföljning och uppsikt över maskinparken?	Ja. Nämnden bör dock överväga att ta del av information om maskinparken för att hålla sig uppdaterade inom området.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi teknik- och fritidsnämnden att:

- ▶ Besluta om principer och förhållningssätt kring ägande, hyra och leasing av maskiner och arbetsfordon.
- ▶ Säkerställa att beräkningsunderlag och avvägningar vid beslut om inköp och leasing av maskiner och arbetsfordon dokumenteras.
- ▶ Överväga att ta del av information om maskinparken och dess utveckling som är av ekonomiskt- och verksamhetsmässigt betydande karaktär.

Värnamo 18 juni 2024

Negin Nazari
EY

Max Blomberg
EY

5. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Förvaltningschef
- ▶ Avdelningschef gata/park
- ▶ Enhetschef fritid/arenaservice
- ▶ Enhetschef administrativa enheten
- ▶ Ordförande teknik- och fritidsnämnden
- ▶ Vice ordförande teknik- och fritidsnämnden
- ▶ Andre vice ordförande teknik- och fritidsnämnden

Analyserade dokument

- ▶ Policy för investeringsprocessen
- ▶ Reglemente för teknik- och fritidsnämnden
- ▶ Delegationsordning för teknik- och fritidsnämnden
- ▶ Investeringsbudget 2024 plan 2025-2028
- ▶ Upphandling teknik- och fritidsförvaltningen
- ▶ Lathund beställning
- ▶ Delegationsordernummer tekniska 2023
- ▶ Fordon och maskiner
- ▶ Fordonsplan
- ▶ Policy för fordon upp till 3,5 ton

6. Revisionskriterium

6.1. Kommunallagen (2017:725)

Kommunallagens 6 kap 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten. Nämnderna ska även tillse att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

6.2. Upphandlingsmyndigheten: styra och leda inköpsverksamhet

Upphandlingsmyndigheten tar fram en stor mängd råd och stöd för offentliga inköp. Råden kan ses som ett riktmärke för "best practice" inom området för inköp. Enligt myndigheter bör kommunens strategi för inköp ange prioriteringar för hur inköpsverksamheten ska utvecklas för att uppfylla uppdraget och målen för inköpsverksamheten. Strategin bör även innehålla processeffektivitetsmått och resultatmått för att kunna följa upp mål för verksamheten.

Kommunens inköpsfunktion bör även innehålla en plan och mått för att följa upp strategin. Organisationens högsta beslutade organ bör besluta om styrdokument som strategin placeras i. Inköpsstyrningen ska innefatta strategi, planering och uppföljning av inköpsverksamheten. För att inköpsstyrningen ska fungera bör den integreras i organisationens ledningssystem.

Rörande ansvarsfördelning i inköpsprocessen anger myndigheten att det behöver finnas en tydlighet i vilken funktion som ska ha vilken roll och mandat. Utgångspunkten för ansvarsfördelningen bör vara att det ska finnas en behovsägande beställare från verksamheten och en inköpsfunktion.

Upphandlingsmyndighetens inköpsprocess är indelad i tre huvudsakliga zoner som handlar om att förbereda upphandlingen, genomföra den och slutligen realisera avtalet. I varje zon går man igenom olika faser enligt följande:

- ▶ Zon 1 - förberedelse (planera, kartlägga och analysera)
- ▶ Zon 2 - genomförande (upphandla)
- ▶ Zon 3 - realisera (implementera och förvalta)

Processen avslutas med en beställning, som bör ske enligt delegerat inköpsansvar och inom budgetansvar.

6.3. Reglemente för teknik- och fritidsnämnden

Av reglemente framgår att nämnden ansvarar för drift och underhåll av förvaltningens maskiner och fordon.

6.4. Policy för investeringsprocessen

I Värnamo kommuns policy för investeringsprocessen anges att investeringsbudget årligen ska upprättas och föreläggas kommunfullmäktige för beslut i juni månad. Projektblad enligt kommungemensam mall innehållande driftkostnads kalkyl ska upprättas till alla investeringar. För att ge en god överblick av investeringsprojektet ska för varje projekt tydligt framgå den beräknade totala investeringen. Nämndens investeringsbudget med projekt ska beskriva genomförande år 1 och 2, investeringsplan med projekt som förbereds för genomförande år 3-5 samt projekt aktuella efter planperioden år 6 eller senare.

I Värnamo baseras investeringsprocessen på en årlig tidplan:

- ▶ **Augusti - 15 december.** Årlig dialog mellan teknik- och fritidsförvaltningen och övriga berörda förvaltningar (kommunledningsförvaltningen deltar vid behov). Avstämning mellan respektive förvaltning och dess nämnd om prioriteringar ska ske löpande under arbetets gång.
- ▶ **November-december.** Kommunledningsförvaltningen skickar ut underlag/blanketter till respektive nämnd inför deras inlämning av investeringsförslag till kommunstyrelsen
- ▶ **Februari.** Kommunstyrelsen beslutar om budgetförutsättningar och preliminära budgetramar
- ▶ **Februari-mars.** Behandling och beslut i respektive nämnd.
- ▶ **Mars.** Inlämning av investeringsförslag till kommunstyrelsen.
- ▶ **Mars-maj.** Budgetberedning och dialoger.
- ▶ **Juni.** Beslut om investeringsbudget/-plan av kommunfullmäktige.

Investeringsprocessen utgår från en strategi i fem delar:

- 1) **Planering** - Planeringsfasen för investeringar som uppgår till minst 5 mnkr ska föregås av en analys i fyra steg. Processen ska dokumenteras i projektbladet. För investeringar avseende byggnads-, gatu- och VA-investeringar över 10 mnkr ska projekten dokumenteras utifrån fem olika faser: utredning, förprojektering, detaljprojektering, byggnation och slutredovisning. All dokumentation ska i tillämpliga delar redovisas i samband med slutredovisningen för projektet. Projektbladet för respektive investering ska även innehålla syfte och motivering till investeringen, plats, tidplan inklusive ianspråktagande, bedömd betalningsplan, driftbudgetpåverkan, fördelning av investeringsanslag, kalkylnivå, avskrivningstider samt underhållsinsatser.
- 2) **Genomförande** - Teknik- och fritidsnämnden ska genomföra en översiktlig uppföljning av pågående investeringar i samband med varje delårs- och helårsbokslut. Uppföljningen ska redovisas till kommunstyrelsen tillsammans med bedömda sammanlagda budgetavvikelser för varje enskilt projekt med en totalbudget över 10 mnkr.

- 3) **Uppföljning/ianspråktagande** - Intern kontroll av pågående investeringar ska göras avseende betalningsplaner, beställarfunktioner, leveranskontroller, etc. Nämnden ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig och att genomförda kontroller sker och återrapporteras. Avslutade investeringsprojekt redovisas till nämnden. Projekt som överstiger 10 mnkr i totalbudget slutredovisas även till kommunfullmäktige.
- 4) **Tidsförskjutning av investeringsprojekt** - I samband med förslag till kommande budget ska nämnden ta hänsyn tillskjutna investeringar från tiden före innevarande år samt årets investeringsbudget. Anpassning av kommande investeringsförslag ska ske till den kapacitet som finns i den egna organisationen och efter analys av marknadsläget. Detta gäller både för investeringar som ska genomföras i egen regi och genom extern entreprenör/utförare. I det fall kapacitetsbrist uppstår och en prioritering av vilka investeringsprojekt som ska genomföras måste ske ska denna prioritering beslutas av nämnden.
- 5) **Ombudgetering** - Vid varje nytt år ska resterande medel i pågående investeringsprojekt ombudgeteras om de fortsatt är aktuella att genomföra.

Bilaga 1. Projektblad maskiner

Arbetsmaskiner		Projektblad nr KF:	TU 025
		Projektblad nr Förv.:	
		Upprättad den:	
		Upprättad av:	Marcus Berggren
		Reviderad den:	2021-03-09
		Projektnr i Ek.system:	213001/ 0012
		Samråd avseende:	Datum:
Uppdragsgivare/beställare(nämnd):	TU	Miljö	
Utförare(nämnd):	TU	Energi	

Beskriv process från behov till förslag enligt riktlinjer för investeringsprocess:
(tänk om→optimera→bygg om→bygg nytt)

Produktionsavdelningen bil och maskinpark underhålls av externa aktörer. Verksamheten drivs som en bilpool mot övriga avdelningar såsom park, vatten och avlopp, gata, fastigheter, fritid samt avfall. Verksamheten har behov av många olika typer av maskiner för utförande av många olika tjänster. Ett stillestånd innebär sämre kvalitet på utförda tjänster och med ökade kostnader som följd. Målet är att maskinerna ska hålla sådan standard att stillestånd undviks. Kommunal verksamhet präglas mer idag av ett miljötänkande vad det gäller bilar och maskiner. Att hålla en maskinpark som uppfyller dagens kvalitetskrav och miljötänkande kräver en kontinuerlig utbytestakt. Vi jobbar samtidigt med en effektivisering av maskinparken vilket kommer att leda till att vi får mera gjort på samma tid till samma kostnad. Detta sker genom att vi byter ut maskiner/fordon till mer effektiva och mångsidiga fordon, Vilket leder till att vi kan köra mer timmar till lägre total kostnad per timme. Vi får på detta sätt även möjlighet att bedriva mer uppgifter i egen regi vilket leder till lägre kostnad för uppgiften. Sänkningen kan göra att vi får svårare att hålla en jämn hög standard och lägre ekonomi på längre sikt. För att kunna ha en fortsatt kostnadseffektiv produktion framöver behöver vi kunna ha kostnadseffektiva fordon och då behöver man fortskridande ha möjlighet att hänga med i utvecklingen av fordon för branschen och byta ut mot mer kostnadseffektiva fordon och arbetssätt. Kostnadseffektivitet leder även till miljöbesparing.

Bild, karta etc.:

Beskrivning av investeringsprojektet:

Gatapark-avdelningen ansvarar för ca 60 st. bilar, 4 st. lastbilar och ca 44 maskiner. Ett stort underhållsbehov finns för produktionsavdelningens maskinpark. För att produktionsavdelningen ska kunna jobba effektivt och hålla god status på maskinparken krävs kontinuerligt utbyte av maskiner.

I samband med investeringsbudget 2021 lämnas 4 848 kkr tillbaka för år 2020.

Nyckeltal	
Driftskostnad/år:	Tkr
Längd (m):	
Yta (m²):	
Antal:	
Kapitaltjänstkostnadsjust./år:	500000 tkr/år
Avskrivningstid (genomsnitt):	5 år
Kalkylnivå 0-3:	3
Bilaga kalkyl:	☐

	År	Bedömd kostnad i kkr	
		Budget	Utfall 201231
Anvisade medel/utfall	t.o.m. 2021	Årliga anslag	Årliga anslag
Investeringsbudget	2022	4 620	
Investeringsbudget	2023	4 620	
Investeringsplan	2024	4 620	
Investeringsplan	2025	4 620	
Investeringsplan	2026	4 620	
Investeringsplan	2027	4 620	
Investeringsplan	Framtid-		
Totalinvestering			

Avtal:	
---------------	--

§ 137 Dnr: TFN.2025.188

Svar på kommunrevisionens granskning av maskinpark

Beslut

Teknik- och fritidsnämnden beslutar

- att** se teknik- och fritidsförvaltningens svar till kommunrevisionen som sitt eget,
- att** lämna svaret till kommunstyrelsen för vidarebefordran till kommunrevisorerna samt
- att** ge teknik- och fritidsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag till riktlinje för hantering av maskiner och fordon över 3,5 ton.

Ärendebeskrivning

Revisionsbolaget EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat teknik- och fritidsnämndens inköp och förvaltning av maskiner. Granskningen genomfördes under hösten 2024, men själva rapporten har inte kommit teknik- och fritidsförvaltningen till handa förrän i april 2025.

Granskningen omfattar teknik- och fritidsnämndens interna kontroll avseende inköp och förvaltning av maskiner och arbetsfordon. Den sammanfattande bedömningen är att nämnden i stort har tillsett en tillräcklig intern kontroll inom detta område. Granskningen visar att det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för inköpsprocessen samt att budgetansvar hanteras på ett strukturerat sätt.

Granskningen identifierar samtidigt utvecklingsområden. Framför allt saknas tillräcklig dokumentation av beräkningsunderlag och avvägningar inför beslut om inköp. Det föreslås även att nämnden beslutar om principer och förhållningssätt kring ägande, leasing och hyra av maskiner och fordon över 3,5 ton, för att skapa tydlighet och förenkla uppföljningen.

Teknik- och fritidsförvaltningen konstaterar att förvaltningen har etablerade rutiner för service, underhåll och ansvarsfördelning, vilket bidrar till kostnadseffektivitet och ett väl fungerande förvaltningsarbete. Budgeten för maskiner och fordon följs upp kontinuerligt. Dock framgår det inte av nämndens protokoll under 2023 huruvida inköpsbeslut redovisats för nämnden. För att ytterligare stärka uppföljning och insyn föreslås att nämnden informeras om planerade och genomförda investeringar av större betydelse. Förvaltningen har

Forts.

TFN § 137 (forts.)

tagit fram en ny rutin som från och med 2024 innebär att alla raminvesteringar ska återrapporteras till nämnden. Förvaltningen föreslår även att förslag till riktlinje för hantering av maskiner och fordon över 3,5 ton tas fram.

Förslag till beslut

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

- att** se teknik- och fritidsförvaltningens svar till kommunrevisionen som sitt eget,
- att** lämna svaret till kommunstyrelsen för vidarebefordran till kommunrevisorerna samt
- att** ge teknik- och fritidsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag till riktlinje för hantering av maskiner och fordon över 3,5 ton.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Organ	Finnvedens Samordningsförbund, Styrelsen
Plats och tid	2025-08-27 kl 08.30-10.05 i församlingshemmet, Värnamo
Beslutande	Ylva Samuelsson, Gislaveds kommun, ordförande Arnold Carlzon, Värnamo kommun Lars Park, tjänstgörande ersättare Region Jönköpings län Lennart Svanberg, Arbetsförmedlingen §§ 1-7 Lizbeth Johansson, Gnosjö kommun Peter Renberg, tjänstgörande ersättare Försäkringskassan (via Teams)
Övriga deltagande	Peter Hedfors, förbundschef Viktoria Önneby, verksamhetsutvecklare Anna Bertilsson, Pelarsalen, Svenska kyrkan under § 4 Linda Åsebrant, Pelarsalen, Svenska kyrkan under § 4
Utses att justera	Lars Park
Sekreterare	Digital justering Peter Hedfors
Mötesordförande	Digital justering Ylva Samuelsson
Justerare	Digital justering Lars Park

Anslag/Bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Styrelse	Finnvedens Samordningsförbund, Styrelsen		
Sammanträdesdatum	2025-08-27		
Datum för uppsättande	2025-09-01	Datum för nedtagande	2025-09-23
Förvaringsplats	Förbundets kansli, Tändsticksgränd 23, Jönköping		

.....
Peter Hedfors, förbundschef

§ 1. Öppnande

Ylva Samuelsson hälsade alla välkomna och öppnade mötet.

§ 2. Val av justerare

Styrelsen beslutade att välja Lars Park till justerare.

§ 3. Fastställande av dagordning

Styrelsen beslutade att fastställa dagordningen.

§ 4. Information om Pelarsalen

Anna Bertilsson och Linda Åsebrant informerade om Svenska kyrkans verksamhet Pelarsalen. De har nu knappt 20 deltagare från AF, FK och kommunen, bl a i samarbete med Samverkansteam Finnveden. De önskar ett ännu närmare samarbete, särskilt med Värnamo kommun. Det är bara AF som idag bidrar med medel till handledare.

De arbetar enligt metoden MARY – meningsfullhet, arbetsgemenskap, rehabilitering och yrkesstolthet. 5 handledare bistår deltagarna i många verksamheter: café, second hand, trädgård, verkstad, sömnad mm. En film har gjorts nyligen med deltagare och andra om verksamheten: <https://www.svenskakyrkan.se/varnamo/pelarsalen>

§ 5. Aktuellt i förbundet

Viktoria och Peter informerade om aktuellt i förbundet, bl a att administrativa koordinatören Caroline Sundvall deltar på strategidagen 16 sept.

Flera medarbetare i Samverkansteamet byts ut i höst, så nu sker lite av nystart. Stygruppen ska bl a diskutera verksamhetsansvaret vid sitt möte 3 september.

Samverkansdagar om gemensamma begrepp och om kulturkrockar planeras 9 oktober respektive 2 december. Ledamöterna hälsades välkomna, om intresse finns.

Vid vårkonferensen diskuterades hur förbundet kunde möjliggöra mer kontakt mellan nivåerna i förbundets organisation. En kalender har lagts in på hemsidan för respektive samordningsförbund, för att underlätta för parterna att se vilka frågor som kommer att tas upp på kommande möten och vad som beslutas.

Styrelsen beslutade

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 6. Meddelanden

Följande meddelanden, avtal mm anmäldes till styrelsen

- a) Protokoll AU 250820
- b) Minnesant beredningsgruppen 250820
- c) Minnesant Lokal arbetsmarknadsgrupp i Värnamo 250618
- d) Beslut regionfullmäktige 250610 om ansvarsfrihet 2024
- e) Beslut KF Gislaved 250616 om ansvarsfrihet 2024
- f) Beslut KF Gnosjö 250626 om ansvarsfrihet 2024
- g) Beslut KF Värnamo 250618 om revisorsersättare

- h) Beslut regionfullmäktige 250610 om ny revisor
- i) Besked om ny statlig revisor från KPMG/Azets
- j) Minnesant ordförandemöte NNS 250526
- k) Minnesant möte mellan NNS och Nationella rådet 250613
- l) Protokoll styrelsemöte NNS 250618

Styrelsen beslutade

Att lägga meddelandena till handlingarna.

§ 7. Delårsrapport 2025

Förslag till Delårsrapport 2025 gick igenom.

Styrelsen beslutade

Att lägga godkänna rapporten och skicka den till medlemmarna.

§ 8. Ändrad ansökan IT-spåret

En ändrad ansökan om medel till IT-spåret har kommit från Region Jönköpings län. De har bestämt sig för att avsluta insatsen, men tid behövs för nuvarande deltagare för att de ska hinna avsluta sina studier. Den nya ansökan innebär att man söker 100.000kr från förbundet för 2026 istället för de 600.000kr per år från 2026. Styrelsen beviljade 250214 del av ansökan.

Styrelsen beslutade

att upphäva styrelsebeslutet 250214 att bevilja ansökan med max 200.000kr per år under max 3 år,

Att bevilja medel i enlighet med den nya ansökan, med max 100.000kr under 2026.

§ 9. Förbundets ekonomi 2026-2028

Den preliminära planering av förbundets budget kommande tre åren som styrelsen diskuterade vid förra mötet har uppdaterats. Trots minskade kostnader för IT-spåret så slutar den på ett underskott 2027 och 2028. Styrgruppen för Samverkansteamet kommer att diskutera hur budgeten kan minskas, vid sitt möte 250903. Detta bildar underlag inför planeringen av förbundets budget vid strategidagen 250916.

Styrelsen behöver ta ställning till om man ska äska medel från medlemmarna enligt det från staten föreslagna utrymmet 2.417tkr eller om vi ska äska oförändrat bidrag med 2.480tkr. Skillnaden är 126tkr varje år. Eftersom förbundet redan har en mycket ansträngd ekonomi så bedömer AU att det finns anledning att äska oförändrat bidrag, men i budgetplaneringen räkna med den lägre nivån.

Eftersom så stor andel av medlen till Samverkansteam Finnveden är personalkostnader så bör förbundet i fortsättningen medräkna 95% av beviljade medel, istället för 90%, så som skett de senaste åren.

Styrelsen beslutade

att medräkna 95% av beviljade medel till individinriktade insatser i förbundets budget, när det inte finns sakligt skäl att göra annorlunda.

Att äska oförändrat medlemsbidrag från staten inför 2026 med 2.480tkr.

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 10. Årsrapport GDPR

En årsrapport har inkommit från förbundets nya dataskyddsombud Jonas Wells. Han konstaterar att förbundet arbetar föredömligt med frågorna och har beslutat om nödvändiga styrdokument. ”Det viktigaste i det framtida arbetet är att bibehålla den kvalité som förbundet redan upparbetat.”

Vid rekryteringen av den nya administrativa koordinatören har erfarenhet av arbete med GDPR-frågor varit en viktig aspekt. En tydlig överlämning av ansvaret till t f förbundschef kommer också att ske innan nuvarande förbundschef går i pension.

Styrelsen föreslår besluta

Att lägga årsrapporten och informationen till handlingarna.

§ 11. Nästa möte

Styrelsen beslutade

Att ändra mötet 251127 till att hållas kl 08.30-10, på Arken i Värnamo. Ingen frukost, men mötet avslutas med fika.

§ 12. Övriga frågor

Det fanns inga övriga frågor.

§ 13. Avslutning

Ylva Samuelsson tackade alla och avslutade mötet.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Peter Hedfors	
TITEL, ORGANISATION:	Förbundschef, Finnvedens Samordningsförbund	
TID:	2025-09-01 07:44:02 +02:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	E-post (finsam@gnosjo.se)	
IDENTIFIKATIONS-ID:	217a6f687cae4080a81c02c76db3fa0a	

NAMN:	Lars Ove Anders Park	
TITEL, ORGANISATION:	Justerare, Finnvedens Samordningsförbund	
TID:	2025-09-01 07:55:10 +02:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	
IDENTIFIKATIONS-ID:	_05a7377baf7536a65dedd3089e4de54d14	

NAMN:	YLVA SAMUELSSON	
TITEL, ORGANISATION:	Ordförande, Finnvedens Samordningsförbund	
TID:	2025-09-01 09:02:35 +02:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	
IDENTIFIKATIONS-ID:	_05a30e50e8cc16e92288212009de17366d	

Certifierad av Comfact Signature
 Accepterad av alla undertecknare
 2025-09-01 09:02:40 +02:00
 Ref: 246462SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

Finnvedens
samordningsförbund

Delårsrapport

för Finnvedens Samordningsförbund

första halvåret 2025

(dnr 2025:02 / 8)

Förbundets vision:
PLATS FÖR ALLA!

1. Sammanfattning

Finnvedens Samordningsförbund arbetar med finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet (Finsam). Målet är att samhällets resurser ska användas på ett så effektivt sätt som möjligt.

Redovisningar av verksamhet som finansierats av förbundet finns i de årsredovisningar och andra rapporter som finns utlagda på förbundets hemsida. Denna delårsrapport är i första hand en ekonomisk rapport med kommentarer.

I år går den största delen av förbundets resurser till två individinriktade insatser samt till strukturövergripande satsningar. Insatserna har gett stöd till 30 män och 35 kvinnor hittills under 2025. Det är något fler deltagare än motsvarande tid 2024.

Medlen från de flesta av förbundets medlemmar betalas enligt plan. Under året beräknas hela årets bidrag från medlemmarna tas tillvara och 791 tkr av kapitalet, vilket är positivt. Kvarvarande kapital kommande årsskifte blir preliminärt 1,3 milj kr. Det innebär att kapitalet snabbt närmar sig den rekommendation som finns från Nationella rådet om maximalt kapital hos samordningsförbund.

Kommenterad [VÖ1]: gäller det första halvåret för 2025 också?

**Finnvedens
samordningsförbund**

2. Inledning

Finnvedens samordningsförbund bildades 2010 enligt lag (2003:1210) om finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet (Finsam). Förbundets medlemmar är Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Region Jönköpings län och kommunerna Gnosjö, Gislaved och Värnamo.

Det övergripande målet med finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet är att samhällets resurser används på ett så effektivt sätt som möjligt med mål att stötta personer till arbete och studier.

Förbundet leds av en styrelse som består av en ledamot och en ersättare från varje medlemsorganisation. Vilka som ingår i styrelse och beredningsgrupp, styrelseprotokoll och andra handlingar finns tillgängliga på förbundets hemsida www.finsamjonkopingslan.se

3. Verksamheter

3.1 Individinriktade insatser

Två insatser har finansierats av förbundet under 2025:

- Samverkansteam Finnveden (i Gislaved, Gnosjö och Värnamo)
- IT-spåret på Ädelfors folkhögskola (för hela Jönköpings län)

IT-spåret har 15 platser. I statistiken medräknas endast den deltagare som kommit från förbundets geografiska område.

Jan - juni 2025	Samv.team Gnosjö	Samv.team Gislaved	Samv.team Värnamo	IT-spåret	Totalt
Deltagande kvinnor	2	20	13	0	35
Deltagande män	7	12	10	1	30
Avslutade kvinnor	1	10	4	0	15
Avslutade män	2	6	6	0	14
Avslutade jan-juni	Kvinnor	Män			
Till arbete/studier	1	1			
Fortsatt arbetsrehab	5	3			
Sjukdom	7	9			
Övriga avslut	2	1			

Insatserna har gett stöd till 35 kvinnor och 30 män hittills under 2025. Det är något fler deltagare än motsvarande tid 2024. Två av deltagarna avslutades till studier. Uppföljningar via enkäter visar att de flesta tagit viktiga steg närmare arbete eller studier, men också att många av de personer som stöttats i insatserna behöver fortsatt arbetslivsinriktat stöd en period genom ordinarie verksamheter. Förbundets

medel har de senaste åren i allt högre grad gått till förberedande insatser, för att deltagare därefter ska kunna ta del av ordinarie insatser från parterna.

3.2 Strukturövergripande insatser

Förbundet har under första delen av 2025 arbetat med fler strukturövergripande insatser. 2024 ersattes ARENA-samverkansgrupperna av *Konsultation Finnveden* som ett verktyg för att facilitera samverkan. Konsultation Finnveden innebär möjlighet att under konsultation få tillgång till parterna samlat för att klargöra frågeställningar för individen och dennes handläggare. En Samverkansdag för parternas handläggare har också genomförts, dagen innehöll en utbildningsinsats kring samverkansverktyget SIP (Samordnad Individuell Plan) samt möjlighet för handläggare att knyta kontakter med samverkansparter.

Fortsatt stöd i implementering av *mindset BIP* (Sysselsättnings Indikator projektet, dansk studie om vad som är verksamt i stödet för personer till arbete och studier) till våra parter.

Förbunden använder *Lex Heller* (hantering av avvikelser i samverkan som berör målgrupperna) för att identifiera samverkansutmaningar. Verktyget hjälper oss att se strukturella utmaningar i samverkan som vi sedan kan hantera och lyfta vidare in till parterna.

Förbundets arbete med *Välfärdsguiden* fortsätter, se www.valfardsguiden.se. Profilsidorna på *LinkedIn* och *Facebook* uppdateras för att sprida information och kunskap om oss.

Förbundet bidrar finansiellt med medel till Kommunal Utvecklings projekt "*Räkna med oss!*". Kompetensutvecklingsinsatser så som arbetsmetoderna Supported Employment (SE) och Individual Placement and Support (IPS) har erbjudits till främst kommunernas personal. Läs mer på: [Räkna med oss! - Kommunal utveckling](#)

4. Ekonomi

Här följer resultat- och balansräkning per 2025-06-30 jämfört med budgeten enligt Verksamhetsplan 2025 samt en helårsprognos.

Bidragen från de flesta av medlemmarna kommer som planerat. Försäkringskassan delar upp sitt bidrag per kvartal, som vanligt.

Förbundet kommer att få ränteintäkter. Summan är mycket preliminär eftersom både storleken på inestående medel och räntenivån skiftar under året.

En återbetalning av 37tkr har skett från Gislaveds kommun, då det visade sig att en faktura 2019 betalats dubbelt. Förbundet får också vissa ersättningar för extern utbildning som genomförs av förbundets verksamhetsutvecklare.

Enligt prognosen ligger alla kostnader inom ramen för beviljade medel. Följande kommentarer kan göras om avvikelser mellan budget och prognos.

Prognosen för Samverkansteam Finnveden ligger över förbundets budget, men lägre än beviljade medel (max 3.747tkr). Generellt avdrag 10% gjordes vid budgetering. Så har förbundet gjort under flera år, då individinriktade insatser normalt inte förbrukar alla beviljade medel. Utfallet ligger lågt, för att alla parter inte hade fakturerat för maj-juni när redovisningen gjordes.

Förbundschefen går i pension i november. Prognosen för verksamhetsutvecklarens tjänst ligger 100tkr lägre än budget, eftersom styrelsen beslutat om att vakanssätta den tjänsten från november. Istället kommer nuvarande medarbetaren att ta över som t f förbundschef. En del av en ny tjänst som administrativ koordinator kommer samtidigt att köpas från Samordningsförbundet Södra Vätterbygden. I redovisningen ökar kostnaderna för kansliet, men en stor del av t f förbunds- chefens tjänst kommer att fortsätta med samma typ av utvecklingsarbete som ingått i uppdraget som verksamhetsutvecklare. Totalt innebär det en viss minskad kostnad för anställda medarbetare.

Under året beräknas hela årets bidrag från medlemmarna tas tillvara och ca 791 tkr av kapitalet, vilket är positivt. Kvarvarande kapital kommande årsskifte (årets balanserade resultat) blir preliminärt 1,3 milj kr. Det innebär att kapitalet snabbt närmar sig den rekommendation som finns från Nationella rådet om kapital hos samordningsförbund om maximalt 20% av årets beviljade medel, vilket för vårt förbund innebär en nivå på 1,0 milj kr.

Kapitalet kan jämföras med preliminärt balanserat resultat i Verksamhetsplan 2025 (1,1 milj kr). Största skälen till att kvarvarande kapitalet beräknas bli större än enligt budget är att förbundet får vissa intäkter som inte medräknats i budgeten.

Förbundet uppfyller de finansiella målen i Verksamhetsplan 2025:

- Förbundet ska bedriva verksamhet inom ramen för tilldelade ekonomiska medel, inklusive upparbetat kapital
- Förbundet ska ha en sådan likviditet att det vid varje tillfälle kan finansiera utbetalningar i enlighet med tagna beslut
- Förbundet ska inte placera medel på ett sådant sätt att medlen kan minska i värde.

Finnvedens
samordningsförbund

Resultaträkning per 2025-06-30

	Utfall 2024-12-31	Budget 2025	Utfall 2025-06-30	Helårs- prognos
Intäkter				
Gislaveds kommun	505 250	493 600	0	493 600
Gnosjö kommun	161 600	156 500	156 500	156 500
Värnamo kommun	597 650	589 900	589 900	589 900
Region Jönköpings län	1 264 500	1 240 000	1 240 000	1 240 000
Staten gm Försäkringskassan	2 529 000	2 480 000	1 240 000	2 480 000
Försäljning tjänst	40 062	0	0	63 000
Sparränta	130 291	0	0	100 000
Övriga intäkter	5	0	37 410	37 400
Totalt tillgängliga medel	5 228 358	4 960 000	3 263 810	5 160 400
Kostnader				
Verksamhet				
Samverkansteam Finnveden	3 182 414	3 336 600	1 562 424	3 558 000
IT-spåret	562 500	562 500	281 250	562 500
Sociala företag	101 400	0	0	0
Gemensamma projektkostnader	46 133	50 000	46 133	46 200
Kompetensutveckling	166 605	200 000	79 429	180 000
Verksamhetsutvecklare	856 193	856 000	413 562	750 000
Administration				
Kansli	522 574	500 000	249 094	600 000
Information	37 019	30 000	0	15 000
Styrelse	96 108	80 000	49 802	80 000
Ekonomiadministration	108 520	102 000	57 978	116 000
Revision	67 251	60 000	44 000	44 000
Summa kostnader	5 746 718	5 777 100	2 783 671	5 951 700
Periodens resultat	-504 695	-817 100	480 139	-791 300

Finnvedens samordningsförbund

Balansräkning

	2024-12-31	2025-06-30	Prognos
<u>Tillgångar</u>			
Övriga fordringar	100 825	221	
Kassa och bank	3 120 391	3 492 851	
	3 221 216	3 493 072	
<u>Eget kapital och skulder</u>			
Balanserat från föregående år	2 608 640		2 090 281
Årets resultat	-518 359		-791 300
Årets balanserade resultat	2 090 281		1 298 981
Kortfristiga skulder	1 130 935		
	3 221 216		

Värnamo 2025-08-27

Förbundsstyrelsen

Ärendenummer: 2025KC54375
Utskriftsdatum: 2025-08-29

Ärenderubrik

Du missar väl inte höstens första trygghetsseminarium?

Ärendebeskrivning

WARNING: Denna epost är skickad från en avsändare som inte arbetar inom Värnamo kommuns verksamheter, klicka inte på länkar eller bifogade filer om du inte känner till avsändaren och vet att innehållet är säkert! Se särskilt upp med uppmaningar om att lämna ut dina användaruppgifter!

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Evenemang från SKR

För vidarebefordran till tjänstemän och förtroendevalda inom kommun och region, berörda inom Polismyndigheten, Länsstyrelsen, näringslivet och civilsamhället.

Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete – nu med socialtjänst och skola

Datum: 23 september 2025.

Tid: 09:00-12:00.

Digitalt: Webbsändning.

Kostnad: 1100 kr exklusive moms.

Sista anmälningdag: 22 september 2025.

Målgrupp: Tjänstemän och förtroendevalda inom kommun och region, berörda inom Polismyndigheten, Länsstyrelsen, näringslivet och civilsamhället.

För mer information om program och anmälan: [Samverkan i lokalt
brottsförebyggande arbete – nu med socialtjänst och skola | SKR](#)

Välkommen till höstens första trygghetsseminarium om samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete med fokus på socialtjänst och skola.

Under seminariet samlas SKR, Brå, Skolverket, Socialstyrelsen och Polisen för

att diskutera om den nya socialtjänstlagen och den rad förändringar i lagstiftningen kring skolan som förväntas komma i juli 2025. Seminariet syftar till att hjälpa dig att förstå hur dessa förändringar kommer att påverka det brottsförebyggande arbetet i kommuner och regioner.

För frågor kring anmälan eller avbokning/ändring kontakta:

SKR:s kontaktcenter:

info@skr.se

tfn: 08-452 70 00

Varmt välkommen!

Greta Berg och Charlotta Gustafsson

Sveriges Kommuner och Regioner och Brottsförebyggande rådet

För frågor och mer information, kontakta SKR:s kontaktcenter:

info@skr.se 08-452 70 00

Kundinfo

Förnamn:

Efternamn:

Personnummer:

Gatuadress:

Postnr:

Ort:

Hemtelefon:

Mobiltelefon:

Arbetstelefon:

E-post: noreply@skr.se

Traktnamn:

torsdag 2025-08-28 09:04

Inkommande mail

Till: Kontaktcenter <kontaktcenter@varnamo.se>

Från: noreply@skr.se

Skickat: 09:04

Du missar väl inte höstens första trygghetsseminarium?

WARNING: Denna epost är skickad från en avsändare som inte arbetar inom Värnamo kommuns verksamheter, klicka inte på länkar eller bifogade filer om du inte känner till avsändaren och vet att innehållet är säkert! Se särskilt upp med uppmaningar om att lämna ut dina användaruppgifter!

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Evenemang från SKR

För vidarebefordran till tjänstemän och förtroendevalda inom kommun och region, berörda inom Polismyndigheten, Länsstyrelsen, näringslivet och civilsamhället.

Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete – nu med socialtjänst och skola

Datum: 23 september 2025.

Tid: 09:00-12:00.

Digitalt: Webbsändning.

Kostnad: 1100 kr exklusive moms.

Sista anmälningdag: 22 september 2025.

Målgrupp: Tjänstemän och förtroendevalda inom kommun och region, berörda inom Polismyndigheten, Länsstyrelsen, näringslivet och civilsamhället.

För mer information om program och anmälan: [Samverkan i lokalt
brottsförebyggande arbete – nu med socialtjänst och skola | SKR](#)

Välkommen till höstens första trygghetsseminarium om samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete med fokus på socialtjänst och skola.

Under seminariet samlas SKR, Brå, Skolverket, Socialstyrelsen och Polisen för att diskutera om den nya socialtjänstlagen och den rad förändringar i

lagstiftningen kring skolan som förväntas komma i juli 2025. Seminariet syftar till att hjälpa dig att förstå hur dessa förändringar kommer att påverka det brottsförebyggande arbetet i kommuner och regioner.

För frågor kring anmälan eller avbokning/ändring kontakta:

SKR:s kontaktcenter:

info@skr.se

tfn: 08-452 70 00

Varmt välkommen!

Greta Berg och Charlotta Gustafsson

Sveriges Kommuner och Regioner och Brottsförebyggande rådet

För frågor och mer information, kontakta SKR:s kontaktcenter:

info@skr.se 08-452 70 00

Förbundsdirectionens sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum: 2025-08-26

Plats och tid: Tallnäs Stiftsgård i Skillingaryd, den 26 augusti, kl. 08:30-11:00.

Beslutande:

Marie Johansson, ordf. (S), Gislaved
Kristine Hästmark, vice ordf. (M), Gnosjö
Klas Gustavsson, (EMP), Vaggeryd
Camilla Karlsson, (S), Gnosjö
Anetté Myrvold, (S), Värnamo
Tobias Pettersson, (M), Värnamo
Gert Jonsson, (M), Vaggeryd
Ronny Löfquist (S), Hylte
Stina Isaksson (SD), Hylte

Övriga deltagare:

Kent Williamsson (S), Vaggeryd
Tommy Edenhalm (KV), Hylte
Anna Roos (C), Hylte
Jonatan Rosenquist, förbundsdirection, SÅM
Susanne Ingemarsson, ekonomiansvarig, SÅM
Camilla Almquist, marknadschef, SÅM
Anne Telman, kvalitetssamordnare, SÅM
Ewa Nilsson, förbundsadministration, SÅM

Utses att justera: Ronny Löfquist

Justeringens plats och tid: Digitalt genom Verified

Underskrifter

Sekreterare, Ewa Nilsson

Ordförande, Marie Johansson

Justerare, Ronny Löfquist

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organisation: Förbundsdirection SÅM

Paragrafer: 43-52

Datum för anslaget uppsättande:

Förvaringsplats för protokollet: SÅM Skillingaryd

Datum för anslaget nedtagande:

Underskrift

Sammanfattning

Sammanträdet är det fjärde för år 2025 med förbundsdirektionen för kommunalförbundet SÅM (Samverkan Återvinning och Miljö). Vid detta sammanträde deltar Hylte kommun för första gången efter inträdet i SÅM.

Mötet öppnas, Ewa Nilsson utses till sekreterare och Ronny Löfquist till justerare av protokollet.

Ärendeförteckning

Föredragande:

- Jonatan Rosenquist, JR
- Anne Telman, AT

Beslutsärenden:

- § 43 Avfallstaxor 2026 (JR)
- § 44 Nytt regressavtal för SÅM (JR)

Informationsärenden:

- § 45 Reformpaket för ökad återvinning (JR)
- § 46 Delavstämning avfallsplan 2024-2030 (AT)
- § 47 Studiebesök från MERAB (JR)
- § 48 Personal och arbetsmiljö (JR)
- § 49 Projekt Hylte (JR)
- § 50 FNI hos flerbostadshus (JR)
- § 51 Driftinformation (JR)
- § 52 Pågående projekt (JR)

Övriga ärenden:

§ 43

Dnr: SÅM 2025/002-3

Avfallstaxor 2026

Ärendebeskrivning

SÅM har arbetat fram förslag till nya avfallstaxor för 2026 gällande GGKV-kommunerna samt Hylte kommun, där en övergångstaxa kommer att tillämpas inför införandet av FNI. Förslagna taxor bygger på det förslag till verksamhetsbudget som upprättades under april månad. I förslaget till ny avfallstaxa för GGKV-kommunerna ingår ingen generell höjning av taxan, men en höjning av avgifterna inom vissa verksamhetsgrenar föreslås enligt beskrivningen nedan. Hyltes avfallstaxa konstrueras om inför inträdet i SÅM samt anpassas efter SÅM:s verksamhet. Under 2026 kommer dock Hyltes taxa i vissa avseenden att avvika från GGKV-kommunernas taxa.

Avfallstaxa 2026 för GGKV-kommunerna:

Avgifterna avseende sophämtning för villor och fritidshus höjs inte till 2026 med anledning av den ersättning som SÅM erhåller från förpackningsproducenterna kopplat till FNI-insamlingen genom fyrfackskärl.

När det gäller avgifter kopplat till flerbostadshus, verksamheter samt insamlingen av slam från enskilda avlopp föreslår SÅM en höjning om 4% till 2026. Den ekonomiska ersättning som idag erhålls från förpackningsproducenterna avser framförallt den fastighetsnära insamling som sker i fyrfackskärl från villor och fritidshus. Flerbostadshus och verksamheter ska bära sina egna kostnader vilket är motiveringen till att taxan höjs för dessa, men inte för villor och fritidshus. Småhusens FNI-ersättning från producenterna ska inte subventionera de ökade kostnaderna inom flerbostadshus och verksamheter.

I övrigt sker endast enstaka justeringar samt redaktionella ändringar. Taxan för blandat mat- och restavfall höjs dock 30% då detta abonnemang egentligen har upphört att gälla, även om inte alla fastighetsägare ännu har anslutit sig till matavfallssorteringen.

Avfallstaxa 2026 för Hylte kommun:

Taxan för Hylte kommun kommer under 2026 fungera som en övergångstaxa kopplat till införandet av FNI, men även eftersom Hyltes verksamhet succesivt kommer att anpassas till SÅM:s förutsättningar.

Villor

Hylte har tidigare haft en årsavgift för renhållningen i sin avfallstaxa. Denna årsavgift delas nu upp i en fast och en rörlig avgift. Den rörliga avgiften har räknats ut genom att dra bort den i tidigare taxa specificerade grundavgiften. Från och med 2026 så kommer Hylte sedan att erhålla SÅM:s fasta avgifter.

Under en övergångsperiod kommer Hyltes rörliga avgift för villorna (med matavfallssortering) att finnas kvar, fram till dessa att FNI genom fyrfackskärl införs. När en abonnent har erhållit fyrfackskärlet så aktiveras SÅM:s FNI-taxa för denne abonnent.

Fritidshus

Fritidshusen kommer enligt utställningsplanen få fyrfackskärl innan hämtningssäsongen startar. FNI-taxan aktiveras därför direkt för fritidshusen och detta inkluderar även SÅM:s grundavgift.

Flerbostadshus och verksamheter

SÅM och Hylte har redan sedan tidigare samma insamlingssystem för flerbostadshus och verksamheter. Hylte får därför SÅM:s sådana avgifter direkt vid årsskiftet. SÅM kommer att införa FNI hos flerbostadshus inom Hylte kommun succesivt under 2026. Taxan för förpackningsinsamlingen aktiveras när kärlen ställs ut hos respektive abonnent.

Slam från enskilda avlopp

SÅM tar över Hyltes befintliga avtal med Sandahls entreprenad från årsskiftet och avtalet löper ut 2026-12-31. Tömningstekniken är annorlunda i Hylte och därför görs inga generella avgiftskorrigeringar 2026 när det gäller slamverksamheten, Hyltes avgifter från 2025 bibehålls bortsett från att priset för specialhämtning höjs med 4% samt att några avgiftstyper tillkommer vilka saknats i Hyltes taxa. Från och med 2027 kommer slamverksamheten att implementeras i SÅM:s avtal varpå SÅM:s slamtaxa då träder i kraft.

Slam från fettavskiljare och matavfallstankar

Tömningstekniken för fett från fettavskiljare inom Hylte kommun motsvarar den teknik som nyttjas inom GGVV-kommunerna, samma taxa ska således gälla inom förbundet. SÅM:s avgifter för fett implementeras därför inom Hylte kommun från och med 2026-01-01.

Beslutsunderlag

Förslag avfallstaxa 2026 för Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner
Förslag avfallstaxa 2026 för Hylte kommun

Förbundsdirectionen beslutar

- att föreslå kommunfullmäktige i Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner att anta föreslagen avfallstaxa för år 2026.
- att föreslå kommunfullmäktige i Hylte kommun att anta föreslagen ny avfallstaxa för år 2026 inklusive övergångstaxa inför FNI-införandet.

§ 44

Dnr: SÅM 2025/002-2

Nytt regressavtal för SÅM

Ärendebeskrivning

Hylte kommun har under början av juli månad inträtt som ny medlemskommun i kommunalförbundet SÅM. Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner har sedan tidigare ingått solidarisk borgen för SÅM upp till ett totalt högsta lånebelopp om 250 miljoner kronor. Detta solidariska borgensåtagande bedöms fortsatt gälla för GGWV-kommunerna och i samband med Hylte kommuns inträde i förbundet så beslutade Hylte kommun att ingå motsvarande borgensåtagande.

Med anledning av Hylte kommuns inträde i SÅM så behöver nu ett nytt regressavtal antas mellan medlemskommunerna i syfte att reglera parternas betalningsansvar för det solidariska borgensåtagandet. Det vill säga fördelningen av den finansiella risk som uppstår om ett utkrävande av borgen skulle ske.

SÅM:s förbundsdirektör har tillsammans med Hyltes kommunjurist arbetat fram ett förslag till nytt regressavtal. Det nya regressavtalet utgår från tidigare regressavtal som ingicks av GGWV-kommunerna 2017. I det nya regressavtalet har Hylte kommuns del av ansvaret kopplat till kommunalförbundet implementeras.

Medlemmarnas andel i kommunalförbundets tillgångar och skulder regleras via en kvotfördelning. Kvoten baseras på respektive kommuns invånarantal vid ingången av varje ny mandatperiod. Beräkningen sker utifrån invånarantalet per den 31 december året innan mandatperioden träder i kraft. Vid ett eventuellt utkrävande av den solidariska borgen från någon av medlemskommunerna så regleras således betalningsansvaret gentemot övriga medlemmar genom den i regressavtalet fastställda kvotfördelningen.

Vid Hylte kommuns inträde i SÅM beräknas den nya kvotfördelningen utifrån medlemskommunernas invånarantal per den 31 december 2022, dagen innan ny mandatperiod inträdde. Utifrån invånarantalet fördelas kvoten enligt nedan;

Gislaved	30 %
Gnosjö	9 %
Hylte	11 %
Vaggeryd	15 %
Värnamo	35 %

Observera:

Varje enskild kvotdel ska enligt förbundsordningen avrundas till närmaste hela procenttal. Fördelningen av antalet invånare mellan medlemskommunerna per den 31 december 2022 medger dock inte en sådan avrundning. Vid beräkning av procentsatserna ges Hylte kommun en andel om 10,58 % och Gnosjö en andel om 9,54 %. För att nå 100 % i totalen istället för 101 % behöver kvoten för en av dessa två kommuner avrundas nedåt. I förslaget till nytt regressavtal har Gnosjö kommuns kvot avrundats nedåt då dennes kvot är närmast det lägre heltalet.

Regressavtalet ska undertecknas i syfte att styrka dess giltighet. Det föreslås att kommunstyrelsen i respektive medlemskommun ger kommunstyrelsens ordförande i uppdrag att underteckna avtalet samt att direktionens ordförande ges motsvarande uppdrag.

I samband med att nytt regressavtal ingås behöver det gamla regressavtalet upphöra att gälla. Kommunstyrelsen i berörda medlemskommuner föreslås därför besluta att tidigare regressavtal upphör att gälla när det nya regressavtalet träder i kraft.

Beslutsunderlag

Förslag till nytt regressavtal för SÅM daterat 2025-08-19

Förbundsdirektionen beslutar

- att uppmåna kommunstyrelsen i respektive medlemskommun att ingå föreslaget nytt regressavtal som följd av borgensåtagandet för SÅM med anledning av Hylte kommuns inträde i kommunalförbundet.
- att uppmåna kommunstyrelsen i respektive medlemskommun att ge kommunstyrelsens ordförande i uppdrag att underteckna regressavtalet.
- att uppmåna kommunstyrelsen i medlemskommunerna Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo att besluta att tidigare regressavtal upphör att gälla när det nya regressavtalet träder i kraft.

§ 45

Dnr:

Reformpaket för ökad återvinning

Ärendebeskrivning

Regeringen har nu presenterat sitt första reformpaket som en följd av den tidigare promemoria för ökad materialåtervinning och en mer cirkulär ekonomi. Promemorian innehöll förslag till en rad lagändringar som syftar till att nå EU:s mål om ökad materialåtervinning. Det nyligen presenterade reformpaketet innehåller några av dessa lagändringar.

En positiv del för SÅM i dagsläget är att Regeringen nu öppnar för att viss trasig och skadad textil återigen ska kunna sorteras som restavfall.

Punkter som framgår av Regeringens pressmeddelande:

- Enhetliga krav på och undantag från fastighetsnära insamling av restavfall, livsmedels- eller köksavfall och förpackningsavfall införs
- Ökad servicegrad för insamlingen av annat avfall genom att till exempel använda mobila återvinningscentraler.
- Verksamheter som i samband med en yrkesmässig sortering av restavfall får en avfallsström, som till övervägande del består av förpackningsavfall, ska få lämna avfallet kostnadsfritt till en producentansvarsorganisation. Samtidigt ges Naturvårdsverket i uppdrag att utreda om det ska vara kostnadsfritt eller inte på sikt.
- Krav på ytterligare industriell sortering av förpackningsavfall och skrymmande avfall för att främja materialåtervinning om det är miljömässigt motiverat.
- Ett förtydligande om vilket textilavfall som ska samlas in separat.
- Ett förtydligande om att utsortering av bygg- och rivningsavfall ska göras på den plats där avfallet uppkom.
- Målet om förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall införs i avfallsförordningen och Naturvårdsverket får ett tydligare uppföljningsansvar av målet.
- Ett uppdrag till Naturvårdsverket om att lämna förslag om hur insamlingen av förpackningsavfall kan samordnas med insamlingen av annat avfall och fördelning av kostnader mellan aktörer.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 46

Dnr:

Delavstämning avfallsplan 2024-2030

Ärendebeskrivning

SÅM:s kvalitetssamordnare Anne Telman informerar om den delavstämning som har utförts i arbetet med avfallsplanen för 2024 till 2030.

I planen finns det sex övergripande målområden;

- förebygga avfall
- öka återanvändningen
- välfungerande återvinning
- minska avfallets farlighet
- människan i fokus
- minska nedskräpningen

Respektive målområde är därefter nedbrutet i specifika mål och åtgärder. De mätmetoder som används är kundundersökning, statistik samt plockanalys. SÅM gör vartannat år en kundundersökning och vartannat år plockanalyser. Plockanalys innebär att man t.ex. tar stickprov i avfall från sophämtningen inom olika områden för att analysera hur källsorteringen fungerar.

Etappmål för 2024 som helt eller delvis har uppnåtts:

- Den totala mängden kommunalt avfall ska minska till 414 kg per invånare och år.
- Mängden grovavfall ska minska till 163 kg per invånare och år.
- Mängden textil i restavfallet ska minska till under 3,9 % för villor (uppfyllt) och under 1,8 % för flerbostadshus (ej uppfyllt).
- Mängden avfall som går till deponi ska minska till 18 kg per invånare och år.
- Mängden avfall som lämnas till förbränning ska minska till 267 kg per invånare och år.

Etappmål för 2024 som inte har uppnåtts:

- Andelen onödigt matavfall i matavfallsfraktionen från hushåll ska minska till under 15 %.
- Inget farligt avfall ska förekomma i material till energiåtervinning.
- andelen invånare som vill ändra levnadssätt för att minimera avfallsmängderna i sitt hushåll ska öka till 54 %.
- Andelen invånare som styr sin konsumtion mot ökad återanvändning ska öka till 55 %.
- Andelen invånare som vill köpa begagnade produkter ska öka till 51 %.

För att nå målen i avfallsplanen har SÅM genomfört ett antal insatser, som exempel:

Kommunikationskampanjer med syfte att förändra konsumtionsvanor i framförallt digitala kanaler, bl.a. kampanjen titta, lukta och smaka.

Löpande kommunikativa insatser med syfte att främja återbruk och minska onödig nykonsumtion, t.ex. så har det lanserats en ny avdelning kring förebyggande på den externa webbplatsen.

Information om avfallsförebyggande ingick i det postala vinterutskick som gjordes inför jul, samt så har skyltar på tema avfallsförebyggande och en hållbar högtid monterades på flera sopbilar inför vinterns storhelger.

En bakluckeloppis genomfördes på ett flertal av SÅM:s återvinningscentraler en lördag i september 2024 för att främja återanvändning och återbruk, detta kommer även att ske 13 september i år.

Utrymmen för "Ge och Ta" har byggts ut och förbättrats på återvinningscentralerna vilket gör det lättare för besökare att lämna saker till återanvändning.

Utrymmen för byggåterbruk har skapats på flera återvinningscentraler där besökare kan lämna och hämta material som går att återbruka i privata byggprojekt.

Personalen har utbildats i återbruk och arbetssätt för att inspirera besökaren till ökad återanvändning, bl.a. genom utbildning i kundservice, studiebesök för inspiration samt interna möten med mera.

SÅM har deltagit på en fastighetsmässa där även tips gavs om enkla insatser för återanvändning som fastighetsägare och bostadsrättsföreningar kan implementera.

Lanseringen av en bibliokiosk i den gamla rikstelefonkiosken på torget i Skillingaryd har skett i samverkan med biblioteken i Vaggeryds kommun och Skillingaryds intresseförening.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirectionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 47

Dnr:

Studiebesök från MERAB

Ärendebeskrivning

MERAB, Mellanskånes Renhållnings AB (Eslöv, Hörby och Höör), kommer på studiebesök till SÅM eftermiddagen den 1 oktober. Det blir ca 20-25 deltagarna som besöker SÅM och dessa personer är styrelseledamöter, ledningsgrupp och tjänstemän från MERAB.

Deras önskemål är att få veta mer om SÅM:s verksamhet, både allmänt men även strategiskt, t.ex. verksamhetens långsiktiga ställningstaganden.

SÅM och MERAB är två likvärdiga aktörer som kan lära av varandras framgångar. Kristine och Gert kommer att representera SÅM som politiker och även tjänstemän från SÅM kommer att delta.

Studiebesöket sker på Stomsjö omlastningsstation i Värnamo.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 48

Dnr:

Personal och arbetsmiljö

Ärendebeskrivning

Den 11 augusti började SÅM:s nya arbetsledare Karolina sin anställning. Karolina kommer ansvara för Värnamo ÅVC och Vaggeryds ÅVC samt omlastningsstationen i Värnamo. Roger som är arbetsledare hos SÅM sedan tidigare kommer att ansvara för Gislaveds ÅVC, Gnosjö ÅVC samt Hylte ÅVC.

Arbetsledningen är nu alltså uppdelad i två geografiska områden på grund av det stora antalet anläggningar samt de stora geografiska avstånden. Utöver ansvaret för de olika ÅVC:erna tilldelas nu även ansvaret för omlastning och gröntipparna till arbetsledarna.

Den 15-16 oktober anordnar SÅM personalaktivitet. Dag 1 håller Johan Norén en inspirationsföreläsning och dag 2 sker utbildning kring hot och våld. Fokus dag 2 kommer även att läggas på arbetet med att skapa teamkänsla, arbetsglädje och gott samarbete. Övernattning sker på Victoria hotell i Jönköping för de som önskar.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirectionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 49

Dnr:

Projekt Hylte

Ärendebeskrivning

Arbetet med att integrera Hylte kommun i SÅM pågår för fullt.

Under hösten sker facklig förhandling kring inrangeringsavtal för den personal som följer med över till SÅM.

SÅM ordnar även ett externkontor i Hylte för de två tjänstemän som följer med över till förbundet på grund av de stora geografiska avstånden. Kontorsplatser hyrs hos Länsförsäkringars företagscenter i Hyltebruk.

SÅM har hållit uppstartsmöte med Ohlssons som kommer att ta över sophämtningen inom Hylte kommun vid årsskiftet. Planering kring övertagandet pågår just nu.

Upphandlingen för hantering och behandling av material från Bårabo ÅVC är klar och Sandahls kommer att fortsätta som entreprenör där även nästa år.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 50

Dnr:

FNI hos flerbostadshus

Ärendebeskrivning

Arbetet med att införa FNI hos flerbostadshus pågår och från den 1 september tar MJ Åkeri över som SÅM:s entreprenör för den insamlingen.

Den första omgången med kärl har levererats till Stomsjö omlastningsstation och leveransen bestod av ca 2800 kärl.

Under sommaren har inventering av soprum utförts och redan befintliga förpackningskärl har taggats samt dekaleras om. Utställningen av nya förpackningskärl sker från och med 1 september då MJ tar över entreprenaden.

De befintliga sopkärl som SÅM har sedan tidigare är av äldre model med lyftkam av typen AFNOR. Detta är en gammal standard för lyftkammor och de flesta kommuner börjar nu att övergå till den nya standarden DIN. SÅM har också för avsikt att vid framtida kärlinköp välja kärl med lyftkam av typen DIN. De nuvarande äldre sopbilarna kan enbart lyfta kärl av typen AFNOR vilket betyder att dessa fordons lyftkammor behöver uppgraderas. Det krävs en uppgradering av lyftkammorna för att förebygga driftstörningar kopplat till att vissa sopbilar annars inte kommer kunna hantera alla typer av sopkärl. En sådan situation skulle även komplicera den kärthantering som SÅM utför. De nya sopbilar som har tillkommit under senare tid är redan bestyckade med lyftkammor som kan lyfta båda kärlyperna. Det är överenskommet med entreprenören att SÅM bekostar inköp av ny lyftkammor medans entreprenören står för installation och ombyggnation av fordonen. Förbundsdirektören har delegation att genomföra inköpet.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 51

Dnr:

Driftinformation

Ärendebeskrivning

Semesterperioden har löpt på utan större driftproblem. Sophämtningen har fungerat bra både ur SÅM:s och entreprenörens aspekt, likaså slamtömningen och övriga entreprenader.

SÅM kommer inom kort att träffa Länsstyrelsen för att diskutera hantering av trädgårdsavfall samt flisning av ris, grenar och trä. Flisningen lyder under en ny tillståndskod och trädgårdsavfallet påverkas samtidigt mycket av nya krav gällande hanteringen av invasiva arter. Dessa nya förutsättningar kommer att påverka både hanteringen av trädgårdsavfall samt flisningen av trä vilket SÅM nu behöver samråda med Länsstyrelsen kring.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 52

Dnr:

Pågående projekt

Ärendebeskrivning

Ombyggnation Gnosjö ÅVC:

- Ombyggnationen har nu påbörjats och Hillerstorps Schakt är upphandlad entreprenör.
- Anläggningen hålls stängd v.35-41 på grund av arbetet. Besökare hänvisas under den perioden till Hillerstorps ÅVC alternativt Gislaveds ÅVC.
- Hillerstorps ÅVC får utökade öppettider dessa veckor.

Ombyggnation Gislaveds ÅVC:

- Projektet är framskjutet något och byggstart sker under slutet av året.

Lokaliseringsutredning Vaggeryds ÅVC:

- En konsult är kontrakterad för att utreda bästa läge för Vaggeryds framtida ÅVC ur ett verksamhetsperspektiv.
- Lokaliseringsutredning är första steget i arbetet med att förbereda för ombyggnation av en anläggning.
- Därefter planeras utformningen och en principskiss tas fram.
- Efter att utformningen är fastställd så följer projektering, upphandling och slutligen byggnation.
- Anläggningen har idag inget brådskande åtgärdsbehov.
- Projektet förväntas klart som tidigast år 2030.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

DELAVSTÄMNING AVFALLSPLAN 2024-2030

REDOVISNING AV AKTUELL MÅLUPPFYLLELSE SAMT GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER

INNEHÅLL

Inledning.....	3
Målområde 1: Förebygga avfall.....	4
Målområde 2: Öka återanvändningen	7
Målområde 3: Valfungerande återvinning	10
Målområde 4: Minska avfallets farlighet.....	13
Målområde 5: Människan i fokus.....	16
Målområde 6: Minska nedskräpningen	19

INLEDNING

Avfallsplanen är ett styrdokument som beskriver hur GGVV-kommunerna och SÅM ska driva och utveckla avfallshanteringen under åren 2024 till och med 2030. Planen är uppdelad i sex övergripande målområden; *Förebygga avfall, Öka återanvändningen, Välfungerande återvinning, Minska avfallsets farlighet, Människan i fokus, Minska nedskräpningen*. Respektive målområde är därefter nedbrutet i specifika mål som speglar avfallshierarkin och respektive parts verksamhet samt strategier.

Övergripande strävar avfallsplanen mot ett hållbart samhälle där avfall hanteras på bästa sätt ur ett miljömässigt, socialt och ekonomisk perspektiv. Avfallsplan 2024-2030 innehåller inga definitiva åtgärder kopplat till planens målsättningar, utan SÅM och kommunerna ska istället utarbeta åtgärder och konkreta aktiviteter i sin årliga verksamhetsplanering.

För att möjliggöra ett strategiskt arbete krävs regelbunden uppföljning av avfallsplanens mål och åtgärder under planperioden. Detta gör SÅM årligen genom uppföljning av de åtgärder som sätts i verksamhetsplanen. Därutöver ska även en delavstämning av avfallsplanen genomföras vartannat år, första gången år 2025 med en redovisning av aktuell måluppfyllelse och genomförda åtgärder. Resultatet från delavstämningen ska SÅM redovisa till förbundsdirektionen. Halvvägs in i planperioden ska en fördjupad avstämning och uppföljning av avfallsplanen genomföras. Detta dokument utgör den första delavstämningen under planperioden.

MÅLOMRÅDE I: FÖREBYGGA AVFALL

EU:s avfallshierarki är tydlig – avfallsförebyggande är det första viktiga steget för att minska resursanvändningen. Sedan år 2020 är det dessutom ett lagkrav att kommuner ska lämna information till hushållen om avfallsförebyggande åtgärder för de avfallsslag som hushållen genererar. 1 januari 2024 utökas lagkravet till att även omfatta information kring att förebygga förpackningsavfall. Genom att förändra konsumtionsmönster och göra medvetna val kan hushållens avfallsmängder minska. Förebygga avfall innebär att minimera avfallet genom att undvika onödigt konsumtion och till exempel använda produkter under längre tid, reparera, låna och dela saker. För att skapa en hållbar framtid krävs en beteendeförändring till ett mer avfallsförebyggande konsumtionsmönster i GGVV-regionen. Avfallsarbetet berör oss alla, vi måste tillsammans ta ansvar för omställningen till en hållbar framtid.

MÅL I: DEN TOTALA MÄNGDEN KOMMUNALT AVFALL SKA MINSKA TILL 369 KG PER INVÅNARE OCH ÅR.	
BASVÄRDE: 421 kg (2021)	
MÄTMETOD: Statistik Avfall web	
ETAPPMÅL 2024: 414 kg	
RESULTAT ETAPPMÅL: 364 kg/invånare/år	
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER: - Kommunikationskampanj kring att förebygga förpackningsavfall under vår samt höst år 2024 i digitala samt fysiska kanaler. Kampanjerna omfattade en mix av rörligt material bestående av korta filmer för webb och sociala medier samt en interaktiv digital broschyr. - Kommunikationskampanj med syfte att förändra konsumtionsvanor i framförallt digitala kanaler genomfördes under hösten och vintern 2024/2025. - Fraktionen inert material har införts på stora och medelstora återvinningscentraler, inerta massor blir ett konstruktionsmaterial och inte avfall. - Ge och Ta-utrymmen har byggts ut och förbättrats på återvinningscentralerna vilket gör det lättare för besökare att lämna saker till återanvändning istället för att det blir avfall. - Utrymme för byggåterbruk har skapats på flera återvinningscentraler. Hos byggåterbruket kan man lämna och hämta material som går att återbruka i egna byggprojekt.	
KOMMENTAR: Stort fokus för genomförda åtgärder har legat på att cirkulera tillbaka återanvändbara saker och material innan de blir ett avfall. De genomförda åtgärderna har haft resultat och vi har uppnått såväl etappmålet för 2024 som målet för hela planperioden. Det är dock fortfarande förhållandevis tidigt i planperioden och det återstår således att se om den positiva trenden kvarstår kommande år.	

MÅL 2: ANDELEN ONÖDIGT MATAVFALL I MATAVFALLSFRAKTIONEN FRÅN HUSHÅLL SKA MINSKA TILL UNDER 5 %.	
BASVÄRDE:	16,34 % (2022)
MÄTMETOD:	Plockanalys
ETAPPMÅL 2024:	15 %
RESULTAT ETAPPMÅL:	21,49 %
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER: - Kommunikationskampanj för minskat matsvinn. Under sommaren 2024 genomfördes en digital kampanj på tema Titta, lukta, smaka. Syftet med kampanjen var att öka allmänhetens kunskap såväl som att motivera till ändrat beteende för att minska uppkomsten av onödigt matsvinn. Kampanjen bestod av såväl informerande som motiverande budskap och redde till exempel ut skillnaden mellan bäst före och sista förbrukningsdag, att onödigt matsvinn är dåligt både för miljön och för plånboken, och att man ofta kan lita på de egna sinnen genom att titta, lukta och smaka. Samiljo.se var det digitala navet och kompletterades med icke betalt och betalt material i sociala medier. - Skolbesök: SÅM har under år 2024 genomfört skolbesök där eleverna har fått lära sig om återvinning samt hur man kan göra smarta avfallsförebyggande val, bland annat kring att minska uppkomsten av matsvinn. Vi har även tagit emot skolbesök på återvinningscentralerna.	
KOMMENTAR: Resultatet från plockanalysen visar att etappmålet för år 2024 inte uppnåddes. Trots genomförda åtgärder samt att ett arbete för minskat matsvinn är en naturlig del av SÅM:s löpande kundrådgivning, har andelen onödigt matavfall (även kallat matsvinn) ökat jämfört med resultatet från basårets plockanalys. Vi kan dock se i årets plockanalys att hushållen har blivit något bättre (2 %) på korrekt utsortering av matavfall, det vill säga att vissa mängder har flyttat från framförallt restavfallet till matavfallsfraktionen. Viktigt är förståelsen att plockanalysen visar utfallet för ett visst urval avfall vid en specifik tidpunkt och därför inte är ett snitt för samtliga hushåll. Resultatet från en plockanalys kan under vissa omständigheter därför riskera att ge ett resultat som inte är representativt för helheten. Plockanalyser är dock en värdefull mätmetod för att se trender över längre tid.	

MÅL 3: ANDELEN INVÅNARE SOM VILL ÄNDRA LEVNADSSÄTT FÖR ATT MINIMERA AVFALLSMÄNGDERNA I SITT HUSHÅLL SKA ÖKA TILL 70 %	
BASVÄRDE: 51 % (2022)	
MÄTMETOD: Kundundersökning	
ETAPPMÅL 2024: 54 %	
	RESULTAT ETAPPMÅL: 42 %
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER: - Kommunikationskampanj kring att förebygga förpackningsavfall under vår samt höst år 2024 i digitala samt fysiska kanaler. Kampanjerna omfattade en mix av rörligt material bestående av korta filmer för webb och sociala medier samt en interaktiv digital broschyr. - Kommunikationskampanj med syfte att förändra konsumtionsvanor i framförallt digitala kanaler genomfördes under hösten och vintern 2024/2025. - Under året har ett samarbete med träslöjden på en av skolorna i Vaggeryds kommun och det kreativa återanvändningscentret Remida upprättats, där material från återbruk renoveras. Syftet är att ta tillvara på bra trämaterial som lämnas in på återvinningscentralen i Vaggeryd och ge det förlängd livslängd genom användning i skolans slöjd. Med hjälp av Remida kvalitetssäkras och kontrolleras säkerheten i det utsorterade materialet innan det levereras till skolans verksamhet. - En bakluckeloppis genomfördes på ett flertal av SÅM:s återvinningscentraler en lördag i september 2024 för att främja återanvändning och återbruk.	
KOMMENTAR: Resultatet innebär att vi riskerar att inte uppnå avfallsplanens mål under planperioden. Kundundersökningen som genomfördes under hösten visar att respondenternas vilja att ändra levnadssätt för att minska avfallsmängderna har minskat, till 42 % för SÅM som helhet. Det finns vissa mindre variationer mellan medlemskommunerna, där viljan är som högst i Vaggeryds kommun och lägst i Gnosjö kommun. Resultatet innebär att vi inte uppnått etappmålet om 54 % för år 2024 och visar att ett aktivt arbete för att förändra normer och beteenden behöver fortsätta under resterande planperiod.	

MÅLOMRÅDE 2: ÖKA ÅTERANVÄNDNINGEN

Ökad återanvändning bidrar till en minskad resursförbrukning. För att nå en ökad återanvändning krävs förändrade konsumtionsmönster och beteenden kring bortskänkning, försäljning samt användning av second hand. Det krävs både miljömedvetna val av alla samt en fungerande infrastruktur för insamling och försäljning av produkter inom second hand. Det behövs även fler initiativ för ökat återbruk, till exempel loppis, klädbytesdagar, bytesbibliotek och Ge och Ta.

MÅL 1: ANDELEN INVÅNARE SOM STYR SIN KONSUMTION MOT ÖKAD ÅTERANVÄNDNING SKA ÖKA TILL 70 %.

BASVÄRDE: 52 % (2022)

MÄTMETOD: Kundundersökning

ETAPPMÅL 2024: 55 %

RESULTAT ETAPPMÅL: 48 %

GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER:

- Kommunikationskampanj med syfte att förändra konsumtionsvanor i framförallt digitala kanaler genomfördes under hösten och vintern 2024/2025.
- Parallellt med detta har löpande kommunikativa insatser genomförts med syfte att främja återbruk och minska onödig nykonsumtion. Bland annat lanserades en ny avdelning kring förebyggande på den externa webbplatsen. Information om avfallsförebyggande ingick även i det postala vinterutskick som gjordes inför jul, samt att skyltar på tema avfallsförebyggande och en hållbar högtid monterades på flera sopbilar inför vinterns storhelger.
- En bakluckeloppis genomfördes på ett flertal av SÅM:s återvinningscentraler en lördag i september 2024 för att främja återanvändning och återbruk.
- Ge och Ta-utrymmen har byggts ut och förbättrats på återvinningscentralerna vilket gör det lättare för besökare att lämna saker till återanvändning istället för att det blir avfall.
- Utrymme för byggåterbruk har skapats på flera återvinningscentraler. Hos byggåterbruket kan man lämna och hämta material som går att återbruka i egna byggprojekt.
- Fokus på att utbilda personal kring återbruk och arbetssätt att inspirera besökaren till ökad återanvändning, bl.a. genom utbildning i kundservice, studiebesök till inspirerande aktörer, interna möten med Avfall Sveriges rapport som stöd.
- SÅM har deltagit på en fastighetsmässa där även tips gavs om enkla insatser för återanvändning som fastighetsägare och bostadsrättsföreningar kan implementera.
- Lansering av en bibliokiosk i den gamla rikstelefonkiosken på torget i Skillingaryd i samverkan med biblioteken i Vaggeryds kommun och Skillingaryds intresseförening.

KOMMENTAR :

Kundundersökningen som genomfördes under hösten visar att andelen respondenter som styr sin konsumtion mot ökad återanvändning har minskat i jämförelse med basvärdet om 52 %, till 48 % för SÅM som helhet. Även här finns vissa lokala variationer mellan medlemskommunerna, med högst resultat i Vaggeryds kommun och lägst i Gnosjö kommun. Minskningen innebär att vi inte uppnått etappmålet om 55 % för år 2024.

Kundundersökningen ger inte svar på vad siffrorna speglar; om viljan att styra sin konsumtion mot ökad återanvändning generellt har minskat eller om respondenter anser att de redan idag styr sin konsumtion mot detta och därför inte ser utrymme för ytterligare förbättringar. SÅM kommer dock fortsätta att arbeta aktivt med åtgärder under planperioden för att uppnå avfallsplanens mål.

MÅL 2: ANDELEN INVÅNARE SOM VILL KÖPA BEGAGNADE PRODUKTER SKA ÖKA TILL 70 %**BASVÄRDE: 48 % (2022)****MÄTMETOD:** Kundundersökning**ETAPPMÅL 2024:** 51 %**RESULTAT ETAPPMÅL:** 49 %**GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER:**

- Kommunikationskampanj med syfte att förändra konsumtionsvanor i framförallt digitala kanaler genomfördes under hösten och vintern.
- Parallellt med detta har löpande kommunikativa insatser genomförts med syfte att främja återbruk och minska onödig nykonsumtion. Bland annat lanserades en ny avdelning kring förebyggande på den externa webbplatsen. Information om avfallsförebyggande ingick även i det postala vinterutskick som gjordes inför jul, samt att skyltar på tema avfallsförebyggande och en hållbar högtid monterades på flera sopbilar inför vinterns storhelger.
- En bakluckeloppis genomfördes på ett flertal av SÅM:s återvinningscentraler en lördag i september 2024 för att främja återanvändning och återbruk.
- Utökat samarbete med Tradera genom Donera med Tradera. Syftet är att kombinera återbruk och välgörenhet genom att ta till vara enstaka prylar av värde och auktionera ut det till högstbjudande.

KOMMENTAR:

Kundundersökningen visar en liten förbättring jämfört med förra mätningen. 49 % av respondenterna anger att de vill köpa begagnade produkter. Lokala variationer finns där högst andel som vill köpa begagnat finns i Gnosjö följt av Vaggeryd och lägst i Värnamo kommun. Dock uppnår vi inte etappmålet för året. SÅM kommer fortsätta att arbeta aktivt med åtgärder under planperioden för att uppnå avfallsplanens mål.

MÅL 3: MÄNGDEN GROVAVFALL SKA MINSKA TILL 127 KG PER INVÅNARE OCH ÅR. (REVIDERAT 2025 PGA. AV FELAKTIG UTRÄKNING NÄR AVFALLSPLANEN GJORDES)	
BASVÄRDE: 122 kg/invånare/år (2021) Reviderat 2025 till 169 kg/invånare/år p.g.a. felaktig uträkning när avfallsplanen gjordes	
MÄTMETOD: Statistik Avfall Web	
ETAPPMÅL 2024: 163 kg	
	RESULTAT ETAPPMÅL: 134 kg/invånare/år
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER: • Ge och Ta-utrymmen har byggts ut och förbättrats på återvinningscentralerna vilket gör det lättare för besökare att lämna saker till återanvändning istället för att det blir avfall. • Förbättrat insamlingen av textilier genom formellt avtalat samarbete med seriösa insamlingsaktörer. • Utrymme för byggåterbruk har skapats på flera återvinningscentraler. Hos byggåterbruket kan man lämna och hämta material som går att återbruka i egna byggprojekt. • Fokus på att utbilda personal kring återbruk och arbetssätt att inspirera besökaren till ökad återanvändning, bl.a. genom utbildning i kundservice, studiebesök till inspirerande aktörer och interna möten med Avfall Sveriges rapport som stöd.	
KOMMENTAR: De genomförda åtgärderna har haft resultat, vi ser en tydlig minskning gällande mängden grovavfall och har uppnått etappmålet för 2024. Vi är även på rätt väg att uppnå avfallsplanens mål under planperioden. Det är dock fortfarande förhållandevis tidigt i planperioden och det återstår att se om den nedåtgående trenden fortsätter kommande år.	

MÅLOMRÅDE 3: VÄLFUNGERANDE ÅTERVINNING

Föregående målområden fokuserar på att minska avfallets mängd. För det avfall som ändå uppstår är materialåtervinning en central del i arbetet utifrån avfallshierarkin. Hög materialåtervinning gynnar den cirkulära ekonomin och samhällets ekonomi i stort. Genom att sträva efter en välfungerande återvinning kan samhällets behov av råvaror och energi minskas till förmån för klimatet. Det krävs fokus på utveckling av förbättrade sätt att samla in avfall och återvinna material samt förbättrad källsortering, så att återvinningen fungerar så optimalt som möjligt.

MÅL 1: MÄNGDEN TEXTIL I RESTAVFALLET SKA MINSKA TILL UNDER 1 %.	
BASVÄRDE: 4,4 % (villor) och 1,9 % (flerfamiljshus) (2022)	
MÄTMETOD: Plockanalys	
ETAPPMÅL 2024: 3,9 % (villor) och 1,8 % (flerfamiljshus)	
	RESULTAT ETAPPMÅL: 3,1 % (villor) och 4,3 % (flerfamiljshus) (2025)
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER: - Förbättrad insamling av textilier genom formellt avtalat samarbete med seriösa insamlingsaktörer där krav på återbruk och återvinning av textilierna ingår. - Säkerställt separat insamling av textilier på flertalet återvinningscentraler och återvinningsstationer. - Kommunikationskampanj Sortera ut textilavfall genomfördes under vintern inför och i samband med det nya lagkravet på separat utsortering av textil. Kampanjen genomfördes i såväl digitala kanaler som genom fysiska anslag på återvinningscentralerna samt en flyer för utdelning till besökare. - Inför och i samband med det nya lagkravet på separat utsortering av textilavfall ökades informationen kring textilier på samiljo.se.	
KOMMENTAR: För villor visar resultatet en nedgång på mängden textil i restavfallet, vilket gör att vi har uppnått etappmålet för 2024. Vi har dock inte uppnått etappmålet för flerfamiljshus där resultatet visar en ökning på textilier i restavfallet. Viktigt är dock att ha förståelse för att plockanalysen visar utfallet för ett visst urval vid en tidpunkt och därför inte är ett snitt för samtliga hushåll. Resultatet från en plockanalys kan under vissa omständigheter därför riskera att ge ett resultat som inte är representativt för helheten. Plockanalyser är dock ett bra sätt att se trender över en längre period. Från och med hösten 2025 blir det återigen tillåtet för hushållen att lämna trasig eller fläckig textil, som försvårar återbruk eller materialåtervinning, i restavfallet. Detta kan komma påverka mängderna textil i restavfallet.	

MÅL 2: MÄNGDEN AVFALL SOM GÅR TILL DEPONI SKA MINSKA TILL 5 KG PER INVÅNARE OCH ÅR	
BASVÄRDE: 20,61 kg/invånare/år (2021)	
MÄTMETOD: Statistik Avfall Webb	
ETAPPMÅL 2024: 18 kg/invånare/år	
RESULTAT ETAPPMÅL: RESULTAT ETAPPMÅL: 13,63 kg/invånare/år	
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER: • Införande av fraktionen inert material på stora och medelstora återvinningscentraler, inerta massor blir ett konstruktionsmaterial och inte avfall. • Ge och Ta-utrymmen har byggts ut och förbättrats på återvinningscentralerna vilket gör det lättare för besökare att lämna saker till återanvändning istället för att det blir avfall. • Utrymme för byggåterbruk har skapats på flera återvinningscentraler. Hos byggåterbruket kan man lämna och hämta material som går att återbruka i egna byggprojekt. Annars hade det skickats till deponi, t.ex. sten, tegel eller isolering mm.	
KOMMENTAR: Resultatet visar en nedgång på mängden avfall som går till deponi, vilket gör att vi har uppnått etappmålet för 2024. Vi är på rätt väg att uppnå avfallsplanens mål under planperioden. Det är dock fortfarande förhållandevis tidigt i planperioden och det återstår att se om den nedåtgående trenden fortsätter kommande år.	

MÅL 3: MÄNGDEN AVFALL SOM LÄMNAS TILL FÖRBRÄNNING SKA MINSKA TILL 195 KG PER INVÅNARE OCH ÅR.	
BASVÄRDE: 278,75 kg/invånare/år (2021)	
MÄTMETOD: Statistik Avfall Webb	
ETAPPMÅL 2024: 267 kg/invånare/år	
	RESULTAT ETAPPMÅL: 198,25 kg/invånare/år
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER: • Införande av fraktionen kommunplast (hårdplast som inte är en förpackning) på stora återvinningscentraler. Det gör att det skickas mer hårdplast till återvinning. • Majoriteten av flerbostadshus har infört matavfallssortering. • Insamling av ätlig olja och matfett har införts på fler återvinningscentraler.	
KOMMENTAR: Resultatet visar en nedgång på mängden avfall som har lämnats till förbränning (energiåtervinning), vilket gör att vi har uppnått etappmålet för 2024. Vi är på rätt väg att uppnå avfallsplanens mål under planperioden. Det är dock fortfarande förhållandevis tidigt i planperioden och det återstår att se om den nedåtgående trenden fortsätter kommande år.	

MÅLOMRÅDE 4: MINSKA AVFALLETS FARLIGHET

Giftfria kretslopp är ett prioriterat område i Sveriges strategi för cirkulär ekonomi. Det farliga avfallet ska hållas skilt från annat avfall för att få bort giftiga och farliga ämnen ur kretsloppet. För att minska avfallets farlighet krävs att var och en har kunskap om vad som är farligt avfall och goda möjligheter att sortera det korrekt, det ska vara lätt att göra rätt. En god hantering av farligt avfall är även viktigt för att säkerställa en bra arbetsmiljö.

MÅL 1: ANDELEN INVÅNARE SOM ÄR NÖJDA MED INFORMATIONEN OM HUR MAN SKA SORTERA HUSHÅLLETS FARLIGA AVFALL SKA ÖKA TILL 90 %.

BASVÄRDE: 71 % (2022)

MÄTMETOD: Kundundersökning

ETAPPMÅL 2024: 74 %

RESULTAT ETAPPMÅL: 69 %.

GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER:

- Löpande kommunikation har genomförts främst digitalt, kring hantering av farligt avfall.
- En tipspromenad med fokus på farligt avfall genomfördes på återvinningscentralerna i samband med klimatveckan 2024.
- Digitala informationsinsatser samt genom kundrådgivning kopplat till elektronikboxen har genomförts för att förbättra insamlingen av småelektronik från småhus.
- Informationen till besökarna kring sortering av farligt avfall på återvinningscentralerna har genomförts genom framtagning av en ny folder samt under år 2025 kompletterande skyltar med bildstöd.

KOMMENTAR:

Resultatet från kundundersökningen visar att 69 % av de tillfrågade är nöjda med informationen om hur hushållens farliga avfall ska sorteras. Precis som med andra frågor i undersökningen finns lokala variationer, där man är mest nöjd i Vaggeryds kommun och minst nöjd i Gnosjö kommun. Vi har därmed inte uppnått etappmålet om 74 % för år 2024.

Kundundersökningen ger inte svar på vilken utökad information kunderna önskar. SÅM kommer dock fortsätta att arbeta aktivt med åtgärder under planperioden för att uppnå avfallsplanens mål.

MÅL 2: ANDELEN INVÅNARE SOM TYCKER DET ÄR ENKELT ATT LÄMNA SITT FARLIGA AVFALL SKA ÖKA TILL 90 %.	
BASVÄRDE: 80 % (2022)	
MÄTMETOD: Kundundersökning	
ETAPPMÅL 2024: 81 %	
	RESULTAT ETAPPMÅL: 76 %.
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER: • Personalen har gått på utbildning kring hur man informerar besökare samt hur man hanterar bäst insamling av farligt avfall på återvinningscentral. • Förbättrat mottagning av farligt avfall på Stomsjö återvinningscentral och Hillerstorps återvinningscentral genom nya ytor/platser för inlämning. • Informationen till besökarna kring sortering av farligt avfall på återvinningscentralerna har genomförts genom framtagning av en ny folder samt under år 2025 kompletterande skyltar med bildstöd. • Löpande kommunikation, främst digitalt, kring hantering av farligt avfall. • En tipspromenad med fokus på farligt avfall genomfördes på återvinningscentralerna i samband med klimatveckan 2024.	
KOMMENTAR: Kundersökningens resultat visar att 76 % tycker att det är enkelt att lämna sitt farliga avfall. I och med detta uppnås inte etappmålet för året. SÅM kommer fortsätta att arbeta aktivt med åtgärder under planperioden för att uppnå avfallsplanens mål.	

MÅL 3: INGET FARLIGT AVFALL SKA FÖREKOMMA I MATERIAL TILL ENERGIÅTERVINNING.	
BASVÄRDE: 0,01 kg/hushåll/vecka (2022)	
MÄTMETOD: Plockanalys	
ETAPPMÅL 2024: 0,0086 kg/hushåll/vecka	
	RESULTAT ETAPPMÅL: 0,027 kg/hushåll/vecka
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER: • Digitala informationsinsatser samt genom kundrådgivning kopplat till elektronikboxen för att förbättra insamlingen av småelektronik från småhus. • Genomfört en plockanalys från avfall till energiåtervinning för att upptäcka vilka sorters farligt avfall eventuellt finns kvar. • Personalen har gått på utbildning kring hur man informerar besökare samt hur man hanterar bäst insamling av farligt avfall.	
KOMMENTAR: Plockanalysens resultat visar att det fortfarande förekommer en begränsad andel farligt avfall i hushållens restavfall. Det handlar framförallt om ett fåtal kanyler, läkemedel och batterier. SÅM har en nollvision på farligt avfall i restavfallet och fortsätter arbeta under planperioden för att uppnå målet. Avfallsplanens mål omfattar hushållens restavfall från kärnsamlingen, men en plockanalys har även genomförts på återvinningscentralens fraktion energiåtervinning. Detta för att bland annat få kännedom om det förekommer farligt avfall i denna fraktion. Plockanalysen visar att det förekommer en begränsad mängd farligt avfall i fraktionen för energiåtervinning (1,75 %). Det handlar framförallt om färg och lösningsmedel samt småelektronik.	

MÅLOMRÅDE 5: MÄNNISKAN I FOKUS

Samarbete, att vi alla arbetar tillsammans, är nödvändigt för att vi ska nå våra mål. Avfallshanteringen måste utgå från människans behov och vara anpassad både till den som lämnar och den som hämtar avfallet. Insamlingssystemet ska vara enkelt, lätt att förstå och erbjuda hög service med miljönyttan i fokus. Samtidigt är kunskap en nyckelfaktor och den allmänna kunskapsnivån inom miljö och hållbarhet behöver öka.

MÅL 1: ANDELEN INVÅNARE SOM ÄR NÖJDA MED LEVERANTÖREN AV TJÄNSTER FÖR AVFALLSHANTERING SKA ÖKA TILL 90 %.	
BASVÄRDE:	85 % (2022)
MÄTMETOD:	Kundundersökning
ETAPPMÅL 2024:	86 %
	RESULTAT ETAPPMÅL: 83 %.
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER:	
Genomfört utbildning för personal kring kundservice.	
KOMMENTAR:	
Resultatet från kundundersökningen visar att 83 % av respondenterna är mycket eller ganska nöjda med SÅM som leverantör. Även här finns lokala variationer där man är nöjdast i Vaggeryds kommun följt av Värnamo kommun och minst nöjd i Gislaveds kommun. I och med detta uppnås inte etappmålet för året. SÅM kommer fortsätta att arbeta aktivt med åtgärder under planperioden för att uppnå avfallsplanens mål.	

MÅL 2: ANDELEN INVÅNARE SOM TYCKER DET ÄR ENKELT ATT LÄMNA GROVAVFALL SKA ÖKA TILL 90 %.	
BASVÄRDE: 83 % (2022)	
MÄTMETOD: Kundundersökning	
ETAPPMÅL 2024: 84 %	
	RESULTAT ETAPPMÅL: 78 %
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER: • Marknadsfört av auktorisation och hämtservice för grovavfall. • Utökad information kring att invånare inom GGVV-regionen fritt får besöka alla SÅM:s återvinningscentraler.	
KOMMENTAR: Resultatet från kundundersökningen visar att 78 % av respondenterna tycker att det är enkelt att lämna grovavfall. Enklast tycker man att det är i Vaggeryds kommun följt av Gislaveds kommun och lägst resultat återfinns för Gnosjö kommun. Vi uppnår inte 2024 års etappmål. SÅM kommer fortsätta att arbeta aktivt med åtgärder under planperioden för att uppnå avfallsplanens mål.	

MÅL 3: ANDELEN INVÅNARE SOM ÄR NÖJDA MED ÖPPETTIDERNÄ PÅ ÅTERVINNINGSCENTRALEN SKA ÖKA TILL 85 %.	
BASVÄRDE: 73 % (2022)	
MÄTMETOD: Kundundersökning	
ETAPPMÅL 2024: 75 %	
	RESULTAT ETAPPMÅL: 66 %.
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER: • Påbörjat utredning kring kundernas förväntningar och behov gällande öppettider på återvinningscentralerna. • Påbörjat utreda förutsättningar för självservice på återvinningscentraler. • Utökad information kring att invånare inom GGVV-regionen fritt får besöka alla SÅM:s återvinningscentraler.	
KOMMENTAR: Resultatet från kundundersökningen visar en stor eller ganska stor nöjdhet gällande öppettiderna hos 66 % av respondenterna. Nöjdast är man i Vaggeryds kommun och minst nöjd är man i Gnosjö kommun. I och med detta uppnås inte etappmålet för året. SÅM kommer fortsätta att arbeta aktivt med åtgärder under planperioden för att uppnå avfallsplanens mål.	

MÅL 4: ANDELEN INVÅNARE SOM ÄR NÖJDA MED HUR HÄMTNINGEN AV HUSHÅLLSAVFALL (I BEHÅLLARE) FRÅN SIN FASTIGHET SKÖTS SKA ÖKA TILL 92 %.	
BASVÄRDE: 88 % (2022)	
MÄTMETOD: Kundundersökning	
ETAPPMÅL 2024: 89 %	
	RESULTAT ETAPPMÅL: 88 %.
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER: • Marknadsfört tilläggstjänsten "kärl 3" för plast- och pappersförpackningar till hushåll. • Vi har upprättat ett system för kvalitetsbonus i avtal för nya insamlingsentreprenader.	
KOMMENTAR: Resultatet från kundundersökningen visar en stor eller ganska stor nöjdhet gällande öppettiderna hos 88 % av respondenterna. Nöjdast är man i Vaggeryds kommun och minst nöjd är man i Gislaveds kommun. Vi är med detta nära att uppnå etappmålet men uppnår det inte riktigt. SÅM kommer fortsätta att arbeta aktivt med åtgärder under planperioden för att uppnå avfallsplanens mål.	

MÅLOMRÅDE 6: MINSKA NEDSKRÄPNINGEN

Ett strategiskt arbete mot nedskräpning innebär många positiva effekter för kommunen och miljön. Det kan handla om kostnadsbesparingar då fokus flyttas från att städa upp nedskräpning i efterhand till ett förebyggande arbete. Minskad nedskräpning bidrar även till en mer positiv upplevelse i samhället samtidigt som människors beteende påverkas till det bättre. I en ren miljö är man mer benägen att hålla ordning och reda. Ökad kunskap om förutsättningar kring nedskräpning gör det enklare att skapa en strategi för att sätta in rätt åtgärder på rätt plats

MÅL 4: NEDSKRÄPNINGEN SKA MINSKA.

ANDELEN INVÅNARE SOM UPPLEVER ATT NEDSKRÄPNINGEN ÄR ETT PROBLEM SKA MINSKA TILL UNDER 25 %.

BASVÄRDE: 42 %

MÄTMETOD: Kundundersökning

ETAPPMÅL 2024: 40 %

RESULTAT ETAPPMÅL: 38 %

GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER:

- Förbättrat utvalda gröntippar och ställt ut kärl på SÅM:s gröntippar för annat avfall än trädgårdsavfall (t.ex. plastsäckar).

KOMMENTAR:

Resultatet från kundundersökningen visar att 38 % av respondenterna upplever att nedskräpning är ett problem. Nöjdast är man i Vaggeryds kommun och minst nöjd är man i Gislaveds kommun. Vi har uppnått årets etappmål.

§ 156 Dnr: TFN.2025.56

Ägarförhållanden gatubelysning

Beslut

Teknik- och fritidsnämnden beslutar

att godkänna informationen samt

att lämna informationen till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 14 augusti att ge dåvarande tekniska utskottet i uppdrag att utreda förutsättningar för ett ändrat förhållande kring ägande, utveckling, utförande och investering samt att återkomma med en projektbeskrivning till kommunstyrelsen den 16 oktober 2018. Ärendet har inte återrapporterats till kommunstyrelsen.

Värnamo kommun äger gatubelysningar och organisatoriskt ligger detta under teknik- och fritidsförvaltningen. Värnamo energi anlitas för installationer och underhåll.

Efter översyn och dialog, mellan teknik- och fritidsförvaltningen och Värnamo energi, som gjordes 2019–2020 konstaterades att förändring i förvaltningens och Värnamo Energis roller inte skulle ha lett till utveckling och förbättringar.

Det finns en tydlighet i att förvaltningen som är väghållare har ansvaret även för gatubelysningen. Vidare har förvaltningen ledande roll vid projekteringar och byggnationer av vägar, offentliga miljöer och fastigheter. Därmed är det en tydlighet i att förvaltningen fortsatt är ägare och beställare av belysningar överlag och att Värnamo Energi är utförare av installationer och underhåll.

Sedan dess har förvaltningen stärkt kompetens såsom beställare, dialogen har stärkts och sammantaget råder god rollfördelning och gott samarbete, vilket sammantaget ger tillfredsställande verksamhet och funktion.

Forts.

TFN § 156 (forts.)

Förslag till beslut

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att godkänna informationen samt

att lämna informationen till kommunstyrelsen.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Ägandeförhållanden gatubelysning

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 14 augusti att ge dåvarande tekniska utskottet i uppdrag att utreda förutsättningar för ett ändrat förhållande kring ägande, utveckling, utförande och investering samt att återkomma med en projektbeskrivning till kommunstyrelsen den 16 oktober 2018. Ärendet har inte återrapporterats till kommunstyrelsen.

Värnamo kommun äger gatubelysningar och organisatoriskt ligger detta under teknik- och fritidsförvaltningen. Värnamo energi anlitas för installationer och underhåll.

Efter översyn och dialog, mellan teknik- och fritidsförvaltningen och Värnamo energi, som gjordes 2019–2020 konstaterades att förändring i förvaltningens och Värnamo Energis roller inte skulle ha lett till utveckling och förbättringar.

Det finns en tydlighet i att förvaltningen som är väghållare har ansvaret även för gatubelysningen. Vidare har förvaltningen ledande roll vid projekteringar och byggnationer av vägar, offentliga miljöer och fastigheter. Därmed är det en tydlighet i att förvaltningen fortsatt är ägare och beställare av belysningar överlag och att Värnamo Energi är utförare av installationer och underhåll.

Sedan dess har förvaltningen stärkt kompetens såsom beställare, dialogen har stärkts och sammantaget råder god rollfördelning och gott samarbete, vilket sammantaget ger tillfredsställande verksamhet och funktion.

Teknik- och fritidsförvaltningen

Teknik- och fritidsnämnden

Dnr: TFN.2025.56

Beslutsförslag

Teknik- och fritidsförvaltningen föreslår teknik- och fritidsnämnden besluta

att godkänna informationen samt

att lämna informationen till kommunstyrelsen.

Martin Eriksson
Avdelningschef gata och park

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

§ 307 Dnr: KS.2018.417

Ägarförhållande gatubelysning

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att ge tekniska utskottet i uppdrag att utreda förutsättningar för ett ändrat förhållande kring ägande, utveckling, utförande och investering samt att återkomma med en projektbeskrivning till kommunstyrelsen den 16 oktober 2018.

Ärendebeskrivning

Idag äger Värnamo kommun belysningarna, tekniska förvaltningen svarar för beställning av arbete till Värnamo energi AB som står för genomförandet.

Investeringsmedel för att utveckla belysningssystemet ligger hos tekniska utskottet.

Tekniska utskottet beslutade den 12 juni 2018, § 146

att ge tekniska utskottet i uppdrag att tillsammans med VE utreda förutsättningarna för ett ändrat förhållande kring ägande, utveckling, utförande och investeringar.

Beslut expedieras till:
Tekniska utskottet